

ФОП Атанасов

ЗВІТ
про стратегічну екологічну оцінку
документа державного планування

Детальний план території земельної ділянки
по провулку Рибний, 10-А в місті Нова Одеса
Миколаївської області

м. Миколаїв, 2026 рік

ЗМІСТ

№ п/п	Найменування	Стор.
	Титульний аркуш	
	Зміст	2
	Відомості про авторів (виконавців) звіту	3
	Передмова	4
1.	Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	6
2.	Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	14
3.	Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	36
4.	Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	77
5.	Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	96
6.	Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	106
7.	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	110
8.	Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	130
9.	Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	135
10.	Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	141
11.	Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	142

**ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ (ВИКОНАВЦІВ)
ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ**

ПІБ	Кваліфікація	Підпис
Атанасов Олег Панасович	Головний архітектор проекту (Сертифікат ААН № 002913)	

ПЕРЕДМОВА

Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» визначено, що детальний план території підлягає стратегічній екологічній оцінці в порядку встановленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Стратегічна екологічна оцінка – процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», який набрав чинності від 12.10.2018 року.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля (флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій, та об'єктів), безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, вірогідності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі – території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

ДПТ стосується рибного господарства та передбачає реалізацію видів планованої діяльності, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля відповідно до частини 3 статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а саме:

підприємства з переробки риби і риб'ячого жиру;

розширення та зміни, включаючи перегляд або оновлення умов провадження планованої діяльності, встановлених (затверджених) рішенням про провадження планованої діяльності або подовження строків її провадження, реконструкцію,

технічне переоснащення, капітальний ремонт, перепрофілювання діяльності та об'єктів, зазначених у пунктах 1-13 цієї частини, крім тих, які не справляють значного впливу на довкілля відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку розроблено відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», з урахуванням вимог:

ДСТУ-Н Б Б.1.110:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища у складі містобудівної документації. Склад та вимоги»;

наказу Міністерства екології і природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 «Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» із змінами, внесеними наказом Міністерства екології і природних ресурсів України від 23.12.2018 № 465;

наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 18.10.2023 № 705 «Методичні рекомендації щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації»;

ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»;

ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».

У процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки Замовник документів державного планування здійснює інформування та забезпечує вільний доступ до інформації у процесі стратегічної екологічної оцінки та забезпечує своєчасні та ефективні можливості для участі громадськості у стратегічній екологічній оцінці проєкту документа державного планування.

Замовником документів державного планування (містобудівної документації) виступає орган виконавчої влади, який є відповідальним за розроблення документів державного планування, здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням, прийматиме рішення про затвердження документа державного планування – Новоодеська міська рада Миколаївського району Миколаївської області: 56602, Миколаївська обл., Миколаївський р-н, м. Нова Одеса, вул. Центральна, буд. 208, тел. (05167) 21438, e-mail: nmiskarada@gmail.com.

На території підприємства сформовано виробничо-складський та інженерно-технічний комплекс, до складу якого входять консервний цех, виробничі ділянки первинної підготовки рибної сировини та пакування продукції, складські приміщення для зберігання готової продукції, холодильний комплекс із фреоновою компресорною станцією, ремонтно-механічні майстерні, котельня, адміністративний корпус із лабораторією контролю якості, а також об'єкти інженерної та допоміжної інфраструктури, необхідні для забезпечення технологічного процесу, зокрема градирня, свердловина водопостачання, трансформаторна підстанція, водонапірна вежа, резервуар водопостачання (басейн), їдальня (столова), вбиральня та огорожа території.

Усі будівлі та споруди забезпечені під'їздами. Внутрішньо-майданчикові проїзди мають ширину 6 м, що забезпечує нормативний доступ вантажного транспорту до всіх функціональних зон підприємства.

Територія підприємства освітлюється у темний період доби відповідно до вимог безпечної експлуатації промислових об'єктів.

По периметру земельної ділянки встановлено металеву огорожу висотою 2 м з облаштованими двома воротами для організації в'їзду та виїзду транспорту.

Технологічний процес роботи

Технологічний процес виробництва рибних консервів є послідовним і включає приймання, зберігання та переробку сировини, виготовлення продукції, а також її зберігання та відвантаження.

Рибна сировина надходить на підприємство у підготованому вигляді (філе або тушки без нутрощів і луски) у замороженому стані та спрямовується до холодильного відділення. Зберігання сировини забезпечується холодильним обладнанням, роботу якого підтримує фреонова компресорна станція, оснащена двома компресорами типу 18-ФУ-БС.

Уся сировина супроводжується необхідними документами, зокрема ветеринарними свідоцтвами та сертифікатами якості. З кожної партії здійснюється відбір зразків для лабораторного контролю у сертифікованій лабораторії підприємства.

Після підтвердження якості сировина подається до цеху первинної підготовки, де здійснюється її розморожування та миття. Стічні води від цих процесів відводяться до каналізаційної мережі. Відходи, що утворюються під час підготовки сировини, збираються у спеціальні контейнери та щоденно вивозяться з території підприємства відповідно до укладеного договору з СЗАТ «Південний колос» для використання як корм для тварин.

Після первинної обробки сировина піддається технологічній підготовці, яка включає відмочування у сольовому розчині, панірування та ручне фасування у бляшані банки. Паралельно у соусоварильному відділенні здійснюється приготування соусів у соусоварильних чанах із використанням томатної пасти, соняшникової олії, оцту та спецій. Після заповнення банки заливаються соусом і направляються на закатування та стерилізацію в автоклавах.

Після стерилізації продукція охолоджується, передається до дільниці наклеювання етикеток і надалі спрямовується на склад готової продукції для зберігання та подальшої реалізації.

Виробництво здійснюється відповідно до вимог ТУ У 10.2-30405890-001:2016 «Консерви рибні. Риба натуральна з додаванням олії та в томатному соусі» (олійна

група консервів) та ТУ У 10.2-30405890-002:2016 «Консерви рибні. Риба обсмажена в томатному соусі» (томатна група консервів).

Для забезпечення санітарно-гігієнічних вимог після кожної зміни проводиться миття та дезінфекція технологічного обладнання і виробничих приміщень із застосуванням 2% розчину «Дезактіну». Один раз на тиждень у санітарні дні виконується поглиблена дезінфекція із використанням 5% розчину ПРОФІ241 окремо в кожному цеху та відділенні. На підприємстві впроваджено спеціальний санітарний режим для персоналу, санітарно-побутові приміщення забезпечені у необхідній кількості.

Інженерне забезпечення виробництва включає тепlopостачання адміністративно-побутових приміщень від газових конвекторів АКОГ-2МСП (9 од.) потужністю 2,3 кВт та конвектора марки «Буштина» (КГВ-12ГІ) аналогічної потужності, при річній витраті природного газу 5,95 тис. м³. Забезпечення виробництва парою здійснюється від котельні з паровим твердопаливним котлом типу Е-1,0-0,9 М-3 (паливо - деревні пелети) паропродуктивністю 1,0 т/год, річна витрата палива становить 504,0 т.

Для обслуговування та поточного ремонту технологічного обладнання функціонує ремонтна дільниця, оснащена заточувальним верстатом та постом зарядки акумуляторів електрокара MULNI 60Ah.

Технологічне обладнання підприємства відповідає вимогам екологічної та санітарної безпеки, встановленим чинним законодавством, та експлуатується з дотриманням нормативів щодо недопущення негативного впливу на довкілля.

Мета розроблення детального плану території

Детальний план території розробляється відповідно до вимог містобудівного законодавства України з метою комплексного обґрунтування планувальної організації та функціонального використання території проектування, визначення просторових параметрів забудови, формування раціональної планувальної структури та забезпечення ефективного використання земельної ділянки з урахуванням державних, громадських і приватних інтересів.

Метою розроблення детального плану території є уточнення положень містобудівної документації на місцевому рівні щодо окремої земельної ділянки, розташованої у промисловій зоні міста Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області по провулку Рибному, а також обґрунтування можливості розміщення та визначення містобудівних параметрів розвитку існуючого рибопереробного підприємства ТОВ «Миколаїврибпром» шляхом формування додаткових виробничо-складських потужностей.

Детальний план території спрямований на визначення допустимих параметрів забудови та щільності використання території, встановлення функціонального зонування, регламентацію містобудівних умов і обмежень, а також формування цілісної планувально-просторової структури території проектування з урахуванням існуючого виробничого використання.

Функціональне зонування території

Згідно з Класифікатором видів функціонального призначення територій та їх співвідношенням з видами цільового призначення земельних ділянок (затверджений як додаток 60 до Порядку ведення Державного земельного кадастру), земельна ділянка з кодом цільового призначення 11.02 відповідає такому виду функціонального призначення території:

Функціональне призначення: 20100.0 Території промислових підприємств.

Категорія земель: Землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення (секція J).

Цільове призначення 11.02 – Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості. Зміна цільового призначення земельної ділянки не передбачається.

Згідно з Класифікатором видів цільового призначення земельних ділянок (КВЦПЗ) (затверджений наказом Держкомзему № 548 від 01.07.2010, зі змінами) переважні та супутні види цільового призначення наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1. Переважні та супутні види цільового призначення земельної ділянки

Код	Назва цільового призначення	Відповідність
<i>Переважні</i>		
08.01	Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини	На території проектування об'єкти культурної спадщини та їх охоронні зони відсутні
11.01	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами	Не відповідає профілю рибопереробного підприємства
11.02	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості, включаючи об'єкти оброблення відходів, зокрема із енергогенеруючим блоком	Основний вид використання земельної ділянки (рибопереробне підприємство)
11.03	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств	Не відповідає профілю рибопереробного підприємства
11.07	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення	Використовується для санітарно-захисного озеленення території підприємства (СЗЗ 50 м)
11.08	Земельні ділянки загального користування, відведені для цілей управління відходами	Використовується для організації системи збирання та тимчасового зберігання відходів виробництва
<i>Супутні</i>		
03.07	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі	Може застосовуватись для реалізації готової продукції або супутнього обслуговування
03.08	Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування	Може забезпечувати побутове обслуговування персоналу підприємства
03.14	Для розміщення та постійної діяльності органів і підрозділів ДСНС	Не відповідає профілю рибопереробного підприємства
04.10	Для збереження та використання пам'яток природи	На території проектування пам'ятки природи відсутні
05.01	Земельні ділянки іншого природоохоронного призначення (земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу наукову цінність, та які надаються для збереження і використання цих об'єктів, проведення	На території проектування ділянки іншого природоохоронного призначення відсутні

	наукових досліджень, освітньої та виховної роботи)	
11.04	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд технічної інфраструктури (виробництва та розподілення газу, постачання пари та гарячої води, збирання, очищення та розподілення води)	Забезпечення інженерного функціонування підприємства (водопостачання, теплопостачання, енергопостачання)
12.13	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як вулиці, майдани, проїзди, дороги, набережні	Забезпечення транспортного доступу до підприємства
13.01	Для розміщення та експлуатації об'єктів і споруд електронних комунікацій	Забезпечення зв'язку та управління виробничими процесами
13.02	Для розміщення та експлуатації будівель та споруд об'єктів поштового зв'язку	Логістичне та поштове обслуговування підприємства
13.03	Для розміщення та експлуатації інших технічних засобів	Інженерні та технологічні системи зв'язку
14.02	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної енергії	Забезпечення електропостачання виробничого комплексу

Аналіз переважних та супутніх видів цільового використання земельної ділянки свідчить, що основним видом використання є діяльність підприємств переробної промисловості (11.02), яка забезпечує функціонування консервного виробництва повного технологічного циклу, включаючи виробничі, складські, холодильні та допоміжні процеси.

До складу функціонально пов'язаних та технологічно необхідних видів використання належать також інженерна інфраструктура (11.04), система поводження з виробничими відходами (11.08), а також елементи санітарно-захисного озеленення (11.07), що забезпечують дотримання екологічних та санітарно-гігієнічних вимог до експлуатації промислового об'єкта.

Супутні види використання земельної ділянки (03.07, 03.08, 12.13, 13.01, 13.02, 13.03, 14.02) забезпечують функціонування виробничого комплексу шляхом організації транспортного доступу, інженерного забезпечення, енергопостачання, зв'язку, логістики та обслуговування персоналу підприємства.

Види використання 08.01, 04.10 та 05.01 носять обмежувальний або умовний характер та застосовуються виключно у разі наявності відповідних об'єктів або встановлення природоохоронних чи містобудівних обмежень у межах території проектування. На момент розроблення ДПТ об'єкти культурної спадщини та природоохоронні території в межах ділянки не виявлені.

Таким чином, функціональна структура території є внутрішньо узгодженою, відповідає чинному містобудівному та земельному законодавству України та забезпечує можливість подальшого функціонування та розвитку рибопереробного виробництва без зміни цільового призначення земельної ділянки.

Основні цілі документа державного планування

Основними цілями документа державного планування є:

визначення планувальної організації території проектування з урахуванням принципів сталого розвитку, раціонального землекористування та ефективного використання територіальних ресурсів;

уточнення функціонального призначення території та формування планувального каркасу з урахуванням існуючої виробничої забудови;

обґрунтування доцільності розміщення додаткових об'єктів виробничого, складського та допоміжного призначення з метою розвитку виробничо-логістичної інфраструктури підприємства;

визначення містобудівних параметрів забудови, зокрема граничних показників щільності, поверховості, відсотка забудови земельної ділянки та інших регламентів використання території;

організація транспортної інфраструктури, включаючи формування системи під'їзних шляхів, внутрішньомайданчикових проїздів і пішохідних зв'язків з урахуванням вимог безпеки руху та експлуатації промислових об'єктів;

забезпечення інженерної підготовки та інженерного обладнання території, включаючи системи водопостачання, водовідведення, електропостачання, тепlopостачання та інших інженерних мереж;

дотримання вимог санітарного, екологічного та техногенного законодавства, зокрема щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення;

забезпечення належних умов функціонування підприємства з урахуванням вимог державних будівельних норм, стандартів і правил;

визначення заходів щодо благоустрою та ландшафтної організації території з урахуванням її функціонального призначення.

Реалізація рішень ДПТ забезпечує впорядкування території в межах існуючої промислової забудови, підвищення ефективності її використання, а також створення передумов для сталого розвитку виробничої діяльності з урахуванням екологічних обмежень та містобудівних регламентів.

Мета здійснення стратегічної екологічної оцінки

Метою стратегічної екологічної оцінки детального плану території по провулку Рибний, 10-А в місті Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області є визначення, опис, оцінювання та прогнозування можливих наслідків реалізації містобудівної документації для довкілля та здоров'я населення у зв'язку з функціонуванням та розвитком існуючого рибопереробного підприємства (виробництво рибних консервів) з елементами виробничо-складської та інженерної інфраструктури.

Стратегічна екологічна оцінка спрямована на:

оцінку впливу на довкілля та здоров'я населення, зокрема визначення можливих наслідків функціонування виробничих, складських та інженерних об'єктів для стану атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунтів, рівнів шумового навантаження та санітарно-гігієнічних умов території;

виявлення та попередження потенційних екологічних ризиків, пов'язаних із водокористуванням, водовідведенням, утворенням, зберіганням та передачею на утилізацію виробничих відходів рибопереробного циклу;

забезпечення екологічно збалансованого розвитку території шляхом врахування вимог раціонального використання природних ресурсів, впровадження енергоефективних та ресурсозберігаючих технологій у процесі експлуатації підприємства;

гармонізацію проектних рішень із державними та регіональними програмами розвитку, екологічними стратегіями, а також вимогами щодо охорони навколишнього природного середовища та санітарного благополуччя населення;

дотримання вимог законодавства України, зокрема Законів України «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про управління відходами», «Про систему громадського здоров'я», а також державних будівельних, санітарних та екологічних норм.

У межах стратегічної екологічної оцінки детального плану території розглядаються такі компоненти довкілля та потенційні фактори впливу:

геологічне середовище та ґрунти;
система управління відходами виробництва рибопереробного циклу;
атмосферне повітря;
кліматичні фактори та зміна клімату;
водні ресурси, включаючи водокористування та водовідведення;
природно-заповідний фонд та біорізноманіття;
архітектурна та історико-культурна спадщина (за наявності);
здоров'я населення;
матеріальні активи та інфраструктура.

Також враховується взаємозв'язок між зазначеними компонентами довкілля з урахуванням кумулятивних, синергічних та довгострокових впливів, що можуть виникати внаслідок функціонування рибопереробного підприємства та супутньої інфраструктури.

Зв'язок документа державного планування з іншими документами державного планування

Проект детального плану території розроблений з урахуванням положень інших документів державного планування місцевого, регіонального та державного рівнів, у тому числі:

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»);

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки (постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки»);

Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року (Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»);

Національна економічна стратегія до 2030 року (постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року»);

Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках»);

Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року»);

Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року»);

Національний план управління відходами до 2033 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів»);

Державна цільова екологічна програма проведення моніторингу навколишнього природного середовища (постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 № 1376 «Про затвердження Державної цільової екологічної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища»).

Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включно (рішення Миколаївської обласної ради від 23.12.2020 № 2 «Про затвердження Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включно»);

Комплексна програма охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки (рішення Миколаївської обласної ради від 23.12.2020 № 16 «Про затвердження Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки»);

Програма моніторингу довкілля Миколаївської області (рішення Миколаївської обласної ради від 23.12.1999 № 4 «Про затвердження Програми моніторингу довкілля Миколаївської області»);

Програма економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2026 рік;

Програма розвитку агропромислового комплексу Миколаївської області на 2026-2030 роки;

Програма розвитку малого і середнього підприємництва у Миколаївській області на 2026-2028 роки (розпорядження Миколаївської обласної військової адміністрації від 17.12.2025 № 561-р «Про затвердження Програми розвитку малого і середнього підприємництва у Миколаївській області на 2026-2028 роки»);

Проект Стратегії адаптації до зміни клімату для Миколаївської області, розроблений з метою посилення спроможності регіональних та місцевих органів влади для впровадження та застосування законодавства ЄС у сферах захисту навколишнього середовища, протидії кліматичним змінам та розвитку інфраструктурних проектів (на стадії затвердження);

Схема планування території Миколаївської області-зміни (рішення Миколаївської обласної ради від 16.05.2019 № 29);

Генеральний план та план зонування території (зонінг) міста Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області (рішення Новоодеської міської ради Миколаївської області від 30.06.2022 № 8);

Стратегія розвитку Новоодеської міської територіальної громади на період до 2027 року (рішення Новоодеської міської ради від 22.05.2025 № 78);

інша містобудівна й кадастрова документація.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Фізико-географічне районування

Реалізація рішень ДПТ передбачається по провулку Рибний, 10-А в місті Нова Одеса, Миколаївського району Миколаївської області.

За фізико-географічним районуванням України територія проектування належить до Новоодесько-Воронцівського району Бузько-Дніпровської низовинної області Причорноморського середньостепового краю Середньостепової підзони Степової зони Східноєвропейської фізико-географічної країни (рис. 2.1).

Рисунок 2.1. Фізико-географічне районування України

Територія входить до складу Східноєвропейської фізико-географічної країни, яка охоплює значну частину Східноєвропейської рівнини та характеризується переважно рівнинною платформною будовою рельєфу. Для неї властиві помірно континентальні кліматичні умови, чітка широтна зональність природних комплексів та значне поширення родючих ґрунтів.

У межах цієї країни територія розташована у Степовій зоні України, для якої характерні посушливий клімат, тривалий теплий період та дефіцит атмосферної вологи. У природному стані зоні притаманні степові угруповання, однак у межах ділянки проектування вони повністю трансформовані під впливом багаторічної господарської діяльності.

Територія також належить до Середньостепової підзони, яка характеризується помірно посушливими умовами, переважанням чорноземів звичайних та інтенсивним сільськогосподарським освоєнням території. Природна рослинність

збереглася фрагментарно та представлена переважно антропогенно зміненими угрупованнями поза межами щільної забудови.

На регіональному рівні ділянка розташована в межах Причорноморського середньостепового краю та Бузько-Дніпровської низовинної області, для яких характерні слабохвилясті рівнинні поверхні, сформовані переважно на лесових відкладах, розвиток родючих чорноземних ґрунтів, а також значна трансформація природних ландшафтів.

Територія проектування розташована в межах щільної міської забудови та оточена вулично-дорожньою мережею і об'єктами громадської забудови. У зв'язку з цим природні ландшафтні комплекси в межах ділянки повністю трансформовані, а сучасний стан території визначається антропогенними факторами.

Таким чином, територія проектування поєднує загальні природні риси середньостепового регіону півдня України з вираженим урбанізованим характером сучасного землекористування.

Рельєф та орографічні особливості території

Територія проектування, розташована по провулку Рибний, 10-А в місті Нова Одеса, у геоморфологічному відношенні приурочена до басейну нижньої течії річки Південний Буг, що визначає основні риси її рельєфу та орографічної будови. Рельєф ділянки є переважно рівнинним і слабохвилястим, сформованим під впливом ерозійно-аккумулятивних процесів, зокрема поєднання річкових і делювіальних чинників, що зумовили вирівняний характер поверхні з незначними коливаннями висот.

Територія належить до елементів долинного комплексу Південного Бугу, проте безпосередньо ділянка проектування приурочена до відносно рівної поверхні без виражених форм рельєфу. Вплив річкової долини проявляється через загальний похил місцевості та розвиток яружно-балкових форм на прилеглих територіях.

Абсолютні відмітки поверхні в межах ділянки становлять близько 10-20 м над рівнем моря, із середнім значенням близько 17 м, що підтверджується картографічними матеріалами (рис. 2.2).

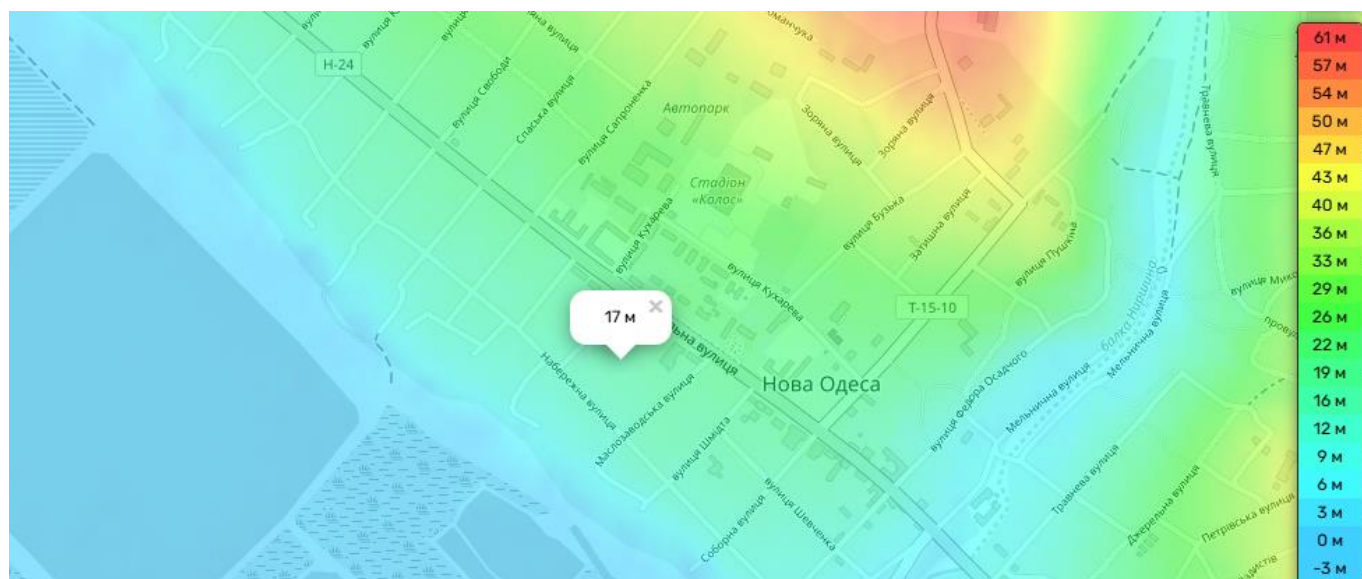

Рисунок 2.2. Орографічна карта території проектування за даними <https://uk-ua.topographic-map.com/>

Орографічні особливості ділянки характеризуються відсутністю різких схилів, уступів або ерозійно небезпечних форм рельєфу. Поверхня є відносно спокійною, з незначним ухилом у напрямку долини річки Південний Буг. Яружно-балкові форми безпосередньо в межах ділянки не виражені, однак їх розвиток характерний для навколишньої території та зумовлений особливостями лесових порід і водної ерозії.

Слід також враховувати, що територія проектування розташована в межах сформованої міської забудови, у зв'язку з чим природний рельєф зазнав певної трансформації внаслідок планування території, інженерної підготовки та розвитку вулично-дорожньої мережі. Це зумовило додаткове вирівнювання поверхні та часткову зміну первинних форм рельєфу.

Таким чином, рельєф та орографічні особливості території проектування характеризуються рівнинністю, слабкою хвилястістю, незначними абсолютними висотами та сприятливими умовами для містобудівного освоєння, за відсутності виражених негативних геоморфологічних факторів.

Згідно з Геоморфологічною картою України (рис. 2.3.), територія проектування належить до низинних слабо розчленованих позальодовикових областей (N-Q), представлених лесовими акумулятивними рівнинами. Така геоморфологічна будова зумовлює переважно рівнинний характер рельєфу, незначну ступінь його розчленованості та домінування пологих форм поверхні, що свідчить про морфологічну однорідність території та відсутність виражених ерозійних процесів.

Рисунок 2.3. Геоморфологічне районування Миколаївської області за даними <https://geomap.land.kiev.ua/geomorph.html>

Ландшафти

Територія проектування, згідно з Ландшафтною картою України (рис. 2.4), розташована у межах Північностепових височинно-рівнинних степових рівнинних східноєвропейських ландшафтів.

У межах ділянки проектування природна ландшафтна структура повністю трансформована внаслідок формування міської забудови, розвитку вулично-дорожньої мережі та проведення інженерної підготовки території. Сучасний стан території визначається антропогенними чинниками.

Додатковий вплив на формування сучасного ландшафту здійснює функціонування підприємства з переробки рибної продукції (виробництво консервів), що обумовлює наявність виробничих елементів у структурі території та формування техногенно зміненого середовища.

Рисунок 2.4. Ландшафтна карта України

Таким чином, територія проектування характеризується як урбанізований і техногенно трансформований ландшафт із практично повною відсутністю природних компонентів.

Кліматичні умови

У межах будівельно-кліматичного районування територія належить до II (південно-східного) кліматичного району, який характеризується помірно континентальним кліматом із вираженими рисами посушливості.

Кліматичні умови району визначаються значною тривалістю теплого періоду, високими літніми температурами, відносно м'якою зимою та недостатнім зволоженням. Характерною є нерівномірність випадання атмосферних опадів протягом року та періодичне виникнення посушливих явищ, зокрема суховіїв.

Аналіз багаторічних даних <https://climate-data.org> (табл. 2.1) за 1991-2021 роки свідчить про чітко виражену сезонність температур. Середньорічна температура повітря формується на рівні, характерному для південного степу, з теплим і тривалим літнім періодом та відносно м'якою зимою. Найтеплішим місяцем є липень із середньою температурою близько $+24,1$ °C, при цьому середні максимальні значення досягають $+28,9$ °C, а в окремі періоди можливе підвищення до понад $+30$ °C. Серпень також характеризується високими температурами, що свідчить про тривалий період літньої спеки. Найхолоднішим місяцем є січень із

середньою температурою близько $-2,0$ °C та мінімальними значеннями до $-4,8$ °C, що підтверджує нестійкий характер зимового періоду з можливими короткочасними морозами.

Річна кількість атмосферних опадів є відносно невеликою і розподіляється нерівномірно протягом року. Середньорічна сума опадів становить орієнтовно 480-500 мм, з максимальними значеннями у літній період (червень-липень) та зниженням у зимові місяці.

Відносна вологість повітря змінюється від 50 % у літній період до 81-82 % у зимовий, що відображає сезонний характер зволоження території. У теплий період року часто спостерігаються умови недостатнього зволоження, що може спричинити посушливі явища.

Вітровий режим характеризується переважанням вітрів західного та північно-західного напрямків у теплий період року та північного і північно-східного – у холодний. У літній період можливі прояви суховіїв, що підсилюють випаровування та впливають на загальну посушливість клімату.

Регіон характеризується значною тривалістю сонячного саява, яка в середньому становить близько 2200-2400 годин на рік. Максимальні значення спостерігаються у червні-серпні, що забезпечує інтенсивне прогрівання підстильної поверхні.

Таблиця 2.1. Середні кліматичні показники по м. Нова Одеса

Показник	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
Середня температура, °C	-2	-0.6	4.1	10.8	17.3	21.6	24.1	23.9	17.8	10.8	5.2	0.7
Мінімальна температура, °C	-4.8	-3.9	-0.3	5.4	11.6	16.1	18.7	18.4	13	7	2.3	-1.9
Максимальна температура, °C	0.6	2.8	8.5	15.9	22.5	26.4	28.9	29	22.6	14.9	8.1	3.1
Опади, мм	38	31	39	42	49	60	44	43	47	35	37	37
Вологість, %	82	78	72	64	58	56	55	50	58	69	81	81
Кількість дощових днів	6	5	7	6	7	7	6	5	5	4	5	5
Середня тривалість сонячного саява, год	2.8	3.7	6.3	9.6	11.6	12.5	12.8	11.7	8.9	5.9	3.3	2.7

Кліматичні умови території проєктування є загалом сприятливими для містобудівного освоєння та характеризуються помірно континентальним режимом із рисами посушливості. Основними обмежувальними факторами є високі літні температури, недостатнє та нерівномірне зволоження, а також можливі періоди посух. У межах міської забудови додатково проявляється ефект «міського острова тепла», що підсилює нагрівання території в теплий період року. У цілому кліматичні умови відповідають південному степовому регіону України та враховуються при плануванні та інженерному освоєнні території.

Зміни клімату

Останні десятиліття свідчать про тенденції до потепління та збільшення числа спекотних днів і так званих «тропічних ночей» (коли температура не знижується нижче $+20$ °C), що відображає вплив глобальних кліматичних змін навіть у межах степових районів Миколаївщини.

Територія проєктування розташована у межах м. Нова Одеса, тому для оцінки кліматичних умов у розрахунках використовуються температурні та опадові показники міста.

За даними глобальної кліматичної платформи meteoblue (джерело: [ERA5, ECMWF, 1979–2025]) спостерігаються помітні зміни клімату за останні 40 років. Дані охоплюють середньорічні температури та кількість опадів з просторовою роздільною здатністю 30 км, проте не враховують мікрокліматичні та локальні відмінності, тому фактичні показники в конкретних населених пунктах можуть бути дещо вищими чи нижчими, а також коливатися залежно від локального рельєфу.

Паризька угода 2015 року встановлює глобальну рамкову стратегію боротьби зі зміною клімату, метою якої є обмеження глобального потепління значно нижче 2 °С, з прагненням до 1,5 °С порівняно з доіндустріальним рівнем. Для досягнення цієї температурної мети держави світу зобов'язані якомога швидше уповільнити зростання викидів парникових газів та поступово скорочувати їх, спираючись на найкращі наукові дані, економічну ефективність і соціальну доцільність.

Наслідки зміни клімату вже спостерігаються на глобальному рівні: підвищення температури повітря, танення льодовиків та зменшення полярних крижаних шапок, підвищення рівня моря, посилення процесів опустелювання, а також більш часті та інтенсивні екстремальні погодні явища, такі як теплові хвилі, посухи, повені та шторми. Зміна клімату проявляється нерівномірно, зачіпаючи окремі регіони більше, ніж інші.

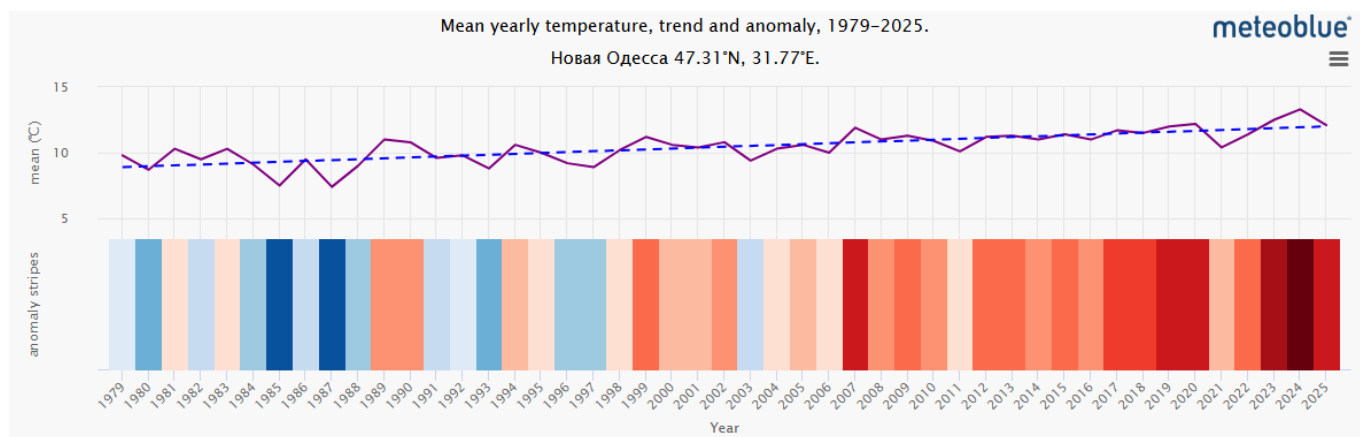

Рисунок 2.5. Річна зміна температури по м. Нова Одеса

На верхньому графіку (рис. 2.5) відображено оцінку середньорічної температури для ширшого регіону, у межах території проектування. Пунктирна синя лінія показує лінійний тренд зміни клімату. Якщо трендова лінія йде вгору зліва направо, це свідчить про позитивний температурний тренд, тобто поступове потепління на території проектування через вплив глобальної зміни клімату. Якщо лінія горизонтальна, чіткого тренду не спостерігається, а при її падінні умови стають поступово холоднішими.

У нижній частині графіка (рис. 2.5) представлені так звані смуги потепління. Кожна кольорова смуга відповідає середній температурі за рік: синя – холодніші роки, червона – тепліші. Це наочно ілюструє варіативність температурних умов на території проектування протягом спостережуваного періоду.

На верхньому графіку (рис. 2.6) наведено оцінку середньорічної сумарної кількості опадів для ширшого регіону в межах території проектування. Пунктирна синя лінія позначає лінійний тренд зміни клімату. Якщо трендова лінія йде вгору зліва направо, це свідчить про позитивний тренд опадів, тобто на території проектування стає вологіше через вплив глобальної зміни клімату. Якщо лінія

горизонтальна, чіткого тренду не спостерігається, а при її падінні умови поступово стають сухішими.

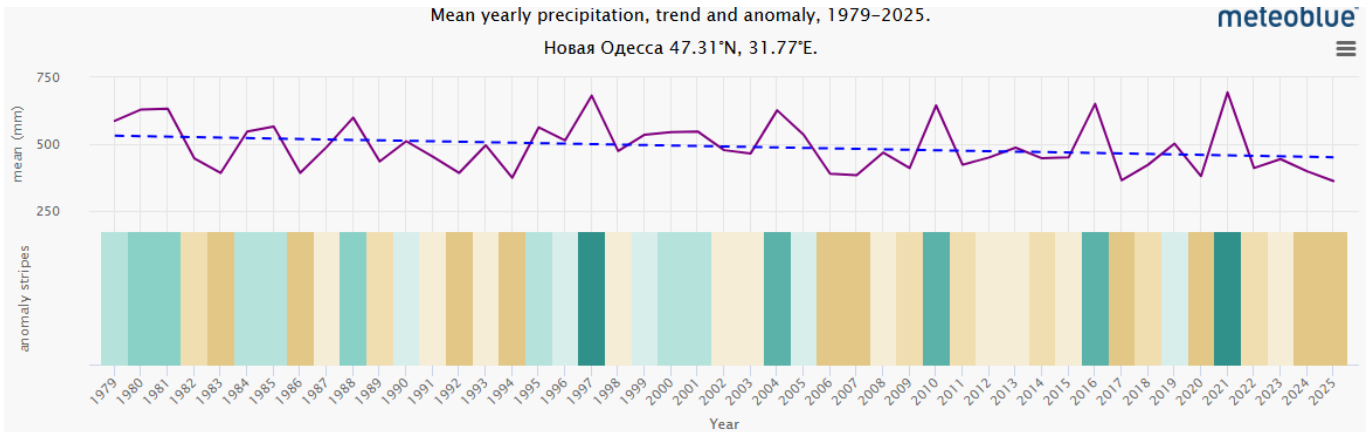

Рисунок 2.6. Річна зміна опадів по м. Нова Одеса

У нижній частині графіка (рис. 2.6) представлені смуги опадів. Кожна кольорова смуга відображає сумарну кількість опадів за рік: зелена – вологіші роки, коричнева – посушливіші. Це дозволяє наочно оцінити річну варіативність опадів на території проектування протягом спостережуваного періоду.

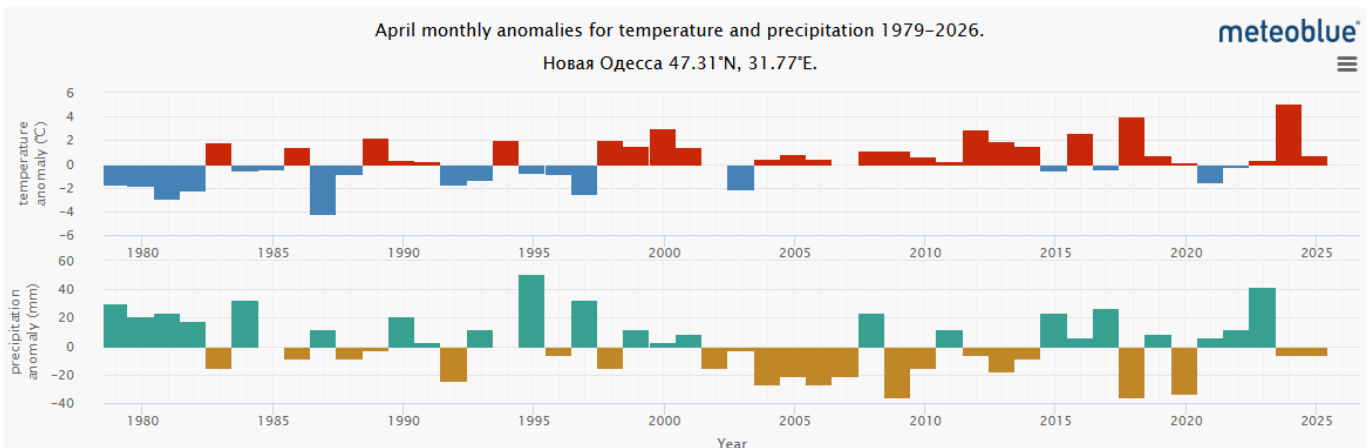

Рисунок 2.7. Місячні аномалії температури й опадів по м. Нова Одеса

На верхньому графіку (рис. 2.7) показано температурну аномалію для кожного місяця з 1979 року до сьогодні для території проектування. Аномалія показує, наскільки місяць був теплішим або холоднішим за кліматичну норму 30-річного періоду 1980-2010 рр. Червоні місяці позначають тепліші, а сині – холодніші місяці відносно норми. У більшості років спостерігається зростання кількості теплих місяців, що відображає глобальне потепління, пов'язане зі зміною клімату.

Нижній графік (рис. 2.7) демонструє аномалію опадів для кожного місяця з 1979 року до сьогодні на території проектування. Аномалія вказує, чи мав місяць більше або менше опадів, ніж кліматична норма 30-річного періоду 1980-2010 рр. Зелені місяці відображають вологіші, а коричневі – посушливіші місяці порівняно з нормою.

Геологічна будова

Територія проектування, згідно з Тектонічною картою України (рис. 2.8), у тектонічному відношенні приурочена до меж Східноєвропейської платформи та пов'язана з південним схилом Українського кристалічного щита.

У межах осадового чохла територія належить до північного крила Причорноморської западини, що зумовлює перекриття кристалічного фундаменту потужною товщею осадових відкладів. Кристалічні породи фундаменту (граніти, гнейси) безпосередньо на поверхню не виходять і залягають на значній глибині.

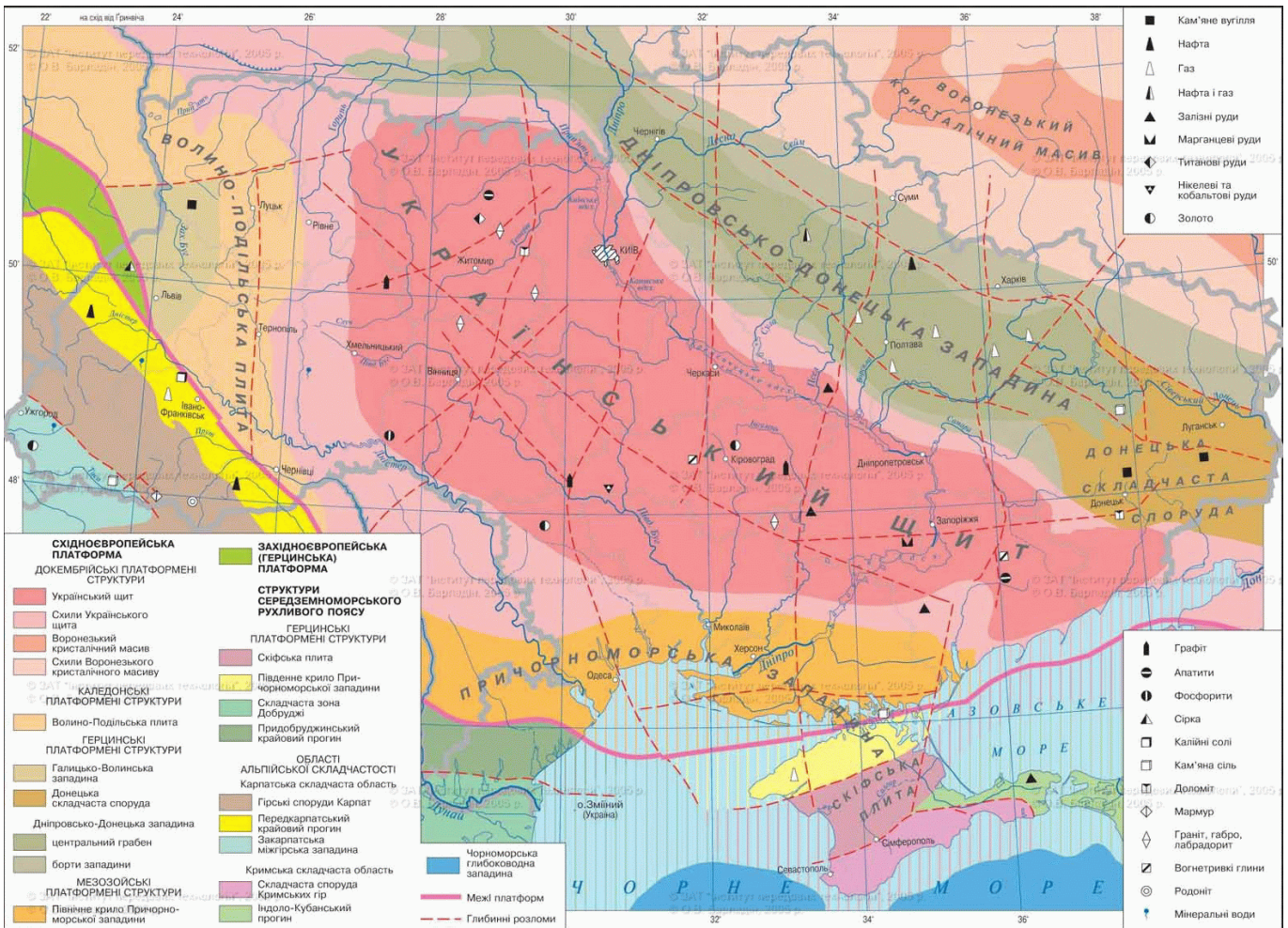

Рисунок 2.8. Тектонічна карта України

Геологічна будова території представлена переважно відкладами неогенового та четвертинного віку. Неогенові відклади сформовані морськими та континентальними утвореннями і перекриті четвертинними відкладами, серед яких домінують лесові та лесоподібні суглинки. Зазначені породи характеризуються відносною однорідністю, пористістю та схильністю до просадкових явищ при зволоженні.

Четвертинні відклади формують верхню частину геологічного розрізу і безпосередньо беруть участь у формуванні сучасного рельєфу території. У межах долини річки Південний Буг поширені алювіальні відклади, представлені пісками, супісками та суглинками.

Інженерно-геологічні умови території визначаються властивостями лесових ґрунтів, які за певних умов можуть проявляти просадковість, а також впливом ґрунтових вод, рівень яких може змінюватися залежно від гідрологічного режиму річки Південний Буг.

У межах ділянки проєктування природне геологічне середовище зазнало часткової трансформації внаслідок господарської діяльності, зокрема планування території, будівництва та функціонування об'єктів міської інфраструктури і виробничого призначення.

Таким чином, геологічне середовище території проектування характеризується наявністю осадових відкладів різного генезису, перекриттям кристалічного фундаменту Українського щита та загалом сприятливими умовами для будівництва за умови врахування фізико-механічних властивостей ґрунтів і можливих інженерно-геологічних обмежень.

Мінеральні ресурси надр (корисні копалини)

Розвідані родовища корисних копалин у межах ділянки проектування відсутні. Територія також не межує безпосередньо з ділянками надкористування, де здійснюється видобуток мінеральних ресурсів, що свідчить про відсутність впливу гірничодобувної діяльності на її стан.

Інженерно-геологічні умови

Територія проектування приурочена до вирівняної поверхні з незначними перепадами висот і складена переважно лесовими та лесоподібними ґрунтами.

Водночас слід врахувати, що ділянка знаходиться в межах сформованої міської забудови, де природні умови частково змінені внаслідок інженерної підготовки території, планувальних робіт і тривалого господарського використання. Це може проявлятися у зміні структури верхніх шарів ґрунтів, їх ущільненні або локальному перезволоженні.

Таким чином, інженерно-геологічні умови території проектування є загалом сприятливими для будівництва, однак потребують урахування властивостей лесових ґрунтів, можливих просадкових явищ і гідрогеологічних особливостей при проектуванні та реалізації містобудівних рішень.

Земельні ресурси

У межах території проектування сформована земельна ділянка, розташована по провулку Рибний, 10-А в місті Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області, з кадастровим номером 4824810100:02:009:0026 площею 0,4074 га.

Відповідно до відомостей Державного земельного кадастру, ділянка має цільове призначення 11.02 – для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної промисловості, що відповідає фактичному використанню території. Земельна ділянка належить до категорії земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення та перебуває у приватній власності ТОВ «Миколаїврибпром».

Територія використовується для розміщення та функціонування підприємства з переробки рибної продукції, що має сформований виробничо-складський комплекс із необхідною інженерною та допоміжною інфраструктурою. Функціональне використання ділянки є сталим і відповідає її цільовому призначенню, зміна якого в межах розроблення детального плану території не передбачається.

Територія повністю освоєна, забезпечена інженерною інфраструктурою та має впорядковану планувальну структуру. По периметру ділянка огорожена, що визначає її чітку просторову організацію та контрольований режим використання.

Таким чином, земельні ресурси території проектування характеризуються як раціонально сформовані, функціонально визначені та повністю залучені до господарського використання, що відповідає чинному цільовому призначенню та

забезпечує можливість подальшого розвитку існуючого виробничого комплексу без зміни категорії земель.

Ґрунти

Територія проектування згідно з картою ґрунтів України (рис. 2.9), належить до зони поширення чорноземів південних слабогумусних, сформованих на лесових породах в умовах помірно посушливого клімату південного степу.

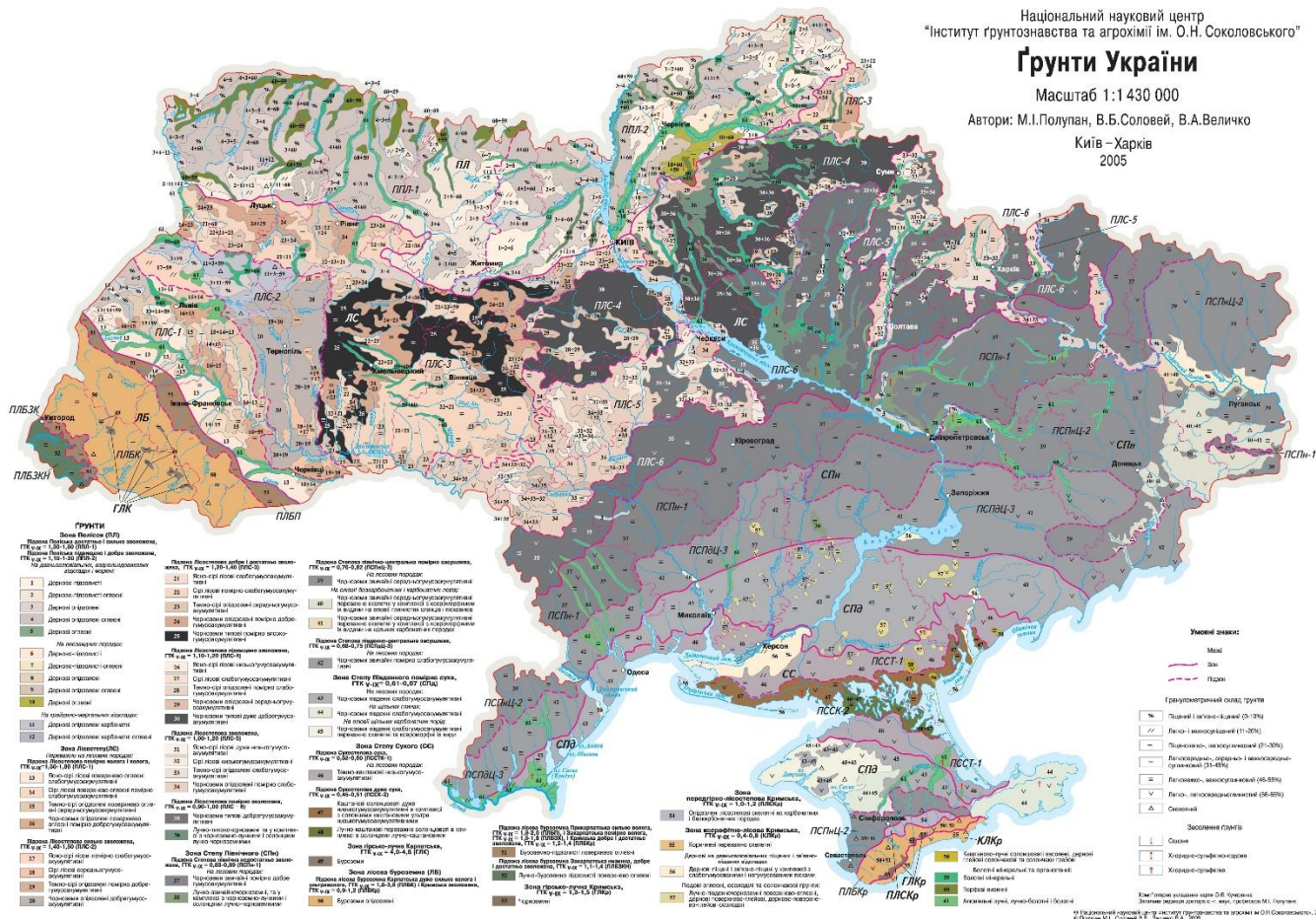

Рисунок 2.9. Ґрунти України

Зазначені ґрунти характеризуються відносно невисоким вмістом гумусу, доброю водопроникністю та сприятливими фізико-механічними властивостями. Водночас для них властива чутливість до зволоження та ущільнення, що має значення при господарському освоєнні території.

У межах ділянки проектування природний ґрунтовий покрив зазнав істотної трансформації внаслідок тривалого використання території під виробничу забудову, проведення планувальних робіт, влаштування покриттів та інженерної інфраструктури. Верхні шари ґрунту частково порушені, місцями замінені або перекриті штучними матеріалами.

Таким чином, сучасний стан ґрунтів території проектування характеризується як антропогенно змінений, із збереженням природної основи у нижніх горизонтах. При подальшому використанні ділянки необхідно враховувати інженерно-геологічні властивості лесових порід та змінені характеристики верхнього ґрунтового шару.

Поверхневі води

За сучасним гідрографічним районуванням території України земельна ділянка належить до басейну річки Південний Буг, у межах Нижньобузько-Дніпровської області недостатньої водності рівнинної частини України (рис. 2.10).

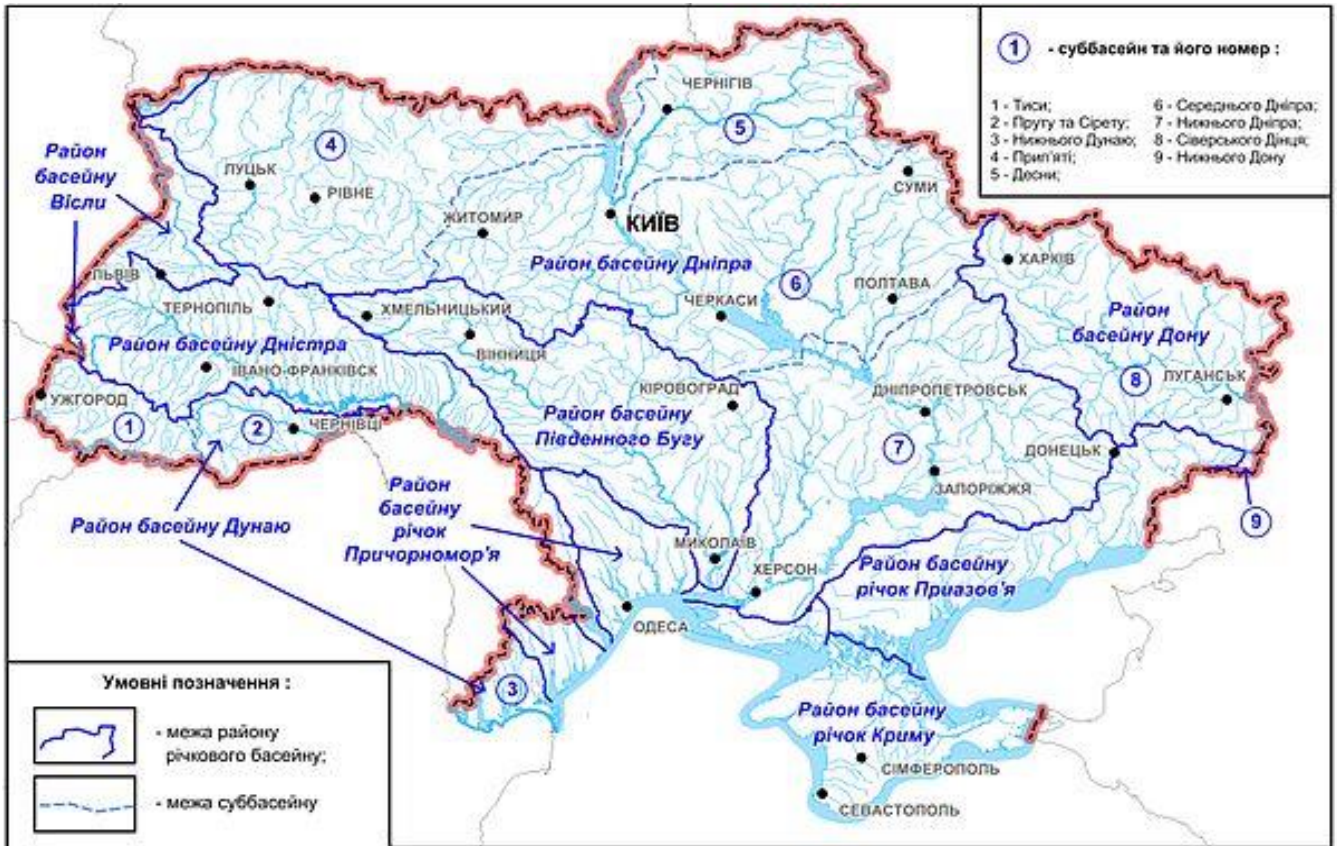

Рисунок 2.10. Гідрографічне районування України

За гідрологічним районуванням територія належить до Причорноморської області надзвичайно низької водності, що характеризується обмеженим поверхневим стоком та нерівномірним водним режимом протягом року.

Безпосередньо в межах земельної ділянки поверхневі водні об'єкти відсутні. Територія не належить до земель водного фонду, не входить до складу водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.

Схильні до підтоплення ділянки в межах території проектування та на прилеглих землях не виявлені. Найближчим поверхневим водним об'єктом є річка Південний Буг, прибережна захисна смуга якої становить 100 м, розташована на відстані близько 2 км у північному напрямку від ділянки проектування.

Таким чином, гідрологічні умови території є стабільними та не обмежують містобудівне освоєння земельної ділянки.

Підземні води

Територія проектування у гідрогеологічному відношенні приурочена до Причорноморського артезіанського басейну, який визначає умови формування та залягання підземних вод у межах ділянки (рис. 2.11).

Підземні води приурочені переважно до водоносних горизонтів четвертинних та неогенових відкладів. Основні водоносні горизонти мають напірний характер і пов'язані з карбонатними породами сарматського віку, що залягають на глибинах близько 30-70 м.

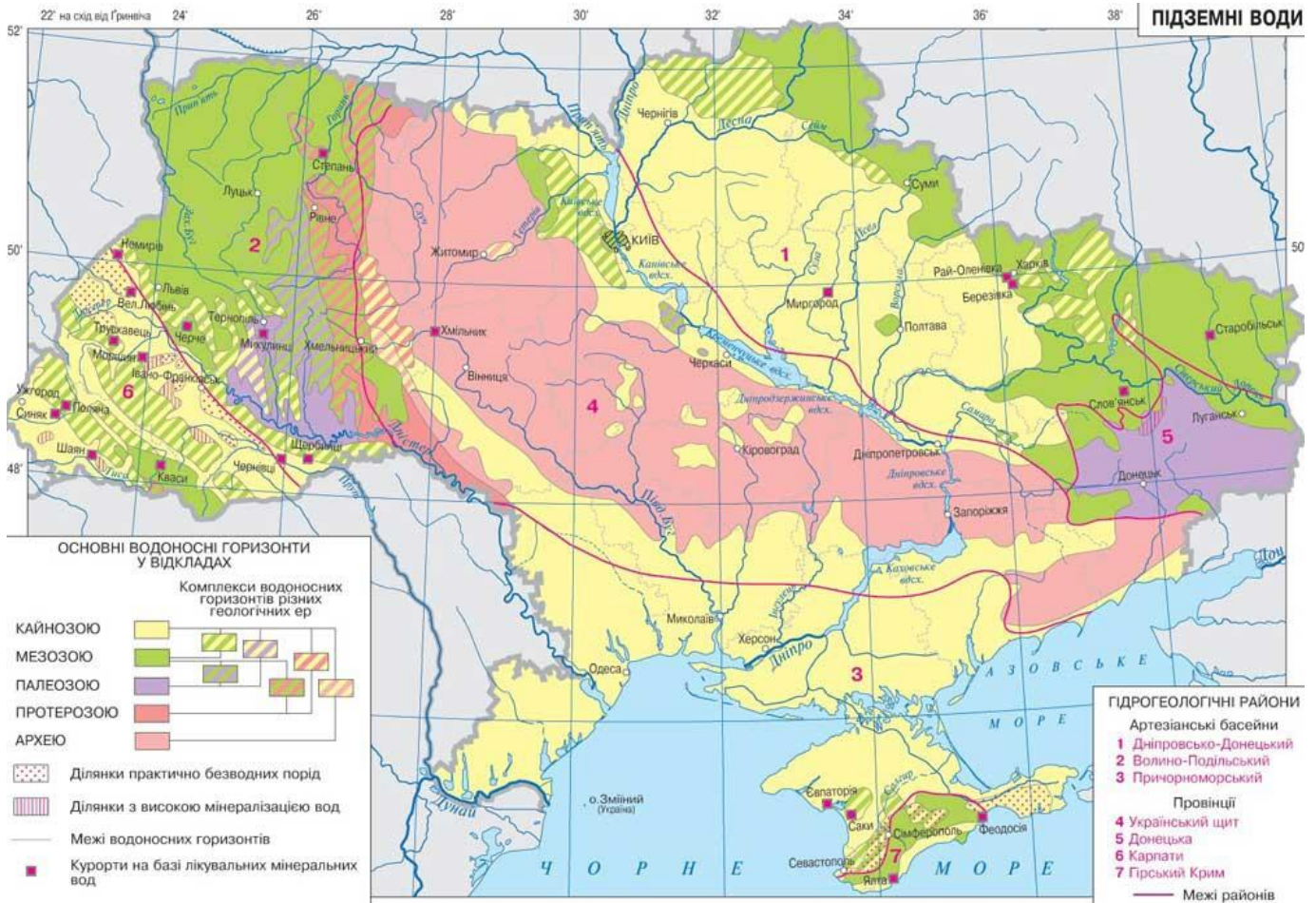

Рисунок 2.11. Гідрогеологічне районування України

За хімічним складом підземні води переважно хлоридно-сульфатні натрієво-магнієві, з коливаннями мінералізації залежно від умов живлення та ступеня захищеності водонасних горизонтів. Живлення підземних вод здійснюється переважно за рахунок інфільтрації атмосферних опадів.

У межах ділянки проектування зафіксовано наявність свердловини, яка є елементом сформованої інженерної інфраструктури території, та свідчить про використання локального водонасного горизонту в межах виробничого майданчика.

Таким чином, підземні води території проектування представлені напірними водонасними горизонтами Причорноморського артезіанського басейну та характеризуються умовно стабільним режимом залягання в межах сформованої міської та виробничої забудови.

Водопостачання та водовідведення

Територія проектування забезпечена підключенням до міських централізованих мереж водопостачання та водовідведення, що формують базову інженерну інфраструктуру функціонування виробничого об'єкта.

Система водопостачання ТОВ «Миколаїврибпром» має змішаний характер і базується на поєднанні різних джерел водних ресурсів, що зумовлено технологічними особливостями виробництва рибопереробної продукції та вимогами до якості води різного призначення.

Для забезпечення господарсько-побутових та виробничих потреб використовується вода з двох основних джерел:

підземне водопостачання здійснюється зі свердловини №2037, яка є локальним джерелом водних ресурсів підприємства. Зона санітарної охорони I поясу витримується у повному обсязі та перебуває в належному експлуатаційному стані, що забезпечує захист підземного водоносного горизонту від потенційного антропогенного забруднення;

централізоване водопостачання здійснюється через міські мережі КП «Новоодеський міський водоканал».

Для питних потреб персоналу, а також частково для технологічних процесів (зокрема приготування соусів, що потребують підвищених санітарно-гігієнічних вимог до якості води), використовується привозна питна вода, що відповідає встановленим нормативам безпеки.

Водокористування підприємства здійснюється на підставі дозволу на спеціальне водокористування від 20.03.2025 № 90/ПД/49д-25, виданого Південним міжрегіональним сектором, який регламентує обсяги забору та скиду води відповідно до встановлених екологічних нормативів (табл. 2.2, 2.3).

Таблиця 2.2. Ліміт забору води ТОВ «Миколаїврибпром»

Показник	Обсяги води, м ³ /добу	Обсяги води, тис. м ³ /рік
Забір води, усього (у т.ч.)	81,765	20,441
- з поверхневих джерел (окремо для кожного джерела)	12	3
Р. Південний Буг	12	3
- з підземних джерел (окремо для кожного річкового басейну)	69,765	17,441
Р. Південний Буг	69,765	17,441

Таблиця 2.3. Ліміт використання води ТОВ «Миколаїврибпром»

Показник	м ³ /добу	тис. м ³ /рік
Використання води на власні потреби, усього (у т.ч.):	81,765	20,441
з поверхневих джерел:	12	3
- на питні і санітарно-гігієнічні потреби	–	–
- на виробничі потреби	12	3
- на інші потреби	–	–
з підземних джерел:	69,765	17,441
- на питні і санітарно-гігієнічні потреби	0,765	0,191
- на виробничі потреби	69	17,25
- на інші потреби	–	–
від іншого водокористувача:	–	–
- на питні і санітарно-гігієнічні потреби	–	–
- на виробничі потреби	–	–
- на інші потреби	–	–

Система водовідведення підприємства організована з урахуванням роздільного збору стічних вод різного походження та включає господарсько-побутову і виробничу каналізаційні системи.

Господарсько-побутові стічні води відводяться централізовано до міських мереж КП «Центральне водовідведення» (раніше КП «Прибузьке») з подальшим транспортуванням на очисні споруди міської системи водовідведення.

Виробничі стічні води формуються в результаті технологічних процесів розморожування та миття рибної сировини і надходять до окремої виробничої каналізаційної мережі підприємства. Подальше очищення здійснюється на локальних очисних спорудах, після чого очищені стоки спрямовуються до міської системи водовідведення для подальшого водовідведення. Загальний обсяг скиду зворотних (стічних) вод становить 67,965 м³/добу або 16,991 тис. м³/рік відповідно до умов дозволу на спеціальне водокористування.

Система відведення поверхневих стічних вод (дощова каналізація) на підприємстві відсутня. Відведення поверхневого стоку передбачається у складі заходів інженерної підготовки території, що включають вертикальне планування території та організацію системи поверхневого водовідведення з використанням дощоприймачів, лоткових елементів із захисними решітками та інженерних рішень щодо регулювання поверхневого стоку.

Атмосферне повітря

Територія проектування розташована в межах сформованої виробничої ділянки у місті Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області, у зоні впливу урбанізованого середовища та існуючої промислово-господарської діяльності.

Згідно з картою «Забрудненість атмосферного повітря» (рис. 2.12), за гігієнічною оцінкою територія проектування належить до зон із загрозливим рівнем забруднення, з індексом сумарної забрудненості від 20 до 60. Індекси розраховані за основними забруднювачами (пил, діоксид сірки, оксиди азоту, оксид вуглецю) та специфічними речовинами (галогени, органічні сполуки, метали, завислі речовини).

Рисунок 2.12. Забрудненість атмосферного повітря по Миколаївській області за даними <https://geomap.land.kiev.ua/ecology-8.html>

У межах території проектування основним джерелом впливу на атмосферне повітря є діяльність рибопереробного підприємства ТОВ «Миколаїврибпром», технологічні процеси якого супроводжуються утворенням викидів забруднюючих речовин різного походження.

ТОВ «Миколаїврибпром» діє на основі дозволу на викиди забруднюючих речовин від 17.04.2018 № 4824810100-63 виданого управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної державної адміністрації згідно з яким у атмосферне повітря викидаються: азоту діоксид, азоту оксид, вуглецю оксид, вуглецю діоксид, метан, фреони, речовини у вигляді суспендованих твердих частин, неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС), кислота оцтова, акролеїн, кислота сірчана, сірки діоксид.

Основні джерела викидів включають:

процеси переробки риби, що охоплюють чищення, подрібнення, філетування, варіння, копчення та інші технологічні операції. У ході цих процесів утворюються леткі органічні сполуки, акролеїн, аміак, сірководень та інші речовини, що зумовлюють формування специфічних запахів. Під час виробництва консервів у атмосферне повітря можуть виділятися тетрафторетан (фреон з холодильної камери), кислота оцтова, олія бавовняна, натрію гідроокис;

процеси копчення, при яких утворюються продукти згоряння у вигляді суспендованих твердих частинок (зола, сажа), оксиди азоту, оксиди вуглецю, формальдегід, бенз(а)пірен;

обладнання для нагрівання та охолодження, зокрема котли та генератори, що є джерелами викидів оксиду вуглецю, оксидів азоту, сірки діоксиду, твердих частинок (зола, сажа залежно від типу палива), а також охолоджувальні установки, при роботі яких можливі викиди фреонів у разі витоків;

системи сушіння та вентиляції, що можуть супроводжуватися утворенням пилу та неметанових летких органічних сполук;

транспортні засоби, які забезпечують доставку сировини та вивезення продукції, і є джерелами викидів оксиду вуглецю, оксиду азоту, вуглеводнів насичених і дрібнодисперсного пилу;

стічні води та відходи, при неналежному поводженні з якими можливе утворення вторинних викидів аміаку, сірководню та метану.

У сукупності зазначені джерела можуть спричинити локальне погіршення якості атмосферного повітря, зокрема підвищення концентрацій неметанових летких органічних сполук, пилу та продуктів згоряння палива, а також формування запахового навантаження на прилеглі території.

Автотранспортні засоби, що використовуються для обслуговування підприємства, є додатковим джерелом впливу на стан атмосферного повітря. У процесі роботи двигунів внутрішнього згоряння в атмосферу надходять продукти згоряння палива, зокрема діоксид азоту, який характеризується вираженою подразнюючою дією на органи дихання. В умовах урбанізованого середовища оксиди азоту беруть участь у фотохімічних реакціях з іншими компонентами вихлопних газів, зокрема вуглеводнями, що призводить до утворення вторинних забруднювачів, у тому числі фотохімічного смогу. Це супроводжується погіршенням якості атмосферного повітря та підвищенням рівня його токсичності. Тривалий вплив таких забруднюючих речовин може негативно позначатися на стані здоров'я населення, зокрема спричинити розвиток або загострення захворювань органів дихання, алергічні реакції, а також порушення функціонування серцево-судинної системи, особливо у чутливих груп населення.

Згідно з Додатком № 4 до ДСП 173-96 «Державні санітарні правила плануванні і забудови населених місць» санітарно-захисна зона для підприємств рибоконсервних та рибофілейних з утильцехами, рибокомбінатів становить 100 м, для консервних цехів – 50 м. На підприємстві не здійснюється переробка риби (чищення, патрання, розділка, розділка на філе) та відсутній утиль цех. Рибна сировина надходить на підприємство у підготовленому замороженому вигляді.

Відповідно до висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 04.10.2017 № 602-123-20-4/31392 розмір СЗЗ скорочено до 40 м у східному напрямку від димаря котельної, 13 м у південно-західному напрямку, 20 м у західному та північному напрямках від фреонової компресорної станції, 10 м у

північному і північно-східному напрямках від крайніх джерел викидів газових опалювальних контейнерів побутового типу та 50 м по всім іншим напрямкам від всіх крайніх технологічних джерел викидів (рис. 2.13).

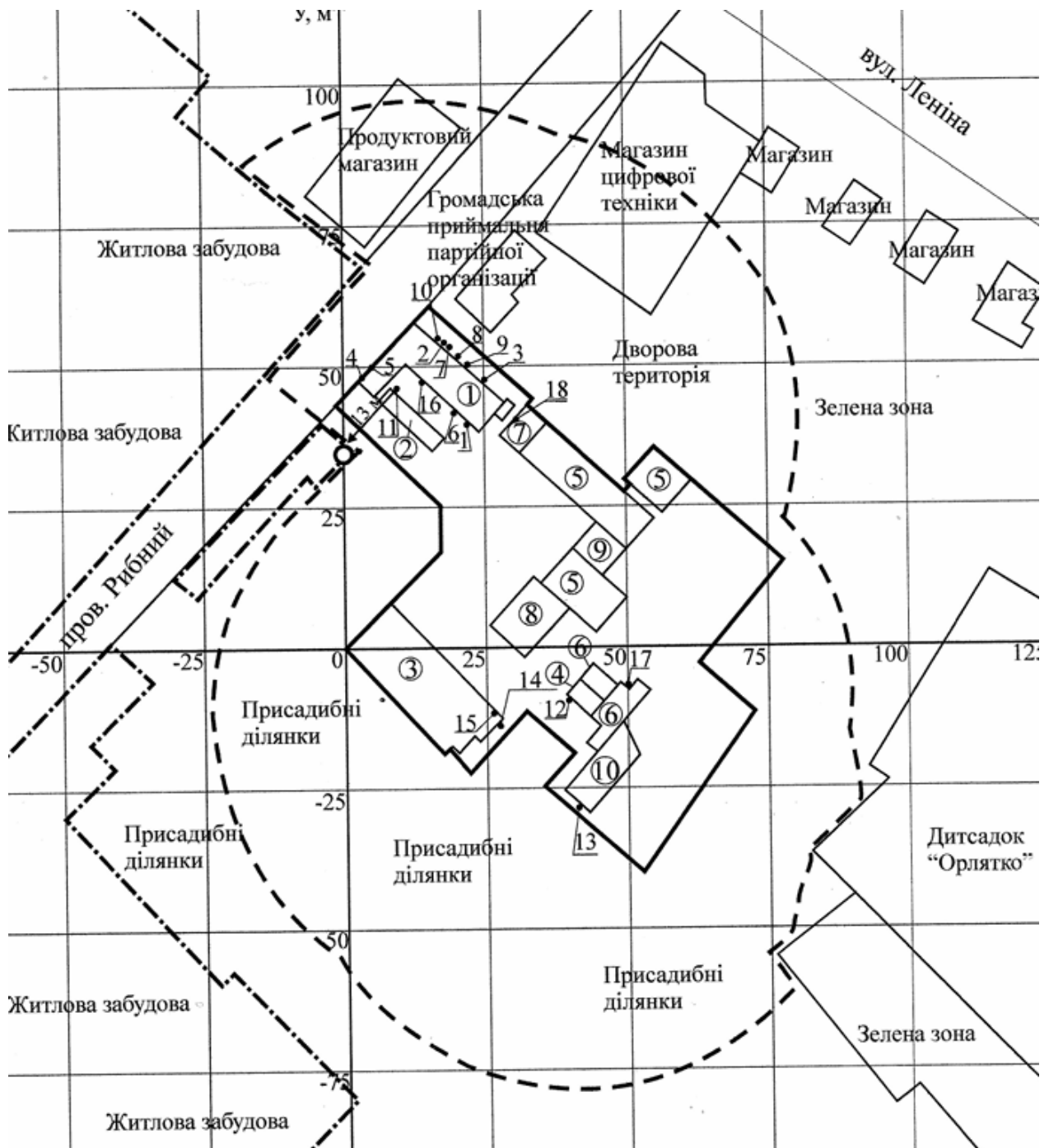

Рисунок 2.13. Генеральний план ТОВ «Миколаїврибпром»

	- Будівлі та споруди		- Межа санітарно-захисної зони
①	- Позначення будівель і споруд згідно з експлікацією		- Межа житлової забудови
	- Організовані джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря		- Межа підприємств інших суб'єктів господарювання
	- Неорганізовані джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря	○	- Точка проведення замірів забруднюючих речовин на межі розрахункової санітарно-захисної зони
	- Границя промайданчика підприємства		

Радіаційна характеристика

Територія проєктування характеризується стабільним природним радіаційним фоном і не належить до зон радіоактивного забруднення. Техногенні джерела іонізуючого випромінювання на ділянці відсутні.

Радіаційний стан у Миколаївській області перебуває під постійним моніторингом ДУ «Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Додатково здійснюється автоматизований моніторинг за допомогою онлайн-систем екологічного спостереження SaveEcoBot. Станом на квітень 2026 року радіаційний фон по області становить 0,10-0,13 мікрозіверта на годину і відповідає природним фоновим значенням. У 2025 році рівень гамма-фону також не перевищував природних показників і становив менше 25 мікрорентген на годину, що підтверджує стабільність радіаційної ситуації.

Радіаційний ризик для території проєктування оцінюється як низький і не обмежує її містобудівне використання.

Стан біорізноманіття (рослинний та тваринний світи)

Територія проєктування розташована на землях сільськогосподарського призначення, які нині використовуються як рілля. Поряд із ділянкою зберігаються полезахисні лісосмуги, що відіграють важливу роль у підтримці локального біорізноманіття, забезпечуючи притулок для видів рослин і тварин степової та прибережної зон. Ці елементи екосистем сприяють збереженню генетичного різноманіття видів і підвищують стійкість довкілля на території громади, навіть в умовах інтенсивного сільськогосподарського використання.

Територія проєктування є антропогенно трансформованою та функціонує в межах виробничої забудови міста, у зв'язку з чим природні екосистеми збережені фрагментарно. Рослинний покрив представлений переважно штучними насадженнями та рудеральною рослинністю.

Серед деревних порід на території та вздовж її меж зустрічаються біла акація, тополя (пірамідальна та чорна форми), клен, липа, ясен, дуб, а також поодинокі хвойні насадження, зокрема сосна та ялівець. Чагарниковий ярус представлений шипшиною, барбарисом та ожиною. Трав'яний покрив сформований переважно бур'янистою (рудеральною) рослинністю, типовою для порушених та техногенно навантажених територій.

Тваринний світ ділянки представлений видами, адаптованими до умов антропогенного середовища. Із ссавців зустрічаються миша хатня, миша польова, полівка звичайна. Серед птахів характерними є голуб сизий, горобець хатній, синиця велика, а також ворона сіра та сорока. Із плазунів трапляється прудка ящірка. Із безхребетних поширені будинковий цвіркун, чорна садова мураха, борошноїд хрущак та будинкова муха. Зазначені види є типовими для територій із трансформованими природними екосистемами, включно з об'єктами виробничої забудови та прилеглими порушеними ділянками.

На території проєктування відсутні види рослин і тварин, занесені до Червоної книги України. Осередки природних або цінних біотопів не виявлені.

Території та об'єкти природно-заповідного фонду

У межах території проєктування та на прилеглих ділянках об'єкти природно-заповідного фонду України, а також території, що мають статус природоохоронних, відсутні.

З урахуванням містобудівного та функціонального використання ділянки як території виробничої забудови, формування природно-заповідних об'єктів у межах земельної ділянки не передбачається.

Найближчий об'єкт ПЗФ – ландшафтний заказник місцевого значення «Новоодеський» розташований на відстані понад 2 км від ділянки проєктування (рис. 2.14). Таким чином, обмеження, пов'язані з режимом охорони природно-заповідного фонду, на територію проєктування не поширюються.

Рисунок 2.14. Схема розташування ділянки проєктування відносно найближчої території природно-заповідного фонду – ландшафтний заказник місцевого значення «Новоодеський»

Території та об'єкти екологічної мережі

Територія проєктування розташована в межах м. Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області, яке не входить до складу екологічної мережі України та не віднесене до її структурних елементів.

Відповідно до схеми регіональної екологічної мережі Миколаївської області, її основні елементи формуються поза межами міської забудови та пов'язані переважно з природними територіями басейну р. Південний Буг, балковими системами та малопорушеними ландшафтами степової зони.

Земельна ділянка проєктування є антропогенно трансформованою, не виконує функцій екологічного ядра або екологічного коридору та не входить до складу структурних елементів екомережі, у зв'язку з чим вплив планованої діяльності на її цілісність є відсутнім.

Найближчі елементи регіональної екологічної мережі (Бузький сполучний екологічний коридор загальнодержавного значення та ключова територія «Новоодеські плавні») розташовані на відстані близько 200 м від межі земельної ділянки проєктування та не мають з нею просторового перетину.

Території Смарагдової мережі

Ділянка проєктування розташована поза межами територій Смарагдової мережі (Emerald Network) та безпосередньо не межує з ними.

Найближчими територіями Смарагдової мережі є Nyzhnie Pobuzhzhia (SiteCode: UA0000181), розташовані на відстані близько 1,3 км у південно-західному напрямку від межі земельної ділянки (рис. 2.15).

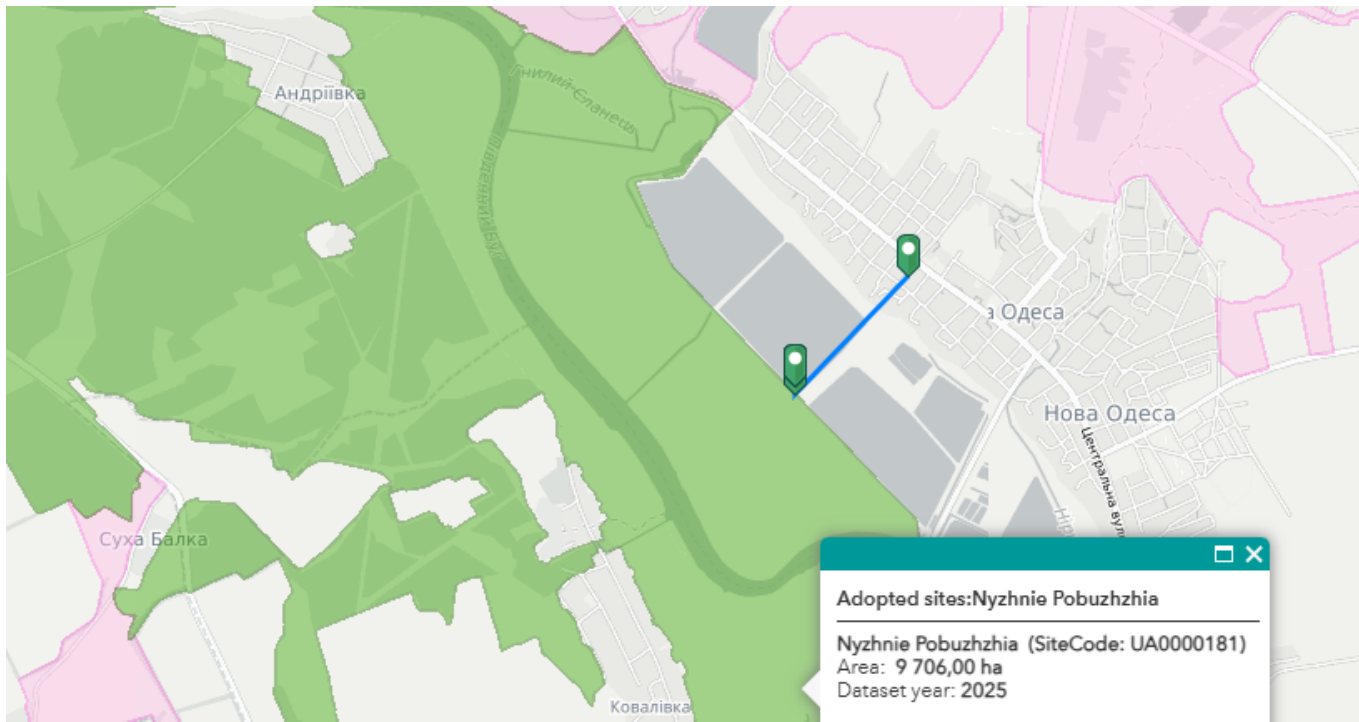

Рисунок 2.15. Смарагдова мережа району проєктування

Об'єкти історико-культурної спадщини

На ділянці проєктування, що перебуває в межах території діючого виробничого підприємства, об'єкти історико-культурної спадщини, у тому числі об'єкти археологічної спадщини, відсутні.

У випадку виявлення в зоні земельного відведення при проведенні земельних робіт, поверхневої обробки ґрунту, археологічних та інших об'єктів, предметів, поховань і слідів старих перекопів невідомого походження, необхідно отримання додаткового висновку у встановленому порядку.

Населення та стан його здоров'я

Ділянка проєктування розташована в межах міста Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області, у зоні сформованої промислово-житлової забудови, що характеризується поєднанням виробничих об'єктів, транспортної інфраструктури та житлових кварталів. Така територіально-просторова структура визначає комплексний характер антропогенного навантаження та особливості формування екологічних умов проживання населення. Безпосередньо в межах земельної ділянки постійне проживання населення відсутнє, оскільки територія використовується для розміщення та експлуатації виробничого об'єкта відповідно до її функціонального призначення.

Найближча житлова забудова розташована за межами ділянки проєктування в межах сформованої міської структури. Вона представлена переважно індивідуальною та малоповерховою забудовою, що формує житлове середовище із

відповідною соціальною та інженерною інфраструктурою. Просторове розмежування між виробничою територією та житловою забудовою забезпечується встановленням санітарно-захисних зон, які виконують функцію екологічного буфера та сприяють зниженню рівня впливу виробничих факторів на населення.

Згідно з Додатком № 4 до ДСП 173-96 «Державні санітарні правила плануванні і забудови населених місць», санітарно-захисна зона для підприємств рибоконсервних та рибофілейних з утильними цехами, а також рибокомбінатів становить 100 м, для консервних цехів – 50 м. Водночас технологічні особливості діяльності підприємства полягають у відсутності повного циклу переробки риби, зокрема таких операцій, як чищення, патрання, первинна розділка та виготовлення філе, а також відсутності утильного цеху. Рибна сировина надходить на підприємство у підготовленому замороженому вигляді, що суттєво зменшує потенційні джерела утворення запахів, біологічних відходів та супутніх забруднюючих чинників.

Згідно з висновком державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 04 жовтня 2017 року № 602-123-20-4/31392 розмір санітарно-захисної зони було скорочено з урахуванням фактичного розташування джерел викидів та їх впливу на навколишнє середовище. Зокрема, санітарно-захисну зону встановлено у розмірі 40 м у східному напрямку від димаря котельної, 13 м у південно-західному напрямку, 20 м у західному та північному напрямках від фреонової компресорної станції, 10 м у північному і північно-східному напрямках від крайніх джерел викидів газових опалювальних контейнерів побутового типу та 50 м в усіх інших напрямках від крайніх технологічних джерел викидів. Скорочення розмірів санітарно-захисної зони виконано на підставі обґрунтування, що враховує характеристики джерел викидів, їх просторове розміщення та фактичний рівень впливу, і спрямоване на забезпечення нормативних санітарно-гігієнічних умов на межі житлової забудови.

ТОВ «Миколаїврибпром» здійснює діяльність на підставі дозволу на викиди забруднюючих речовин від 17.04.2018 № 4824810100-63 виданого управлінням екології та природних ресурсів Миколаївської обласної державної адміністрації. В атмосферне повітря викидаються: азоту діоксид, азоту оксид, вуглецю оксид, вуглецю діоксид, метан, фреони, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС), кислота оцтова, акролеїн, кислота сірчана, сірки діоксид. Зазначений перелік забруднюючих речовин відповідає характеристикам стаціонарних джерел викидів підприємства та визначається складом і режимами роботи технологічного, теплогенеруючого та холодильного обладнання, що використовується у виробничому процесі.

Населення прилеглих територій зазнає впливу комплексу факторів, типових для урбанізованого середовища. До таких факторів належать інтенсивність транспортного руху, функціонування об'єктів комунальної інфраструктури, а також діяльність виробничих підприємств. Вплив досліджуваного об'єкта розглядається у сукупності з іншими джерелами антропогенного навантаження, що формують загальний екологічний стан території.

Стан здоров'я населення визначається багатфакторним впливом соціально-економічних, санітарно-гігієнічних та екологічних умов. Серед ключових чинників слід виділити якість атмосферного повітря, стан систем централізованого водопостачання та водовідведення, рівень шумового та вібраційного навантаження, а також загальний рівень техногенного впливу. В умовах міського середовища

зазначені фактори мають кумулятивний характер, що обумовлює необхідність їх комплексної оцінки при аналізі впливу на здоров'я населення.

Планована діяльність здійснюється в межах існуючого виробничого майданчика та не передбачає зміни функціонального використання територій житлової забудови, розширення меж виробничої діяльності або скорочення відстаней до житлових об'єктів. Враховуючи дотримання встановлених санітарно-гігієнічних нормативів, технологічні особливості виробництва та наявність регламентованих санітарно-захисних зон, очікується, що реалізація планованої діяльності не призведе до погіршення умов проживання населення та не матиме суттєвого додаткового негативного впливу на стан його здоров'я.

Матеріальні активи

Базовим матеріальним активом є земельна ділянка з кадастровим номером 4824810100:02:009:0026, площею 0,4074 га, яка належить до земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення та використовується для обслуговування комплексу будівель і споруд виробництва консервної продукції ТОВ «Миколаїврибпром».

Земельна ділянка має сформовану виробничу структуру використання та виступає просторовою основою розміщення об'єктів нерухомого майна та інженерної інфраструктури підприємства, забезпечуючи функціональну цілісність виробничого процесу.

У межах ділянки сформовано виробничо-майновий комплекс, що включає будівлі та споруди виробничого, складського, адміністративного та допоміжного призначення. До виробничих активів належать консервний цех, дільниці первинної обробки рибної сировини, технологічні лінії пакування та зберігання готової продукції, що забезпечують повний цикл переробки сировини.

Складська складова представлена приміщеннями для зберігання сировини та готової продукції, які забезпечують дотримання технологічних умов зберігання та логістичну безперервність виробничого процесу. До допоміжних об'єктів належать холодильний комплекс із фреоновою компресорною станцією, ремонтно-механічні майстерні, котельня, адміністративний корпус із лабораторією контролю якості продукції, а також їдальня та санітарно-побутові приміщення.

Інженерно-технічна інфраструктура матеріальних активів включає свердловину водопостачання, трансформаторну підстанцію, водонапірну вежу, резервуар водопостачання (басейн), градирню та інші елементи енергетичного і водогосподарського забезпечення, які забезпечують безперервне функціонування технологічного процесу.

До складу матеріальних активів також входять внутрішньомайданчикові проїзди, огорожа території, системи зовнішнього освітлення та інженерні мережі, що забезпечують транспортну доступність, безпечну експлуатацію об'єкта та організацію виробничих і логістичних потоків.

Матеріальні активи функціонують як єдиний виробничо-інфраструктурний комплекс, інтегрований у існуючу систему підприємства та забезпечений необхідними ресурсами для здійснення безперервної виробничої діяльності.

Прогнозні зміни поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

У разі незатвердження документа державного планування розвиток території земельної ділянки з кадастровим номером 4824810100:02:009:0026, площею 0,4074 га, розташованої у промисловій зоні м. Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області по провулку Рибному, здійснюватиметься виключно в межах чинного містобудівного регулювання та фактичного використання як території діючого виробничого підприємства ТОВ «Миколаїврибпром», без уточнення планувальної організації та без можливості формування додаткових виробничо-складських потужностей.

Стан атмосферного повітря залишатиметься визначеним існуючими стаціонарними та пересувними джерелами викидів підприємства, включаючи виробничі процеси переробки риби, роботу енергетичного обладнання та транспортне обслуговування. За відсутності планувальних рішень не передбачається впровадження додаткових заходів просторової організації джерел викидів, санітарного розмежування або оптимізації логістики, що зберігає існуючий рівень локального техногенного навантаження та можливий вплив запахових та газопилових викидів у межах промислової зони.

Водокористування та водовідведення залишаються в межах існуючих технологічних схем підприємства. У разі незатвердження ДПТ не відбувається уточнення планувальних рішень щодо оптимізації водного балансу території, інженерних мереж та розділення потоків, що зберігає чинний режим навантаження на систему водовідведення.

Земельна ділянка продовжує використовуватись у межах існуючого виробничого призначення. За відсутності планувального документа не передбачено додаткових заходів щодо впорядкування території, удосконалення покриттів, організації поверхневого стоку та мінімізації ризиків локального забруднення ґрунтів у межах виробничих майданчиків.

Система утворення та тимчасового зберігання відходів залишається незмінною та визначається поточними виробничими процесами підприємства. Відсутність ДПТ не передбачає впровадження додаткових планувальних рішень щодо оптимізації логістики управління відходами в межах території.

Оскільки територія проектування розташована в межах сформованої промислової зони, додатковий вплив на природні екосистеми є обмеженим. У разі незатвердження ДПТ не відбувається зміни структури землекористування, відповідно не змінюються умови існування синантропних та антропогенно трансформованих видів, що зустрічаються на прилеглих територіях.

Вплив на здоров'я населення залишається пов'язаним із чинним режимом функціонування виробничого підприємства та транспортної інфраструктури. Відсутність планувального документа не змінює існуючі фактори впливу (викиди в атмосферне повітря, транспортне навантаження, виробничий шум), а також не створює додаткових механізмів їх просторового регулювання або зниження.

Таким чином, у разі незатвердження документа державного планування прогнозується збереження існуючого стану довкілля в межах фактичного функціонування підприємства без формування нових планувальних рішень, спрямованих на оптимізацію впливів на компоненти природного середовища та умови життєдіяльності населення.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Реалізація положень ДПТ передбачає нормативне забезпечення можливості розвитку існуючого виробничого комплексу ТОВ «Миколаїврибпром», розташованого на земельній ділянці з кадастровим номером 4824810100:02:009:0026 у м. Нова Одеса Новоодеської міської територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області по провулку Рибному (рис. 3.1).

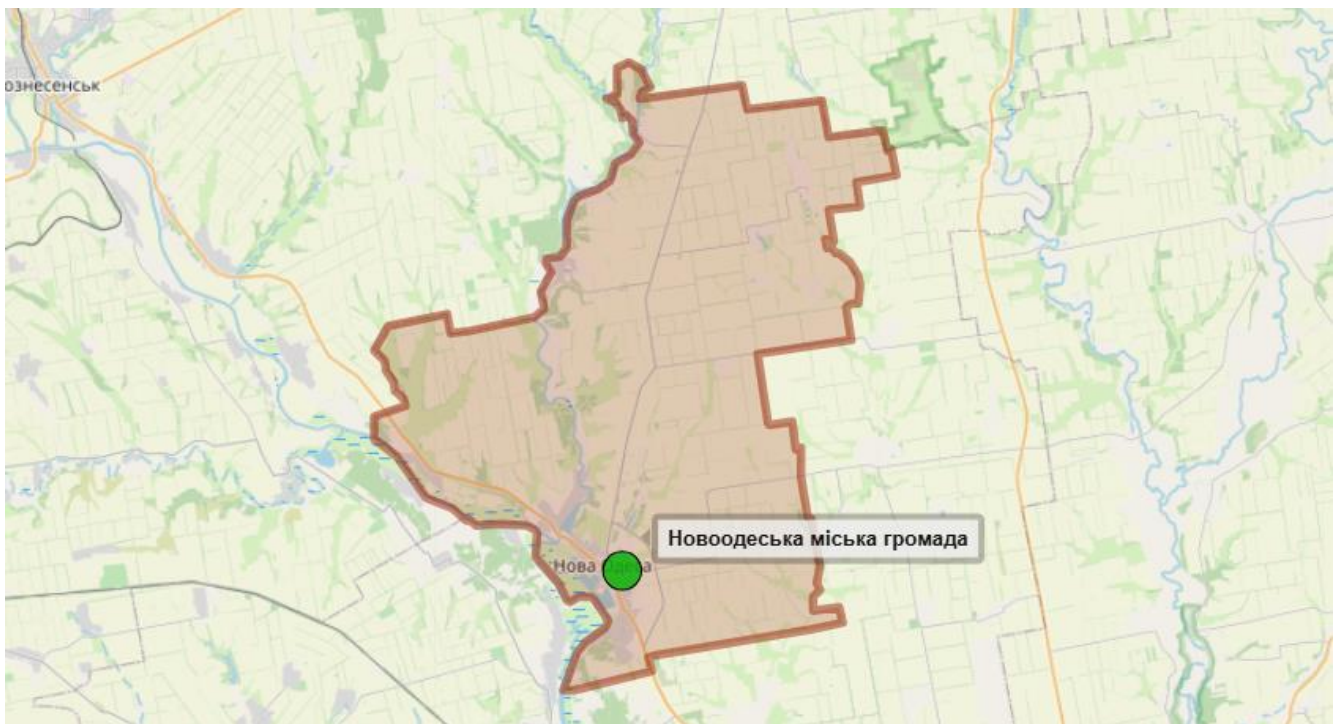

Рисунок 3.1. Адміністративні межі Новоодеської міської територіальної громади за даними <https://gromada.info>

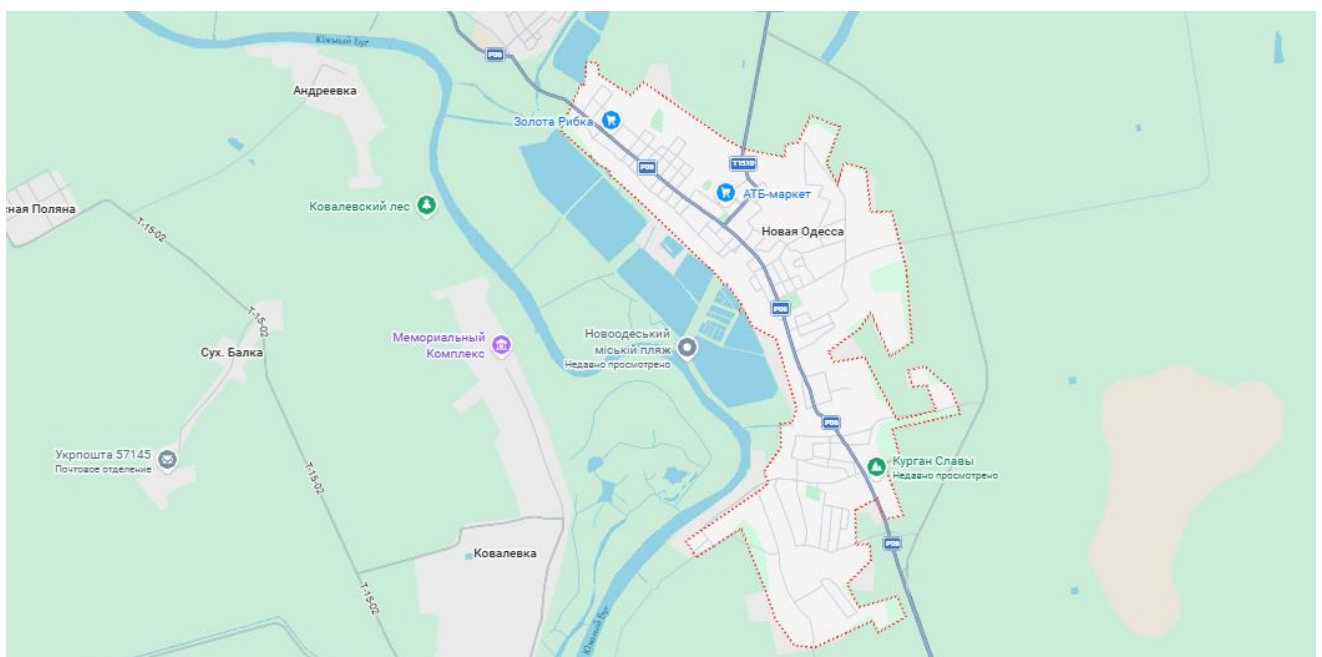

Рисунок 3.2. Адміністративні межі м. Нова Одеса

Територіями, які ймовірно зазнають впливу, визначаються території м. Нова Одеса (рис. 3.2), включаючи прилеглі до виробничого об'єкта ТОВ «Миколаїврибпром» ділянки міської забудови, транспортні коридори та житлову забудову, на які може поширюватися опосередкований вплив унаслідок функціонування підприємства.

Фізико-географічне районування

Території, які ймовірно зазнають впливу, належать до складної системи фізико-географічного районування півдня України та характеризуються поєднанням природних і антропогенно трансформованих ландшафтів.

За фізико-географічним районуванням України (рис. 2.1) зазначені території входять до складу Новоодесько-Воронцівського району Бузько-Дніпровської низовинної області Причорноморського середньостепового краю Середньостепової підзони Степової зони Східноєвропейської фізико-географічної країни. Дана система районування відображає просторову диференціацію природних умов та закономірності формування ландшафтної структури регіону.

Східноєвропейська фізико-географічна країна охоплює значну частину Східноєвропейської рівнини та характеризується переважно рівнинною платформною будовою рельєфу. Для неї властиві помірно континентальні кліматичні умови, чітко виражена широтна зональність природних комплексів, а також значне поширення родючих ґрунтів, сформованих переважно на лесових і лесоподібних відкладах.

У межах Степової зони України природні умови визначаються дефіцитом атмосферної вологи, тривалим теплим періодом та відносно високою випаровуваністю. У природному стані тут домінували різнотравно-типчакково-ковилкові степові угруповання, однак у межах територій, які ймовірно зазнають впливу, природна рослинність зазнала суттєвої трансформації внаслідок тривалого антропогенного освоєння та урбанізації.

Середньостепова підзона, до якої належать зазначені території, характеризується помірно посушливими кліматичними умовами, переважанням чорноземів звичайних та значним ступенем сільськогосподарського і урбанізованого використання земель. Природні рослинні комплекси збереглися фрагментарно та представлені переважно вторинними або антропогенно зміненими угрупованнями поза межами щільної міської забудови.

На регіональному рівні території відносяться до Причорноморського середньостепового краю та Бузько-Дніпровської низовинної області, для яких характерні слабохвилясті рівнинні форми рельєфу, сформовані переважно на лесових породах, розвиток родючих ґрунтів чорноземного типу та значна ступінь трансформації природних ландшафтів під впливом господарської діяльності.

У межах міста Нова Одеса території, які ймовірно зазнають впливу, характеризуються вираженим урбанізованим середовищем, щільною житловою та громадською забудовою, наявністю транспортної та інженерної інфраструктури. У цих умовах природні ландшафтні комплекси практично повністю заміщені антропогенними, а сучасний стан території визначається переважно техногенними факторами формування середовища.

Таким чином, території, які ймовірно зазнають впливу, поєднують загальні природні риси середньостепового регіону півдня України з домінуючим

урбанізованим характером землекористування та високим рівнем антропогенної трансформації природного середовища.

Рельєф та орографічні особливості території

Рельєф територій, які ймовірно зазнають впливу, у геоморфологічному відношенні приурочений до басейну нижньої течії річки Південний Буг, що визначає основні риси орографічної будови та морфології поверхні.

У регіональному плані рельєф характеризується хвилястою рівниною, розташованою на лівому березі річки Південний Буг у межах Причорноморської низовини. Поверхня має загалом слабохвилястий характер із вираженою ерозійною розчленованістю, що сформувалася під впливом тривалих ерозійно-акумулятивних процесів, зокрема поєднання річкових і делювіальних чинників.

Морфологічна структура територій представлена чергуванням відносно вирівняних поверхонь та ерозійних форм рельєфу. Значну роль у формуванні сучасного рельєфу відіграють глибокі балки та яри, які впадають у долину річки Південний Буг та визначають основні напрями розчленування поверхні. Вплив річкової долини проявляється також через загальний південний ухил місцевості та формування заплавних ділянок.

Абсолютні висоти територій коливаються в межах приблизно 16–40 м над рівнем моря, що свідчить про наявність як понижень, так і локальних підвищень, які формують хвилясто-горбистий характер рельєфу. У межах територій спостерігаються окремі підвищення, що посилюють загальну неоднорідність мікрорельєфу. Згідно з даними топографічних матеріалів, середня висота території становить близько 32 м над рівнем моря, а загальний рельєф має плавний ухил у південному напрямку, що є характерним для Причорноморської низовини. (рис. 3.3).

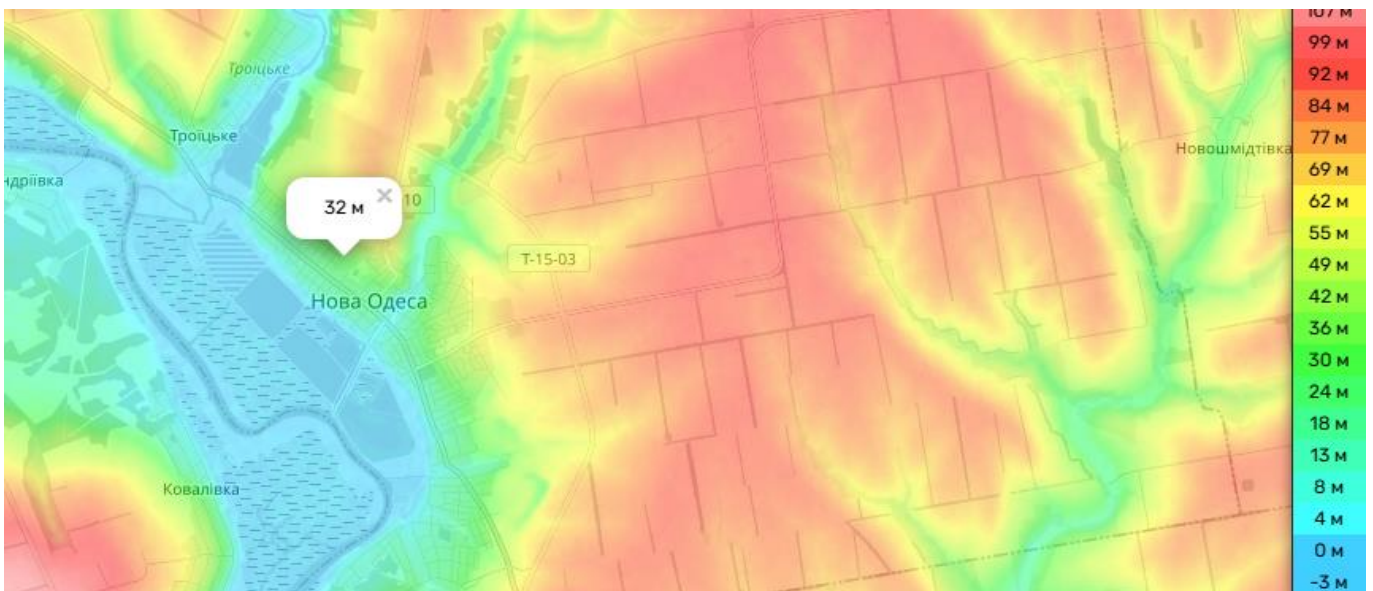

Рисунок 3.3. Орографічна карта території м. Нова Одеса за даними <https://uk-ua.topographic-map.com/>

Річкова долина Південного Бугу безпосередньо впливає на формування прилеглих територій, зокрема через розвиток широкої заплави, яка визначає особливості мікрорельєфу та гідрологічного режиму.

Гідрографічна мережа території ускладнена наявністю приток Південного Бугу, зокрема річок Гнилий Єланець та Нірша, що додатково впливають на розвиток ерозійних процесів і формування балкової системи.

Окремим елементом є антропогенний рельєф, представлений штучними формами, зокрема Курганом Слави, який є вираженим насипним підвищенням та однією з локальних домінант висотного характеру в межах міського середовища.

Найбільш помітною антропогенною формою рельєфу є Курган Слави, який значно підноситься над навколишньою рівниною та виконує орієнтирну функцію при в'їзді в місто.

У межах територій відзначається належність до низинних слабо розчленованих позальодовикових областей, представлених лесовими акумулятивними рівнинами. Така геоморфологічна будова зумовлює переважно рівнинний характер поверхні при наявності локальної ерозійної розчленованості.

Орографічні особливості характеризуються відсутністю різко виражених схилів та уступів. Поверхня має загалом спокійний характер із незначними ухилами у напрямку долини річки Південний Буг. Яружно-балкові форми безпосередньо в межах щільної забудови не виражені, однак є типовими для прилеглих територій та зумовлені властивостями лесових порід і водною ерозією.

Балкова система території є розвиненою та представлена численними балками й ярами, які мають переважно перпендикулярну орієнтацію до річкових долин, що зумовлює значні локальні перепади висот у межах житлової забудови.

У межах сформованої міської забудови природний рельєф зазнав часткової антропогенної трансформації, що проявляється у плануванні поверхні, інженерній підготовці територій та розвитку транспортної інфраструктури, які призвели до локального вирівнювання мікрорельєфу.

Геологічна основа території представлена південним схилом Українського кристалічного щита, перекритого товщею осадових порід, переважно лесів і лесоподібних суглинків, що легко піддаються водній ерозії та сприяють формуванню ярів.

Таким чином, рельєф територій, які ймовірно зазнають впливу, характеризується хвилястим, ерозійно розчленованим характером із наявністю локальних підвищень та понижень, значним впливом долини річки Південний Буг і частковою антропогенною трансформацією поверхні.

Ландшафти

Ландшафти територій, які ймовірно зазнають впливу, належать до типових для Південного Степу України, однак зазнають істотної диференціації внаслідок впливу долини річки Південний Буг та розвитку ерозійно-балкових форм рельєфу.

Згідно з Ландшафтною картою України (рис. 2.4), території розташовані в межах Північностепових височинно-рівнинних степових ландшафтів Східноєвропейської рівнинної країни, що визначає їх загальну природну зональність та структурну організацію.

Природна структура ландшафтів представлена поєднанням долинно-терасових, ерозійно-балкових, степових та антропогенних комплексів, які перебувають у тісній взаємодії.

Долинно-терасові ландшафти приурочені до долини річки Південний Буг. Заплавні ділянки характеризуються низинним положенням, періодичною затоплюваністю та розвитком лучної рослинності з участю очеретяних угруповань і

поодиноких деревних форм. Терасові поверхні, що розташовані вище заплави, складені переважно піщаними та суглинистими відкладами і частково зайняті міською забудовою.

Ерозійно-балкові ландшафти формують складну просторову структуру територій. Вони представлені мережею балок і ярів, що розчленовують поверхню та забезпечують значну диференціацію мікрорландшафтів. Схили балок переважно зайняті степовою рослинністю, представленою різнотрав'ям, ковиловими угрупованнями та чагарниками. Окремі елементи балкової системи, зокрема балка Нірша, характеризуються збереженими природними формами та локальними виходами ґрунтових вод.

Антропогенні ландшафти є домінуючими в межах територій та представлені селітебними, сільськогосподарськими та виробничими комплексами. Селітебні ландшафти формуються міською забудовою, транспортною інфраструктурою, інженерними спорудами та елементами озеленення, що призвело до повної трансформації природної структури.

Сільськогосподарські ландшафти представлені розораними степовими територіями, зайнятими посівами зернових і технічних культур, які структуровані лісосмугами та іншими елементами агроландшафтної організації.

Окремим елементом антропогенного ландшафту є Курган Слави – штучна форма рельєфу, що виконує роль візуального орієнтира та є домінантою міського середовища.

Лісомеліоративні ландшафти представлені штучними лісонасадженнями, що формують захисні смуги, знижують дефляційні процеси та виконують ерозійностабілізуючу функцію в межах степової зони.

У межах сформованої міської забудови природна ландшафтна структура зазнала повної трансформації внаслідок інженерної підготовки територій, розвитку транспортної мережі та тривалого антропогенного навантаження. Додатковий вплив на формування сучасного ландшафту здійснює функціонування виробничих об'єктів, що обумовлює наявність техногенно змінених комплексів.

Таким чином, ландшафти територій, які ймовірно зазнають впливу, характеризуються поєднанням природних долинно-балкових та терасових елементів із домінуванням антропогенних і техногенно трансформованих комплексів, що визначають сучасну структуру територій.

Кліматичні умови

Клімат територій, які ймовірно зазнають впливу, класифікується як помірно-континентальний з посушливими ознаками, що є характерним для південного степу України.

Температурний режим характеризується вираженою сезонною контрастністю. Літній період є тривалим і спекотним, із середньою температурою липня близько +27 °С, при цьому в окремі періоди значення можуть підвищуватися до +30...+36 °С, що супроводжується проявами суховіїв. Зимовий період є відносно м'яким та малосніжним, із середньою температурою січня близько -4,5 °С, при цьому можливі короточасні зниження температури до -17 °С і нижче, а також періоди відлиг.

Річна кількість атмосферних опадів є відносно невеликою та становить орієнтовно 420-500 мм. Основна частина опадів припадає на теплий період року та має характер короточасних, але інтенсивних злив.

Вітровий режим характеризується підвищеною повторюваністю вітрів, особливо у холодний період року, коли вони посилюють відчуття низьких температур та впливають на загальні мікрокліматичні умови територій.

Сезонна динаміка клімату проявляється у ранньому настанні весни, яка характеризується нестійкістю погодних умов, а також у тривалому теплому осінньому періоді з відносно сухими умовами, що часто зберігаються до листопада.

Агрокліматичні умови територій сприяють розвитку сільськогосподарського виробництва, зокрема вирощуванню зернових культур і соняшнику, однак дефіцит вологи є обмежувальним фактором та зумовлює необхідність застосування заходів з водозабезпечення.

Кліматичні показники для м. Нова Одеса детально наведені у розділі 2 Звіту про СЕО.

Зміни клімату

Зміна клімату в територіях, які ймовірно зазнають впливу, проявляється у посиленні аридизації, що зумовлює трансформацію природно-кліматичних умов та необхідність адаптації господарської діяльності до нових кліматичних викликів.

Основними проявами кліматичних змін є зміщення кліматичних характеристик у бік більш посушливих умов, що наближає регіональні параметри до умов північного степу Криму та напівпустельних територій. Відзначається збільшення тривалості бездощових періодів та частіша поява інтенсивних короткочасних опадів, які формують поверхневі стоки підвищеної інтенсивності. За рахунок розвиненої яружно-балкової мережі такі опади швидко концентруються у пониженнях рельєфу, що посилює ерозійні процеси.

Водночас спостерігається тенденція до м'якіших зим із нестійким або відсутнім сніговим покривом, що призводить до зменшення накопичення вологи у ґрунтах у весняний період та погіршує водний баланс територій.

Адаптаційні заходи до змін клімату в регіоні охоплюють декілька напрямів. У сільському господарстві відбувається поступова зміна структури посівів у бік більш посухостійких культур, впроваджуються технології мінімального обробітку ґрунту (No-Till), а також актуалізується розвиток зрошувальних систем із використанням водних ресурсів річки Південний Буг.

У сфері управління ландшафтами важливе значення має збереження лісосмуг як елементів, що зменшують вітрову ерозію та вплив суховіїв, а також залуження схилів балок для стабілізації ерозійно небезпечних ділянок та обмеження розвитку ярів.

В енергетичному секторі зростає роль використання сонячної генерації як альтернативного джерела енергії, що зумовлено високим рівнем інсоляції територій. Також впроваджуються заходи з підвищення ефективності водокористування, зокрема системи крапельного зрошення.

У межах міської інфраструктури передбачається розвиток зелених зон з метою зниження ефекту «теплого острова», а також заходи з регулювання водовідведення, включно з очищенням русел малих річок, зокрема Нірші та Гнилого Єланця, для зменшення ризиків підтоплення під час інтенсивних опадів.

Таким чином, кліматичні зміни формують комплексний вплив на природні та антропогенні компоненти територій, зумовлюючи необхідність системної адаптації природокористування та інфраструктурного розвитку.

Детально зміни кліматичних умов розглянуті у розділі 2 Звіту про СЕО.

Геологічна будова

Геологічна будова територій, які ймовірно зазнають впливу, зумовлена їх розташуванням у межах Східноєвропейської платформи, на південно-західному схилі Українського кристалічного щита, у зоні переходу до північного крила Причорноморської западини (рис. 2.8). Така тектонічна позиція визначає будову кристалічного фундаменту та осадового чохла.

Кристалічний фундамент представлений архейськими та протерозойськими породами (граніти, гнейси, мігматити), які залягають на значній глибині та безпосередньо на денну поверхню не виходять. У напрямку до Причорноморської западини спостерігається поступове збільшення потужності осадового чохла.

Осадова товща складена відкладами палеогенового, неогенового та четвертинного віку. Неогенові відклади представлені морськими та континентальними утвореннями, серед яких переважають вапняки, черепашники, піски та глини. Четвертинні відклади формують верхній шар геологічного розрізу та безпосередньо визначають інженерно-геологічні властивості території.

Домінуючими є лесові та лесоподібні суглинки потужністю орієнтовно 15–25 м, які характеризуються пористою структурою, відносною міцністю у сухому стані та схильністю до просідання при зволоженні. Саме ці породи значною мірою визначають розвиток ерозійних процесів, зокрема формування ярів та балок у межах території.

У межах долини річки Південний Буг поширені алювіальні відклади, представлені пісками, супісками та суглинками, що формують гідрогеологічно активні зони.

Гідрогеологічні умови характеризуються наявністю декількох водоносних горизонтів. Верховодка залягає у товщі лесових суглинків та є нестійкою, оскільки її рівень залежить від атмосферних опадів. Нижче залягає водоносний горизонт у неогенових карбонатних породах (вапняках), який є основним джерелом водопостачання для місцевого населення. На значних глибинах залягають тріщинні води кристалічного фундаменту, які характеризуються підвищеною мінералізацією.

Інженерно-геологічні умови територій визначаються властивостями лесових ґрунтів, зокрема їх просадочністю при зволоженні, а також впливом ґрунтових вод і рельєфних умов, пов'язаних із розвитком яружно-балкової мережі та схилів долини Південного Бугу. У зв'язку з цим характерними є процеси водної ерозії, локальне просідання ґрунтів та потенційний розвиток зсувних явищ на схилах.

З точки зору інженерного освоєння, лесові ґрунти належать переважно до I-II типу просадочності, що потребує врахування спеціальних заходів при проектуванні фундаментів, зокрема ущільнення ґрунтів або прорізання просадочного шару.

Нормативна глибина промерзання для території становить орієнтовно 0,8-0,9 м, що зумовлює необхідність закладання фундаментів нижче зони промерзання для запобігання морозному пученню.

З інженерно-будівельної точки зору найбільш ефективними є плитні та пальово-ростверкові фундаменти, а також стрічкові фундаменти глибокого закладання з урахуванням нерівномірної стисливості лесових ґрунтів. Важливими є також заходи гідроізоляції, облаштування водовідвідних систем та захист від перезволоження основи.

Таким чином, геологічне середовище територій, які ймовірно зазнають впливу, характеризується складною будовою осадового чохла, наявністю лесових просадочних ґрунтів, різнотипними водоносними горизонтами та розвитком

інженерно-геологічних процесів, що потребують врахування при будівельному освоєнні територій.

Мінеральні ресурси надр (корисні копалини)

Геологічна будова територій, які ймовірно зазнають впливу, зумовлює поширення переважно нерудних корисних копалин, що мають значення для будівельної галузі та місцевої промисловості.

Основним видом мінеральних ресурсів є будівельні піски, які приурочені до алювіальних відкладів долини річки Південний Буг та її терас. Піски переважно кварцові, з домішками глинистих фракцій, та використовуються у виробництві бетонів, будівельних розчинів і дорожньому будівництві.

Поширеними є також карбонатні породи неогенового віку – вапняки (черепашники), які належать до понтійських відкладів. Вони використовуються як стіновий камінь, сировина для виробництва щебеню та вапна, а також традиційно застосовуються у місцевому будівництві.

Важливе місце займають глинисті породи та лесоподібні суглинки, що представлені потужними товщами четвертинного віку. Вони є основною сировинною базою для виробництва цегли та керамічних виробів і широко використовуються у будівельній індустрії регіону.

Окремо слід відзначити наявність гранітів та інших кристалічних порід Українського кристалічного щита, які у межах територій залягають на значній глибині, однак у суміжних районах можуть виходити ближче до поверхні та використовуються як сировина для виробництва щебеню та будового каменю.

У межах територій, які ймовірно зазнають впливу (межа м. Нова Одеса), розвідані родовища корисних копалин промислового значення відсутні.

За даними Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища у Миколаївській області за 2024 рік мінерально-сировинна база корисних копалин у межах Новоодеської міської територіальної громади наведена у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1. Корисні копалини Ольшанської селищної територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області

Найменування родовища/корисні копалини	Розташування	Площа родовища, га
Новоодеське вапняк	Миколаївський р-н, ПдСх околиця м. Нова Одеса	98,98
Новоодеське суглинок, глина, пісок	Миколаївський р-н, ПнСх околиця с-ща. Нова Одеса	12,6
Новосафронівське граніт, вапняк	Миколаївський р-н, 1,0 км на Пн с. Новосафронівка	5,2
Михайлівське опока	Миколаївський р-н, між с. Михайлівка, 25 км на ПдЗх від з.ст. Вознесенськ	37
Троїцьке суглинок	Миколаївський р-н, 4,0 км на північний захід від с. Троїцьке	9,8

У межах безпосередніх територій ймовірного впливу основним природним ресурсом є підземні води, які формуються у водоносних горизонтах неогенових карбонатних порід, четвертинних алювіальних відкладах та тріщинних зонах

кристалічного фундаменту, використовуються для господарсько-питного і технічного водопостачання (табл. 3.2).

Таблиця 3.2. Родовища підземних вод, що експлуатуються на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Найменування родовища	Корисна копалина	Балансові запаси, тис. м ³ /добу	Видобуток, тис. м ³ /добу
Новоодеське	води питні та технічні	21,6	0,3

Таблиця 3.3. Розвідані прояви природних мінеральних вод на територіях, які ймовірно зазнають впливу (прогнозні дані за результатами геологічної розвідки та фізико-хімічного аналізу)

Населений пункт	Тип МВ	Мінералізація, г/дм ³	Група вод	Застосування / сфера використання
м. Нова Одеса	природна лікувально-столова	3,4	сульфатно-хлоридні натрієві	внутрішнє / промисловий розлив
м. Нова Одеса	природна лікувальна	7,0	хлоридні натрієво-магнієві	зовнішнє / санаторно-курортна галузь

У межах заплавних та понижених ділянок річкових долин можливе локальне накопичення мулистих відкладів із підвищеним вмістом мінеральних компонентів, однак їх промислове значення є обмеженим і потребує додаткової оцінки.

Земельні ресурси

Земельні ресурси територій, які ймовірно зазнають впливу, представлені територією м. Нова Одеса та характеризуються переважанням антропогенно трансформованих земель, сформованих унаслідок тривалого розвитку міської забудови та інфраструктури. Загальна площа м. Нова Одеса становить 2065 га, що свідчить про компактну територіальну структуру та високий рівень освоєння території.

У межах м. Нова Одеса земельний фонд формується переважно під впливом міської забудови та інфраструктурного розвитку і представлений землями житлової та громадської забудови, а також землями промисловості, транспорту та інженерної інфраструктури. Сільськогосподарські землі в межах міста мають обмежене поширення та фрагментарний характер і, як правило, представлені окремими ділянками на периферійних територіях міської забудови.

Структура земельного фонду Новоодеської міської територіальної громади (табл. 3.4) характеризується чітко вираженою аграрною спрямованістю та домінуванням сільськогосподарських земель, які займають 54 673 га або 88 % від загальної площі громади (61 902 га). Така структура свідчить про провідну роль аграрного сектору у формуванні землекористування та економічного профілю території.

У складі сільськогосподарських земель переважають сільськогосподарські угіддя (53 565 га або 87 %), з яких основну частку становлять ріллі – 43 736 га (71 %). Це вказує на високий рівень розораності території та інтенсивне використання земель для вирощування сільськогосподарських культур, насамперед зернових і технічних.

Таблиця 3.4. Структура земельного фонду Новоодеської міської громади

Категорія земель	Площа, га	Частка, %
Загальна площа земель	61902	100
Сільськогосподарські землі, у т.ч.:	54673	88
– сільськогосподарські угіддя, з них:	53565	87
• ріллі	43736	71
• багаторічні насадження	337	0,5
– сади	124,3	0,2
– інші багаторічні насадження	212,7	0,3
• пасовища	9492	15
Під господарськими будівлями і дворами	692	1
Під господарськими шляхами і прогонами	416	0,6
Землі у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості	–	–
Присадибні землі	252,5	0,4
Лісовий фонд	1838,9	3,0
Водний фонд	1434	2,3
Відкриті заболочені землі	730	1,0
Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	521	0,8

Пасовища займають 9 492 га (15 %) сільськогосподарських угідь, що свідчить про наявність ресурсної бази для розвитку тваринництва, хоча її частка є значно меншою порівняно з ріллею. Багаторічні насадження представлені незначно – 337 га (0,5 %), включаючи сади (124,3 га) та інші насадження (212,7 га), що свідчить про обмежений розвиток інтенсивного садівництва.

Землі несільськогосподарського призначення займають значно меншу частку. Зокрема, землі під господарськими будівлями і дворами становлять 692 га (1 %), під господарськими шляхами і прогонами – 416 га (0,6 %), а присадибні землі – 252,5 га (0,4 %). Така структура відображає відносно компактний характер забудованих територій.

Лісовий фонд становить 1 838,9 га (3,0 %), що свідчить про обмеженість лісових ресурсів і переважання штучних або захисних насаджень. Водний фонд займає 1 434 га (2,3 %), що визначає наявність водних об'єктів, але без значного домінування у структурі території.

Відкриті заболочені землі (730 га або 1,0 %) та землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (521 га або 0,8 %) займають незначні площі та мають локальний характер поширення.

Ґрунти

Території, які ймовірно зазнають впливу, згідно з картою ґрунтів України (рис. 2.9), належать до зони поширення чорноземів південних слабогумусних, сформованих на лесових породах в умовах помірно посушливого клімату південного степу.

Зазначені ґрунти є зональними для даного регіону та формуються в умовах недостатнього зволоження, що визначає їх морфологічні та агропромислові властивості. Вміст гумусу в них є відносно невисоким, що зумовлює певні обмеження щодо природної родючості порівняно з чорноземами більш зволених регіонів.

Фізичні властивості ґрунтів характеризуються доброю водопроникністю та відносно сприятливими фізико-механічними показниками, що забезпечує можливість їх ефективного господарського використання. Водночас лесова основа зумовлює їх підвищену чутливість до перезволоження та ущільнення, що може призводити до порушення структури ґрунтового покриву.

У межах територій, приурочених до долини річки Південний Буг та її приток, поширені також лучно-чорноземні та алювіальні ґрунти, які формуються в умовах підвищеного зволоження та характеризуються специфічним водно-повітряним режимом.

В умовах урбанізованого середовища міста Нова Одеса ґрунтовий покрив зазнав значної антропогенної трансформації внаслідок забудови, планування території та розвитку інженерної інфраструктури, що призвело до порушення природної структури ґрунтів, їх ущільнення та локального змішування горизонтів.

Таким чином, ґрунтовий покрив територій, які ймовірно зазнають впливу, представлений переважно чорноземами південними слабогумусними з локальним поширенням алювіальних та лучних різновидів, що в умовах антропогенного навантаження потребує врахування при плануванні та здійсненні господарської діяльності.

У ширшому просторовому контексті Новоодеської територіальної громади ґрунтовий покрив характеризується загалом високим природним потенціалом родючості та представлений переважно чорноземами різних підтипів, сформованими в умовах степової зони. Найбільш поширеними є чорноземи звичайні та чорноземи південні, а також їх лучно-чорноземні різновиди, приурочені до понижених форм рельєфу та долин річок.

Разом з тим, сучасний стан ґрунтового покриву громади характеризується розвитком деградаційних процесів, серед яких провідне місце займає водна ерозія. Її поширення обумовлене поєднанням природних факторів, зокрема розчленованого рельєфу з розвиненою яружно-балковою мережею, та інтенсивного сільськогосподарського використання територій.

Змивання верхнього родючого шару ґрунту призводить до зниження вмісту гумусу та поживних речовин, що безпосередньо впливає на продуктивність земель. На еродованих ділянках спостерігається істотне зниження врожайності сільськогосподарських культур, яке може досягати 45-60 % порівняно з нееродованими ґрунтами. Для окремих культур характерне ще більш суттєве зниження врожайності, що обумовлює обмеження їх вирощування в умовах еродованих земель.

У зв'язку з цим актуальним є впровадження системи ґрунтозахисних заходів, що передбачає, зокрема, просторову ідентифікацію найбільш уразливих територій. З цією метою в межах громади виконано картографування сильнозмитих ґрунтів із використанням архівних матеріалів агровиробничого групування та космічних знімків високої роздільної здатності (рис. 3.4).

Роботи здійснювалися із застосуванням геоінформаційних технологій, зокрема у середовищі QGIS, шляхом прив'язки картографічних матеріалів до системи координат, створення тематичних векторних шарів та подальшого уточнення меж еродованих ділянок за результатами дешифрування космічних знімків.

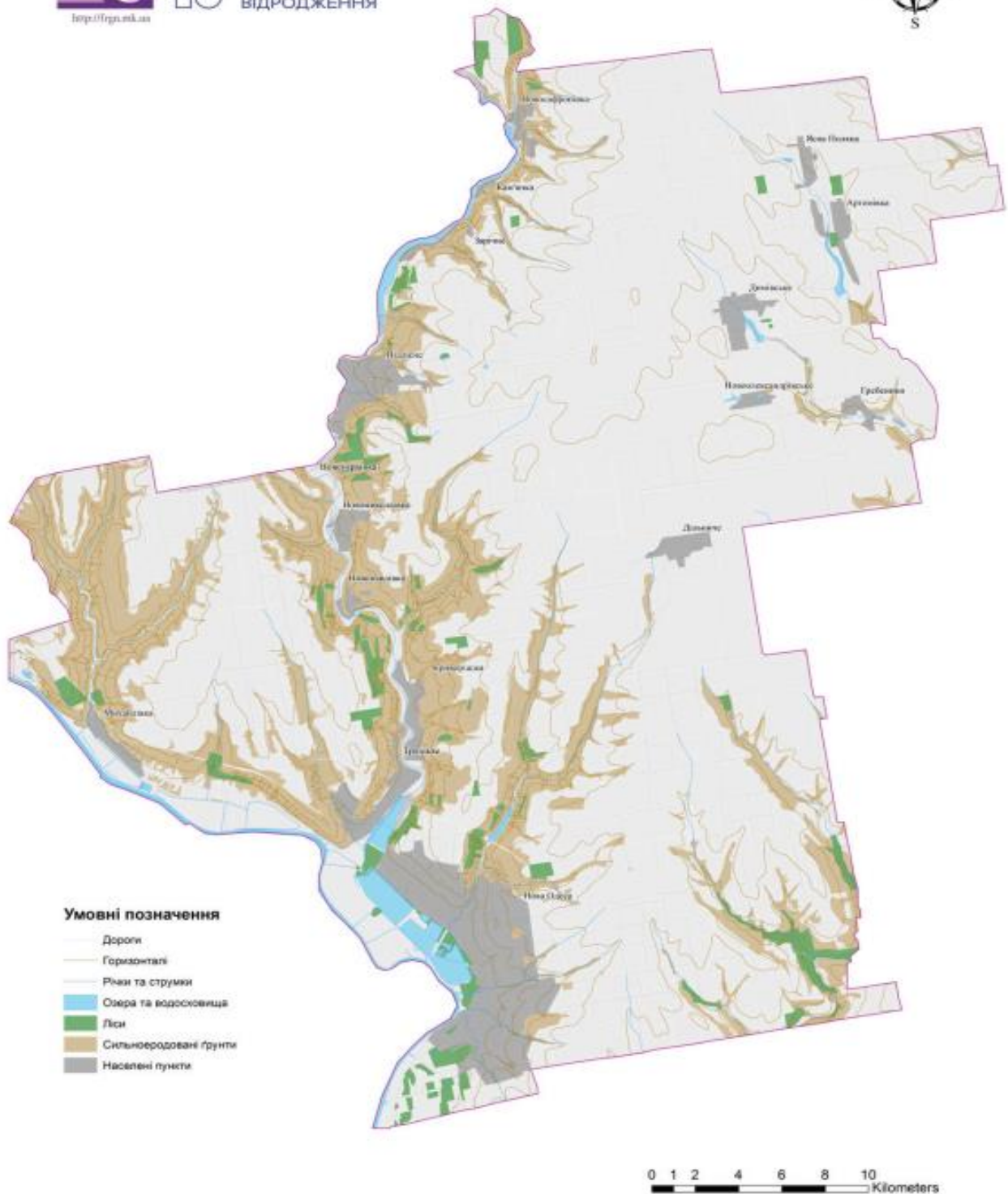

Рисунок 3.4. Карта сильноозмитих ґрунтів Новоодеської територіальної громади

Управління відходами

У межах територій, які ймовірно зазнають впливу, система управління відходами характеризується як організована, але така, що перебуває на етапі розвитку та вдосконалення. Джерела забруднення ґрунтів побутовими відходами у межах цих територій відсутні. Водночас за умови несвоєчасного збирання та знешкодження відходів можливе їх локальне накопичення, що може призводити до механічного забруднення територій.

Система санітарного очищення передбачає централізований підхід до збирання та вивезення твердих побутових відходів. Планові заходи охоплюють повне

обслуговування багатоквартирного житлового фонду, тоді як у приватному секторі рівень охоплення становить близько 40 %, що формує потенційні ризики утворення несанкціонованих місць накопичення відходів.

На території громади функціонує комунальне підприємство «Правопорядок», основною діяльністю якого є організація управління твердими побутовими відходами, включаючи їх збирання, транспортування та часткове оброблення. З метою підвищення ефективності системи управління відходами підприємство було забезпечене сучасною технікою, зокрема бульдозером, екскаватором, обладнанням для сортування та подрібнення відходів, що дозволяє поступово розширювати інфраструктуру поводження з відходами та підвищувати рівень їх оброблення.

У межах територіальної громади функціонує місце видалення відходів площею 4,5 га з проектною потужністю 4,6 тис. т, яке використовується для накопичення твердих побутових відходів. Разом з тим, однією з ключових екологічних проблем залишається наявність стихійних сміттєзвалищ, які негативно впливають на стан селітебних, рекреаційних та сільськогосподарських територій, а також можуть становити потенційне джерело забруднення поверхневих і підземних вод.

У межах громади з 2019 року впроваджуються елементи роздільного збирання твердих побутових відходів, що є початковим етапом переходу до більш ефективної системи управління ресурсами. Передбачається подальший розвиток контейнерної системи збору відходів, розширення охоплення населення послугами з вивезення, а також будівництво контейнерних майданчиків та модернізація матеріально-технічної бази комунального підприємства.

Стратегічними напрямками розвитку системи управління відходами визначено впровадження сортувальних потужностей із вилученням вторинної сировини (скло, папір, пластик), підвищення рівня використання відходів як вторинних ресурсів, а також поступовий перехід до комплексної системи перероблення побутових відходів. Окремо передбачено ліквідацію стихійних сміттєзвалищ та посилення роботи з населенням щодо укладання договорів на вивезення відходів.

Таблиця 3.5. Утворення та оброблення відходів по районах та територіях територіальних громад у 2024 році за даними Головного управління статистики Миколаївської області

Адміністративно-територіальна одиниця	Обсяг утворених відходів		Обсяг відновлених відходів		Обсяг спалених відходів		Обсяг видалених відходів на полігони	
	усього	у т.ч. небезпечних відходів	усього	у т.ч. небезпечних відходів	усього	у т.ч. небезпечних відходів	усього	у т.ч. небезпечних відходів
Миколаївська область	305245,5	1041,0	52463,3	314,6	5333,8	30,5	251724,6	–
Миколаївський	200557,0	938,5	39151,2	312,2	3326,9	30,5	198778,2	–
територіальні громади								
Березанська селищна	2732,5	241,9	212,7	0,0	–	–	119,8	–
Веснянська селищна	187,4	22,4	–	–	187,4	22,5	–	–
Галицинівська сільська	88,2	–	–	–	–	–	14122,3	–
Коблівська сільська	3765,8	1,7	286,7	–	–	–	1619,1	–
Костянтинівська сільська	105,0	1,6	–	–	–	–	–	–
Куцурубська сільська	21846,8	0,1	5304,1	–	–	–	7520,0	–
Миколаївська міська	116729,9	631,4	11023,0	312,2	3095,8	8,0	170615,0	–
Мішково-Погорілівська сільська	30,7	–	–	–	2,0	–	840,0	–
Нечаянська сільська	4,1	0,2	–	–	–	–	–	–

Новоодеська міська	5526,7	4,8	1031,4	–	–	–	–	–
Ольшанська селищна	1,0	–	–	–	–	–	–	–
Очаківська міська	922,7	1,5	–	–	–	–	2328,8	–
Радісносадівська селищна	3242,4	1,4	–	–	41,6	–	1601,1	–
Степівська сільська	247,2	1,0	46,0	–	–	–	–	–
Сухоеланецька сільська	80,0	–	–	–	–	–	–	–
Чорноморська сільська	1,3	0,3	–	–	–	–	–	–
Шевченківська сільська	45045,3	30,2	21247,3	–	0,1	–	12,1	–

Відповідно до статистичних даних за 2024 рік (табл. 3.5), у Миколаївському районі формується значний обсяг відходів, при цьому Новоодеська міська територіальна громада утворює 5526,7 т відходів, з яких 4,8 т становлять небезпечні відходи. Питома вага громади у загальному районному обсязі є відносно невеликою, що свідчить про переважання середніх за масштабом джерел утворення відходів без надмірної концентрації промислових виробництв.

Структурний аналіз показує, що система управління відходами в громаді є неповністю замкненою, оскільки зафіксовані лише окремі операції з відновлення відходів, тоді як дані щодо їх остаточного видалення або захоронення відсутні.

Обсяг відновлених відходів становить 1031,4 т, що відповідає близько 18-19 % від загального обсягу утворення. Це свідчить про: наявність базових елементів ресурсного використання відходів; обмежений рівень розвитку інфраструктури сортування; відсутність повноцінної системи глибокої переробки вторинної сировини. Водночас частка небезпечних відходів є дуже низькою (0,09 %), що вказує на відсутність інтенсивного промислового навантаження та домінування побутових джерел утворення.

Аналіз організаційної структури управління відходами показує, що ключову роль відіграє комунальне підприємство «Правопорядок», яке забезпечує: централізоване збирання твердих побутових відходів; їх транспортування; часткову інфраструктурну підготовку до сортування. При цьому рівень охоплення населення системою управління відходами є нерівномірним: 100 % багатоквартирного житлового фонду охоплено організованим вивезенням; близько 40 % приватного сектору інтегровано у систему. Таким чином, близько 60 % приватної забудови потенційно формує зони ризику виникнення несанкціонованого накопичення відходів.

На території громади функціонує місце видалення відходів площею 4,5 га з проектною потужністю 4,6 тис. тонн. Порівняння з фактичним річним обсягом утворення (5526,7 тонн) свідчить про: наближення навантаження до меж проектною місткості об'єкта; необхідність оптимізації потоків відходів; потребу в розвитку альтернативних методів оброблення (сортування, переробка).

Для територій, які ймовірно зазнають впливу (у межах міста та прилеглих населених пунктів), характерні такі екологічні аспекти: локальне механічне забруднення ґрунтів у місцях стихійного накопичення відходів; потенційне забруднення поверхневих та підземних вод у разі неконтрольованого складування; деградація рекреаційних та селітебних зон; підвищення санітарно-епідеміологічних ризиків. Стихійні сміттєзвалища виступають одним із ключових негативних факторів, оскільки формують неконтрольовані потоки забруднення та порушують природні процеси самоочищення території.

Система управління відходами в громаді характеризується як перехідна – від традиційної моделі захоронення до ресурсоефективної моделі з елементами сортування та вторинного використання.

Ключовими проблемами залишаються: недостатній рівень роздільного збирання; обмежена частка переробки; неповне охоплення приватного сектору; наявність стихійних сміттєзвалищ; наближення навантаження до потужності існуючого об'єкта видалення відходів. Водночас позитивною тенденцією є: поступове впровадження сортувальних елементів; модернізація матеріально-технічної бази; стратегічний перехід до використання відходів як вторинної сировини.

Отримані дані свідчать, що управління відходами у Новоодеській громаді перебуває на етапі активного інституційного та інфраструктурного розвитку. За умови реалізації запланованих заходів (сортування, розширення контейнерної мережі, розвиток переробки) можливий перехід до більш збалансованої та екологічно безпечної моделі управління відходами.

Водні ресурси

За сучасним гідрографічним районуванням території України території, які ймовірно зазнають впливу належить до басейну річки Південний Буг, у межах Нижньобузько-Дніпровської області недостатньої водності рівнинної частини України (рис. 2.10).

За гідрологічним районуванням вона входить до Причорноморської області надзвичайно низької водності, що характеризується обмеженим поверхневим стоком, високою сезонною нерівномірністю водного режиму та значною залежністю водності від атмосферних опадів.

Поверхневі води (рис. 3.5) є ключовим природним ресурсом як для м. Нова Одеса (територія, яка ймовірно зазнає впливу), так і для всієї Новоодеської громади.

Основною водною артерією є річка Південний Буг, яка у межах м. Нової Одеси характеризується значною шириною заплави та уповільненим характером течії, що є типовим для рівнинних річкових систем нижньої течії. Гідрологічний режим річки має виражену сезонність: живлення переважно снігово-дощове, при цьому до 70-80 % річного стоку формується у період весняного водопілля. Середня швидкість течії становить орієнтовно 0,1-0,3 м/с, що свідчить про низьку енергію потоку та підвищену схильність до акумуляції наносів і замулення русла. Глибини річки в межах заплавної частини коливаються в середньому від 4 до 7 м, однак можуть суттєво змінюватися залежно від гідрологічних умов року та антропогенного регулювання стоку. Річка виконує стратегічну функцію водозабезпечення населення, сільського господарства та промисловості.

Додатковими елементами гідрографічної мережі є малі річки та балкові системи (зокрема балка Себінська), які формують тимчасовий поверхневий стік під час сніготанення та інтенсивних дощів. Серед них виділяється річка Нірша, довжиною близько 6,5 км, яка бере початок у межах степових ділянок і впадає у Південний Буг у межах м. Нова Одеса.

Також у межах громади поширена мережа штучних водойм (ставків), що використовуються для риборозведення, акумуляції поверхневого стоку та господарських потреб. Ці об'єкти відіграють важливу роль у регулюванні локального водного балансу, однак водночас є вразливими до замулення та евтрофікації.

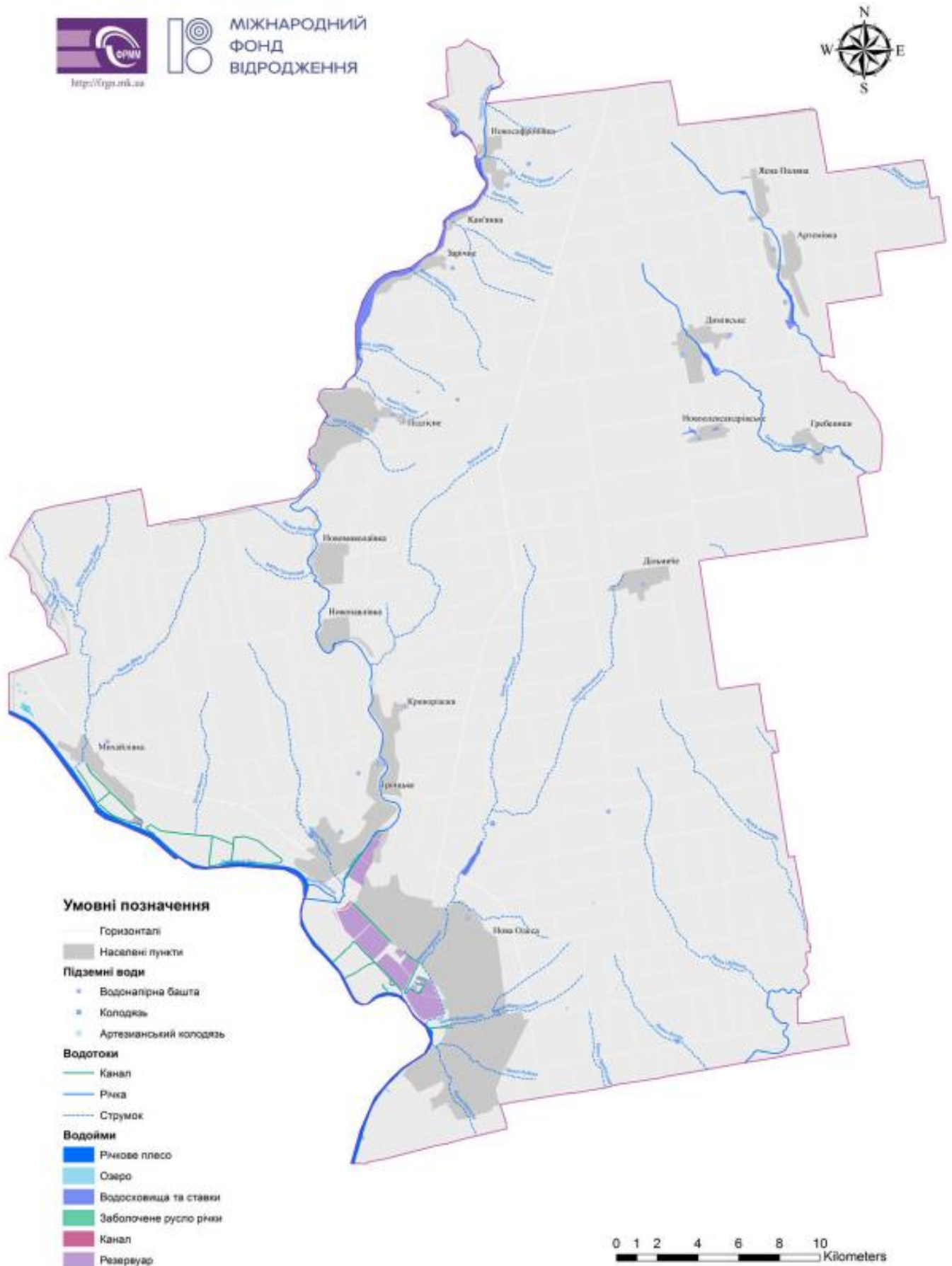

Рисунок 3.5. Карта водних ресурсів Новоодеської громади

На території громади функціонують об'єкти Регіонального офісу водних ресурсів (Новоодеська дільниця), які забезпечують водопостачання через магістральні водогони для питних і технічних потреб. Це підсилює стратегічну роль поверхневих водних ресурсів громади у системі регіонального водокористування.

Екологічний стан поверхневих вод оцінюється як напружений, що обумовлено сукупністю природних і антропогенних чинників. Основними чинниками антропогенного впливу є недостатня ефективність очисних споруд та ризику надходження недостатньо очищених стічних вод у річкову систему. До основних проблем належать: замулення та деградація русел малих водотоків; нерівномірність стоку та періодичні маловодні періоди; антропогенне навантаження, пов'язане зі скидами недостатньо очищених стічних вод; зарегульованість річкової системи численними ставками та гідроспорудами. Унаслідок цих процесів спостерігається погіршення гідрохімічних показників води на окремих ділянках річкової мережі, особливо в межах урбанізованої території.

Підземні води Новоодеської громади (рис. 3.5.) мають стратегічне значення, оскільки Миколаївська область належить до регіонів із обмеженою забезпеченістю прісними підземними водами. Прогнозні ресурси підземних вод (ПРПВ), придатних для господарсько-питного водопостачання на території Новоодеської міської територіальної громади, характеризуються високими показниками у межах області. Загальний модуль ПРПВ становить $39,17 \text{ м}^3/\text{добу}/\text{км}^2$ для вод із мінералізацією до $1,5 \text{ г}/\text{дм}^3$ та $44,85 \text{ м}^3/\text{добу}/\text{км}^2$ для вод із мінералізацією до $3,0 \text{ г}/\text{дм}^3$, що є найвищими значеннями по Миколаївській області. Це свідчить про значний потенціал використання підземних вод як джерела централізованого водопостачання.

Основна частина експлуатаційних запасів підземних вод (ЕЗПВ) зосереджена у межах долини річки Південний Буг, де сформовані найбільш водоносні горизонти. У межах цієї території експлуатаційні запаси становлять 60,91 тис. $\text{м}^3/\text{добу}$, що відповідає 70,6 % від загального обсягу ЕЗПВ громади. Така концентрація ресурсів обумовлена сприятливими гідрогеологічними умовами, зокрема наявністю алювіальних відкладів із високою водопроникністю.

У долині річки також розташоване Новоодеське родовище підземних вод із балансними запасами близько 21,6 тис. $\text{м}^3/\text{добу}$ при фактичному видобутку близько 0,3 тис. $\text{м}^3/\text{добу}$, що свідчить про значний резервний потенціал ресурсу (табл. 3.2), яке є ключовою ресурсною базою для забезпечення населення питною водою. Його значні запаси та відносно невисока мінералізація вод визначають доцільність подальшого використання і розвитку систем централізованого водопостачання саме на основі підземних джерел.

Водоносні горизонти приурочені до різновікових геологічних утворень – від тріщинуватої зони кристалічного фундаменту до четвертинних і неогенових відкладів. Найбільш водоносними є горизонти в алювіальних відкладах долини Південного Бугу та у вапняках неогенового віку.

У гідрогеологічному розрізі виділяються:

верховодка (до 5 м) – технічно непридатна для питного водопостачання;

побутові свердловини (20-30 м) – основне джерело локального водозабезпечення;

артезіанські горизонти (40-150+ м) – основа централізованого водопостачання з відносно стабільною якістю води.

Окрім того, встановлено високий потенціал лікувально-столових мінеральних вод, які можуть бути перспективними для розвитку рекреаційної та туристичної діяльності громади (табл. 3.5).

Таблиця 3.5. Розвідані прояви природних мінеральних вод на території Новоодеської міської територіальної громади, які перспективні для використання (прогнознi дані за результатами геологічної розвідки та фізико-хімічного аналізу)

Населений пункт	Тип МВ	Мінералізація, г/дм ³	Група вод	Застосування / сфера використання
м. Нова Одеса	природна лікувально-столова	3,4	сульфатно-хлоридні натрієві	внутрішнє / промисловий розлив
м. Нова Одеса	природна лікувальна	7,0	хлоридні натрієво-магнієві	зовнішнє / санаторно-курортна галузь
с. Озерне	природна лікувально-столова	2,3	сульфатно-хлоридні кальцієво-магнієво-натрієві	внутрішнє / промисловий розлив
с. Новопавлівка	природна лікувально-столова	2,1	хлоридно-сульфатно-гідрокарбонатні натрієві	внутрішнє / промисловий розлив
с. Димівське	природна лікувально-столова	2,4	сульфатно-хлоридні магнієво-натрієві	внутрішнє / промисловий розлив

У межах проєкту DIY4Change, реалізованого Фонд розвитку міста Миколаєва за підтримки Міжнародний фонд «Відродження», розроблено карту водних ресурсів Новоодеської громади (рис. 3.5) на основі даних OpenStreetMap та супутникових знімків. Представлена інформація має уточнювальний характер: дані щодо стану каналів і підземних вод є обмеженими та потребують польових обстежень і гідрогеологічних досліджень для актуалізації та використання у плануванні водокористування.

Стан атмосферного повітря

Згідно з картою «Забрудненість атмосферного повітря» (рис. 2.12), території, які ймовірно зазнають впливу, належать до зон із загрозовим рівнем забруднення, з індексом сумарної забрудненості в межах 20-60. Індеси розраховані за основними забруднювачами (пил, діоксид сірки, оксиди азоту, оксид вуглецю) та специфічними речовинами (галогени, органічні сполуки, метали, завислі речовини), що свідчить про наявність комплексного багатокомпонентного навантаження на атмосферне повітря.

Хоча поточні показники якості атмосферного повітря загалом не перевищують гігієнічних нормативів, для м. Нова Одеса характерна низка факторів впливу, що формують просторову неоднорідність забруднення на територіях, які ймовірно зазнають впливу.

Основним джерелом антропогенного забруднення є автотранспорт, який формує близько 93 % від загального обсягу викидів пересувних джерел. Викиди транспортних засобів складаються переважно з оксиду вуглецю (93,1 %), оксидів азоту (49,2 %), діоксиду сірки (13,6 %) та пилу (2,3 % у структурі забруднювачів). Викиди здійснюються безпосередньо у приземному шарі атмосфери, у зоні дихання людини, що підсилює їхній вплив на населення територій, які ймовірно зазнають впливу.

Останнім часом у громаді спостерігається збільшення кількості автотранспорту, при цьому викиди від транспортних джерел у 3-4 рази перевищують обсяги викидів від стаціонарних джерел. Значну частку забруднення формує транзитний транспорт. Погіршення якості атмосферного повітря також пов'язане з експлуатацією технічно зношених транспортних засобів, використанням пального сумнівної якості, недосконалою організацією дорожнього руху та станом дорожнього покриття.

Додатковими джерелами забруднення на територіях, які ймовірно зазнають впливу, є неорганізовані джерела викидів, зокрема котельні окремих підприємств, а також спалювання сміття та опалого листя. Ці процеси мають локальний характер, однак у поєднанні з транспортним навантаженням посилюють загальний рівень забруднення атмосферного повітря.

Водночас загалом екологічна ситуація у громаді залишається відносно сприятливою, що зумовлено відсутністю великих промислових підприємств-забруднювачів. Економічна структура території базується переважно на сільському господарстві та переробній діяльності. До основних локальних джерел впливу на атмосферне повітря на територіях, які ймовірно зазнають впливу, належать підприємства: Новоодеська дільниця АТ «Миколаївгаз», ТзДВ «Автомобіліст», ТОВ «Вест Ойл Груп», ТОВ «Миколаїврибпром», ТОВ «Сан Флауер», ТОВ СП «Нібулон» (Новоодеська філія).

Пункти стаціонарних метеорологічних та інструментальних спостережень за станом атмосферного повітря безпосередньо в межах зони впливу планованої діяльності відсутні. У зв'язку з цим оцінка стану атмосферного повітря здійснюється за наявними узагальненими показниками по Миколаївському району та Миколаївській області. Відсутність локального моніторингу ускладнює детальну оцінку просторового розподілу концентрацій забруднюючих речовин та потребує застосування розрахункових і картографічних методів аналізу.

Таблиця 3.6. Викиди забруднюючих речовин і парникових газів у атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів за районами Миколаївської області у 2024 році (за даними Головного управління статистики у Миколаївській області)

Адміністративно-територіальна одиниця	Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин і парникових газів, одиниць	Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів		У тому числі			
				діоксиду сірки		діоксиду азоту	
		т	2024 у % до 2023	т	2024 у % до 2023	т	2024 у % до 2023
Область	264	5558,212	98,3	309,515	126,7	1017,063	199,0
райони							
Баштанський	35	179,074	25,6	34,610	103,7	16,191	123,1
Вознесенський	49	394,713	79,5	27,002	89,5	19,618	116,1
Миколаївський	144	3564,070	112,5	137,773	135,1	825,940	232,8
Первомайський	36	1420,355	109,9	110,130	140,0	155,314	123,0

У 2024 році Миколаївський район став лідером за обсягом викидів забруднюючих речовин серед районів Миколаївської області. За даними Головного управління статистики, у районі діяло 144 підприємства, які мали стаціонарні джерела викидів.

Загальна кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів склала 3564,07 т, що на 12,5 % більше порівняно з 2023 роком.

Діоксид сірки (SO₂) – 137,773 т, що на 35,1 % перевищує рівень попереднього року, що свідчить про значне зростання цього виду забруднення.

Діоксид азоту (NO₂) – 825,94 т, що майже в 2,3 рази більше ніж у 2023 році, демонструючи суттєве нарощування шкідливих викидів, переважно через промислові підприємства та енергетичні джерела.

Таким чином, Миколаївський район має найвищий рівень викидів у області, що зумовлено високою концентрацією промислових підприємств та енергетичних установок. Значне зростання викидів діоксиду азоту та сірки вказує на потенційний ризик погіршення якості атмосферного повітря та підвищення забруднення оксидів азоту, що негативно впливає на екологічний стан населених пунктів району.

Шумове навантаження

Шумова характеристика територій, які ймовірно зазнають впливу, у м. Нова Одеса визначається їх розташуванням уздовж інтенсивної транспортної артерії – автошляху національного значення Н-24 (Благовіщенське – Миколаїв), що формує основний акустичний вплив на прилеглу житлову та громадську забудову.

Основним джерелом шумового навантаження є автомобільний транспорт, зокрема інтенсивний рух великовагових транспортних засобів, що прямують у напрямку портової інфраструктури м. Миколаєва. У пікові періоди на примігстральних ділянках рівень шуму може досягати 70-80 дБА, що перевищує нормативні значення для житлової забудови.

Додатковими джерелами шуму є локальні підприємства та виробничі об'єкти, зокрема підприємства харчової промисловості та котельні установки (у тому числі котли типу ДКВР), які створюють технологічний шум у межах промислово-виробничих зон.

Відповідно до державних санітарних норм (наказ МОЗ № 463), допустимі рівні шуму становлять 50-60 дБА у денний час та 40-50 дБА у нічний час для житлової забудови, а всередині житлових приміщень – 35-55 дБА вдень та 25-35 дБА вночі. У зоні впливу магістральних доріг (до 200 м) на територіях, які ймовірно зазнають впливу, періодично фіксується перевищення цих нормативних значень.

Загалом шумове навантаження на територіях, які ймовірно зазнають впливу, має локально підвищений характер і формується переважно транспортним потоком, тоді як внесок стаціонарних джерел є другорядним.

Радіаційна характеристика

Території, які ймовірно зазнають впливу, характеризуються стабільним природним радіаційним фоном і не належать до зон радіоактивного забруднення. Техногенні джерела іонізуючого випромінювання на цих територіях відсутні.

Радіаційний стан у Миколаївській області перебуває під постійним моніторингом ДУ «Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» та підрозділів ДСНС України. Додатково здійснюється автоматизований онлайн-моніторинг за допомогою системи SaveEcoBot, яка забезпечує оперативне спостереження за рівнями γ -випромінювання.

Станом на квітень 2026 року за даними онлайн-моніторингу рівень γ -радіації на території м. Нова Одеса (рис. 3.6) становить близько 0,10-0,13 мкЗв/год, що

відповідає природному фоновому діапазону. За результатами вимірювань у точці спостереження (вул. Центральна) зафіксовано значення 0,142 мкЗв/год, при цьому коливання протягом останніх 24 годин становили від 0,118 до 0,158 мкЗв/год за 92 заміри. Отримані показники не перевищують допустимих природних значень і є стабільними.

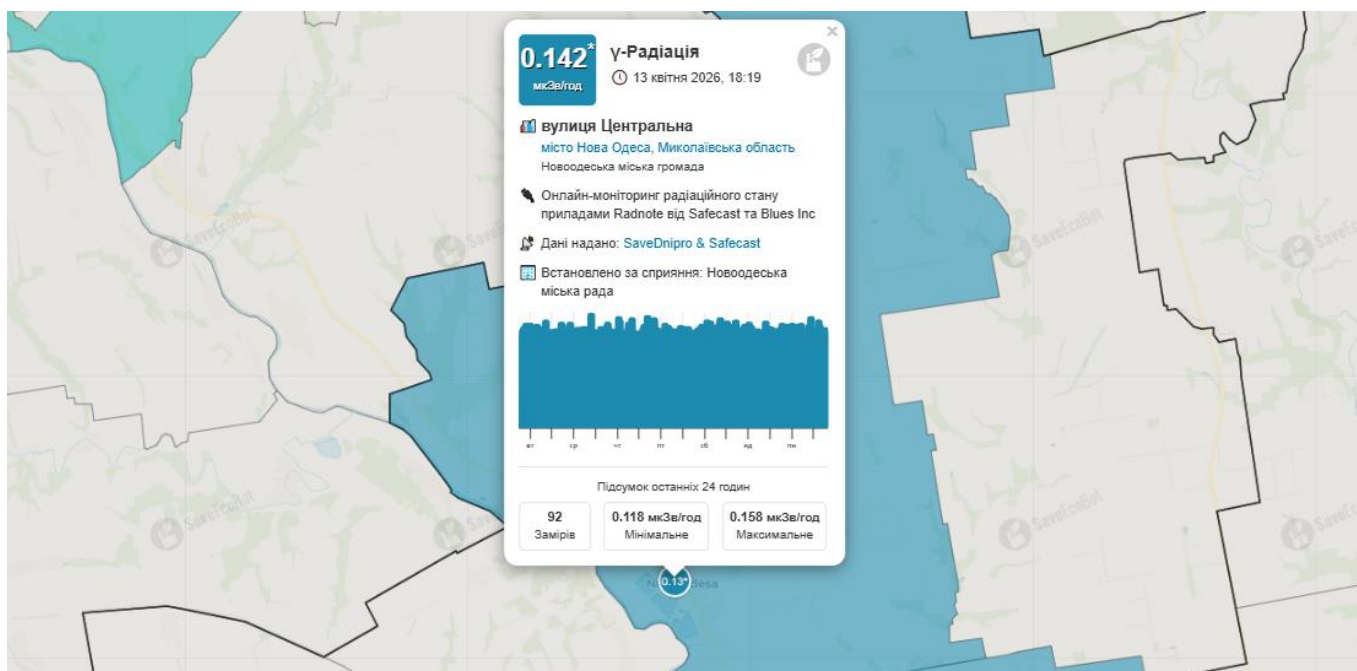

Рисунок 3.6. Карта радіаційного фону у межах Новоодеської міської громади за даними <https://www.saveecobot.com/radiation-maps#>

Світлове забруднення території

Світлове забруднення на територіях, які ймовірно зазнають впливу, у м. Нова Одеса оцінюється як низьке порівняно з великими промисловими центрами південного регіону (м. Миколаїв, м. Одеса).

За узагальненою світловою характеристикою територія відповідає переважно 4–5 класу за шкалою Бортля, що відповідає перехідній зоні між передмістям і сільською місцевістю. У таких умовах спостерігається часткове засвічення нічного неба, однак у периферійних районах ще зберігається можливість спостереження Чумацького Шляху (табл. 3.7).

Таблиця 3.7. Порівняння рівнів світлового забруднення (супутникові дані)

Локація	Рівень освітленості	Можливість спостереження зірок
Центр Нової Одеси	Середній	Видно найяскравіші сузір'я
Околиці (р-н річки)	Низький	Видно Чумацький Шлях
Траса Н-24	Підвищений	Небо засвічене ліхтарями та фарами

Найбільший внесок у формування світлового забруднення на територіях, які ймовірно зазнають впливу, створюють центральна частина міста та ділянки вздовж автошляху Н-24 (Благовіщенське – Миколаїв), де зосереджене вуличне освітлення, комерційні об'єкти та транспортні потоки. У цих зонах формується локальне світлове «засвічення», що знижує контрастність нічного неба.

На окремих ділянках житлової забудови та в периферійних районах рівень штучного освітлення є нижчим, що дозволяє зберігати природні умови нічного

середовища. Водночас використання сучасних LED-систем вуличного освітлення, хоча й підвищує енергоефективність, може спричиняти збільшення частки короткохвильового (синього) спектра, який інтенсивніше розсіюється в атмосфері та впливає на сприйняття нічного освітлення.

В умовах дії заходів безпеки, зокрема режиму світломаскування та обмеження нічного освітлення, рівень світлового забруднення тимчасово знижується, що покращує стан нічного світлового середовища на територіях, які ймовірно зазнають впливу.

Загалом світлове забруднення на територіях, які ймовірно зазнають впливу, має локальний характер і зосереджене вздовж транспортної інфраструктури та у центральній частині міста, тоді як значна частина території зберігає відносно природні умови нічного освітлення.

Стан біорізноманіття Рослинний світ

Території, які ймовірно зазнають впливу та території Новоодеської громади розташовані в межах степової фізико-географічної зони, підзони сухого степу. Згідно з картою рослинного покриву, природні степові ландшафти (різнотравно-типчаково-ковилові, полиново-типчаково-ковилові степи) у значній мірі трансформовані та замінені сільськогосподарськими угіддями, однак фрагменти природної рослинності зберігаються на схилах балок, ярах, прибережних ділянках та малопридатних для розорювання територіях.

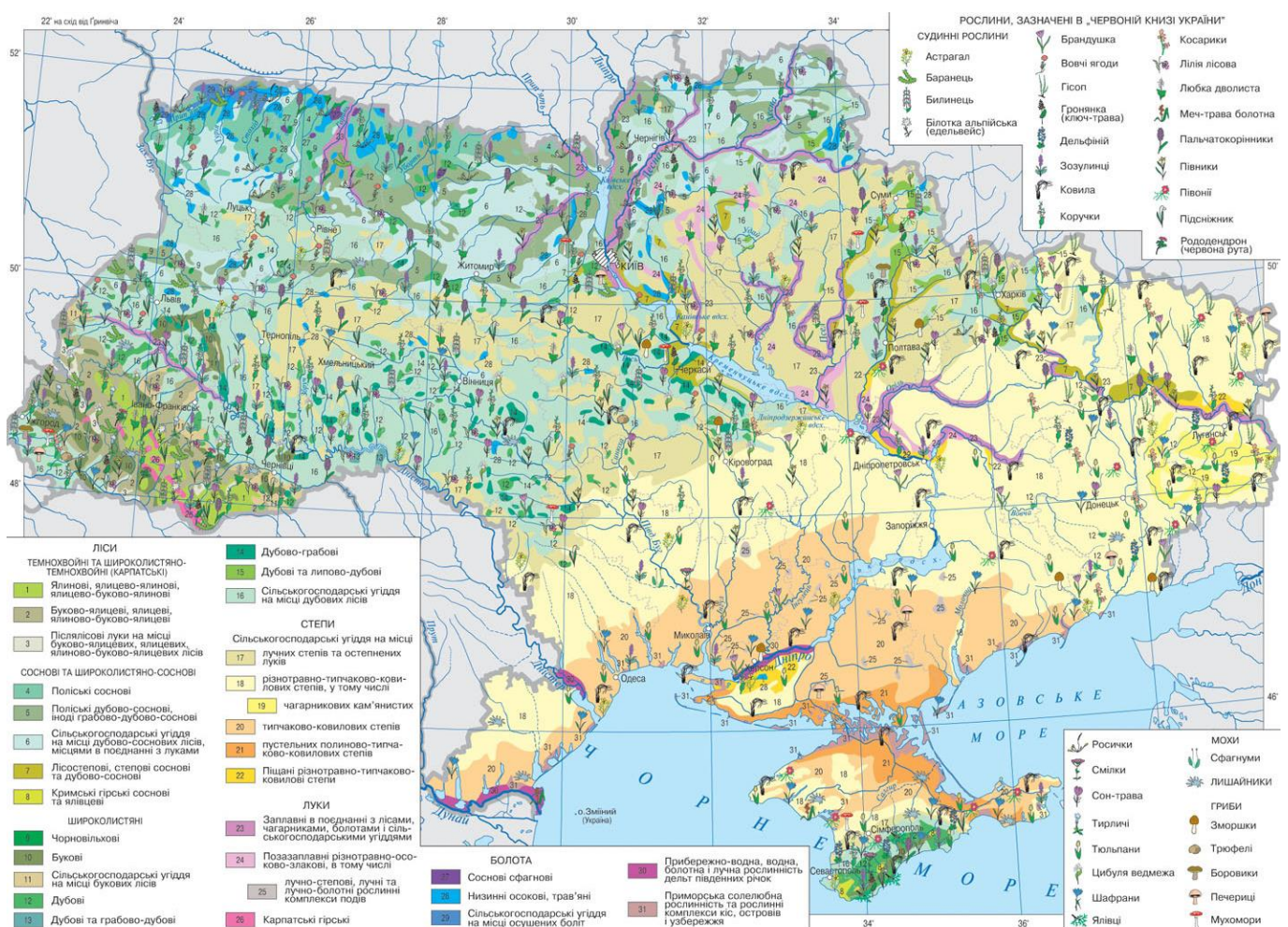

Рисунок 3.7. Рослинний світ України

Основу потенційно природної степової рослинності на територіях, які ймовірно зазнають впливу, становлять злакові угруповання (ковила волосиста, типчак, келерія), а також різнотрав'я (шавлія поникла, чебрець, полин гіркий, залізняк). У локальних місцях можуть траплятися рідкісні види, характерні для степових екосистем, зокрема адоніс весняний (горицвіт), астрагали, очитки та інші види, пов'язані з кам'янистими відслоненнями та малопорушеними ділянками.

Водно-болотна рослинність на територіях, які ймовірно зазнають впливу, приурочена до долини річки Південний Буг та її заплав. Тут формуються прибережно-водні угруповання з переважанням очерету звичайного, рогузу вузьколистого та інших гідрофітів. У водному середовищі трапляються латаття біле (вразливий вид) та глечики жовті, а також занурена та плаваюча рослинність (ряска, рдесники). У заплавах ділянках поширені верба біла, верба ламка та тополя чорна, що формують прибережні галереїні насадження.

Особливістю Новоодеської громади є те, що вона розташована в зоні малолісного південного Степу. Тому майже всі лісові масиви тут мають штучне походження і виконують передусім захисну, а не промислову функцію. У їх складі домінують робінія (акація біла), клен татарський, в'яз, дуб звичайний у зволжених умовах. Чагарниковий ярус представлений терном, шипшиною, глодом, бузиною чорною та маслинкою вузьколистою. Вздовж Південного Бугу ростуть природні вологолюбні дерева – верба біла, верба ламка, тополя чорна (осокір) та вільха. Найвідомішим об'єктом на території громади є лісове заповідне урочище «Новоодеське».

Рослинність сільськогосподарських угідь є домінуючим типом рослинного покриву та має виражений антропогенний характер, сформований унаслідок тривалого сільськогосподарського використання території. Основу покриву становлять рілля, пасовища, багаторічні насадження та супутня сегетальна рослинність, а також штучні полезахисні лісосмуги.

Рілля займає найбільші площі та представлена переважно інтенсивними агроценозами. Основними культурами є зернові (озима пшениця, ячмінь), технічні культури (передусім соняшник, а також ріпак і кукурудза). На зрошуваних або прибережних ділянках у долині Південний Буг вирощуються овочеві та баштанні культури, зокрема томати, перець, цибуля, кавуни та дині.

Пасовища та сіножаті приурочені до заплав річок, схилів балок та малопродатних для оранки територій. Рослинний покрив тут представлений стійкими до витоптування злаками (типчак, тонконіг, пирій повзучий) та різнотрав'ям (деревій, полин, чебрець, кульбаба, люцерна). На окремих ділянках спостерігається деградація рослинного покриву внаслідок надмірного випасання, що призводить до поширення бур'янів.

Багаторічні насадження представлені переважно приватними садами та виноградниками. Поширеними плодовими культурами є абрикос, черешня, вишня та волоський горіх. Виноградарство традиційно розвинене в умовах долини Південний Буг, де вирощуються як столові, так і технічні сорти винограду.

Сегетальна рослинність (бур'яни сільськогосподарських угідь) супроводжує агроценози та представлена видами раннього та пізнього періоду вегетації. До ранніх належать гірчиця польова та редька дика, до пізніх – амброзія полинолиста, лобода біла, щиріця та мишій сизий. Багаторічні бур'яни представлені осотом польовим та берізкою польовою, які є найбільш проблемними для агровиробництва.

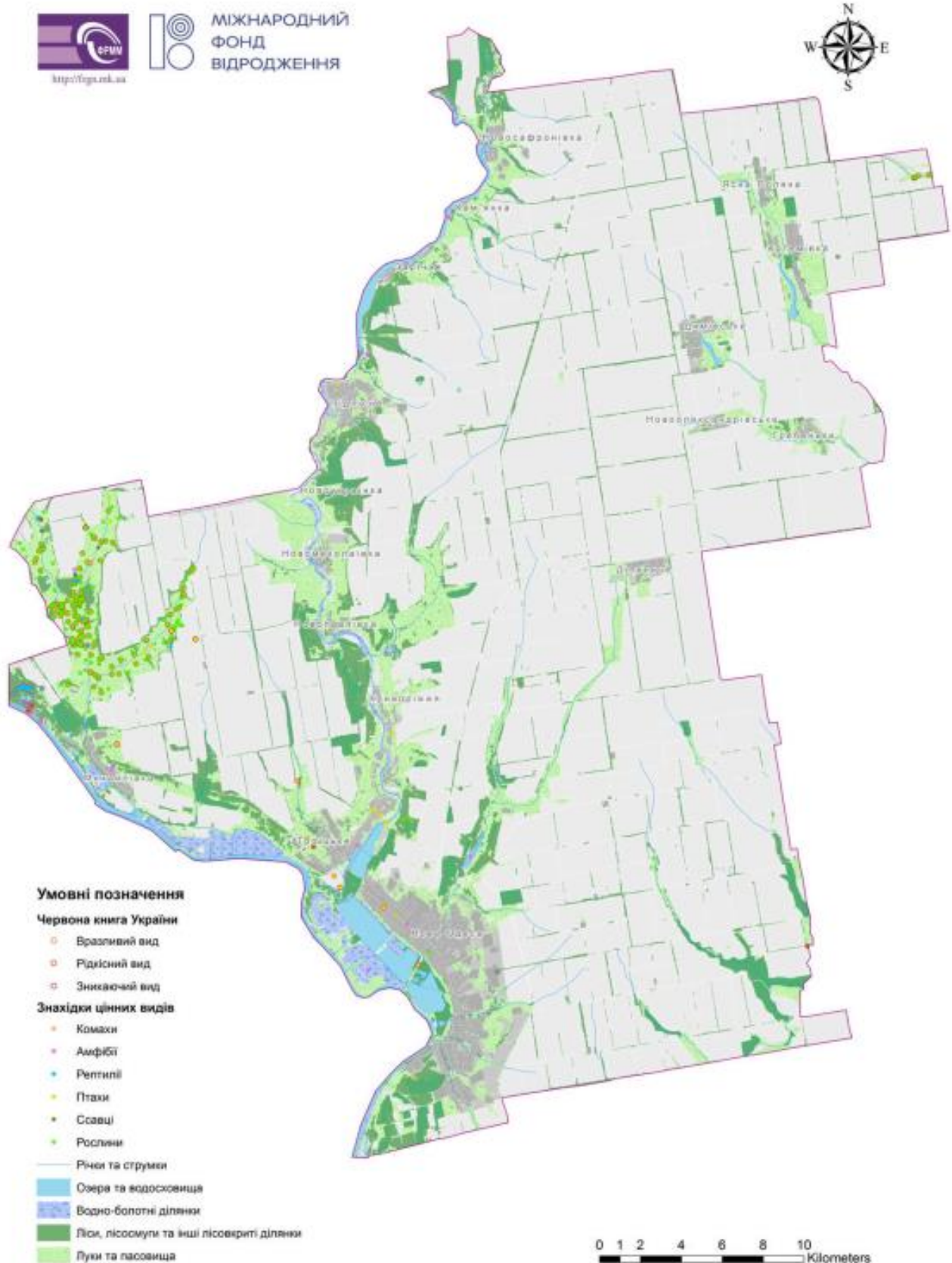

Рисунок 3.7. Карта біорізноманіття та цінних ділянок для існування рідкісних видів на території Новоодеської територіальної громади

У межах проєкту DIY4Change, спрямованого на зелене відновлення та сталий розвиток двох громад Миколаївщини, що реалізується Фонд розвитку міста Миколаєва за підтримки Міжнародний фонд «Відродження», розроблено карту

біорізноманіття та цінних природних ділянок Новоодеської територіальної громади (рис. 3.7).

Картографічні матеріали сформовано на основі відкритих даних Global Biodiversity Information Facility та Biodiversity Viewer. На карті відображено місця знахідок рідкісних та зникаючих видів, що потребують охорони та додаткового дослідження відповідно до вимог чинного природоохоронного законодавства.

Вказані дані також характеризують ділянки з підвищеним рівнем біологічного різноманіття та території з високою інтенсивністю спостережень, які, як правило, зосереджені в межах об'єктів природно-заповідного фонду та територій Смарагдової мережі. Окремо виділено цінні природні ділянки ландшафтів (лісові масиви, водно-болотні угіддя, степові ділянки), які відіграють важливу роль у підтриманні екологічної рівноваги та збереженні біорізноманіття.

Ці території перебувають під дією положень Бернської конвенції та інших міжнародних і національних природоохоронних зобов'язань України, що передбачає необхідність дотримання спеціального режиму природокористування в контексті європейської інтеграції.

Додатково використано дані дистанційного зондування Землі (Sentinel-2, Google Earth Engine) та карту земельного покриття для ідентифікації структури ландшафтів. Окремо виділено покинуті ділянки, на яких спостерігаються процеси природного відновлення рослинності, секвестрації вуглецю та підвищення ґрунтової родючості. Такі процеси є більш інтенсивними у випадку сусідства з природно збереженими територіями.

Загалом карта відображає просторову структуру природних осередків біорізноманіття, які мають ключове значення для екологічної стійкості Новоодеської територіальної громади та потребують врахування при плануванні господарської діяльності.

Тваринний світ

Тваринний світ територій, які ймовірно зазнають впливу, відображає поєднання степових, заплавних та синантропних комплексів, сформованих в умовах значної трансформації природних біотопів під впливом сільськогосподарської діяльності та міської забудови.

Тваринний світ Новоодеської громади відображає особливості південного степового регіону України, де природні біотопи значною мірою трансформовані сільськогосподарською діяльністю, а збережені осередки біорізноманіття приурочені до заплав річок, балок та полезахисних лісосмуг. За зоогеографічним районуванням територія належить до Бузько-Інгульського округу злакових степів Правобережно-степового краю в межах Дністровсько-Бузької підділянки Азово-Чорноморської ділянки Понтійського округу Палеоарктичної області.

У межах агроландшафтів на територіях, які ймовірно зазнають впливу, переважають дрібні гризуни, що формують основу трофічних ланцюгів степових екосистем: миша хатня (*Mus musculus*), миша польова (*Apodemus agrarius*), миша лісова (*Sylvemus sylvaticus*), миша курганцева (*Mus spicilegus*), полівка звичайна (*Microtus arvalis*), полівка східноєвропейська (*Microtus rossiaemeridionalis*). У заплавах річок, балках та лісосмугах можливе існування напівводних видів, зокрема полівки водяної (*Arvicola terrestris*), ондатри (*Ondatra zibethicus*), а також хижих ссавців – видри річкової (*Lutra lutra*) та тхора чорного (*Mustela putorius*).

Для відкритих степових і напіввідкритих просторів характерні лисиця руда, заєць-русак, їжак, а також окремі степові види гризунів і комахоїдних, які є індикаторами стану залишкових природних екосистем.

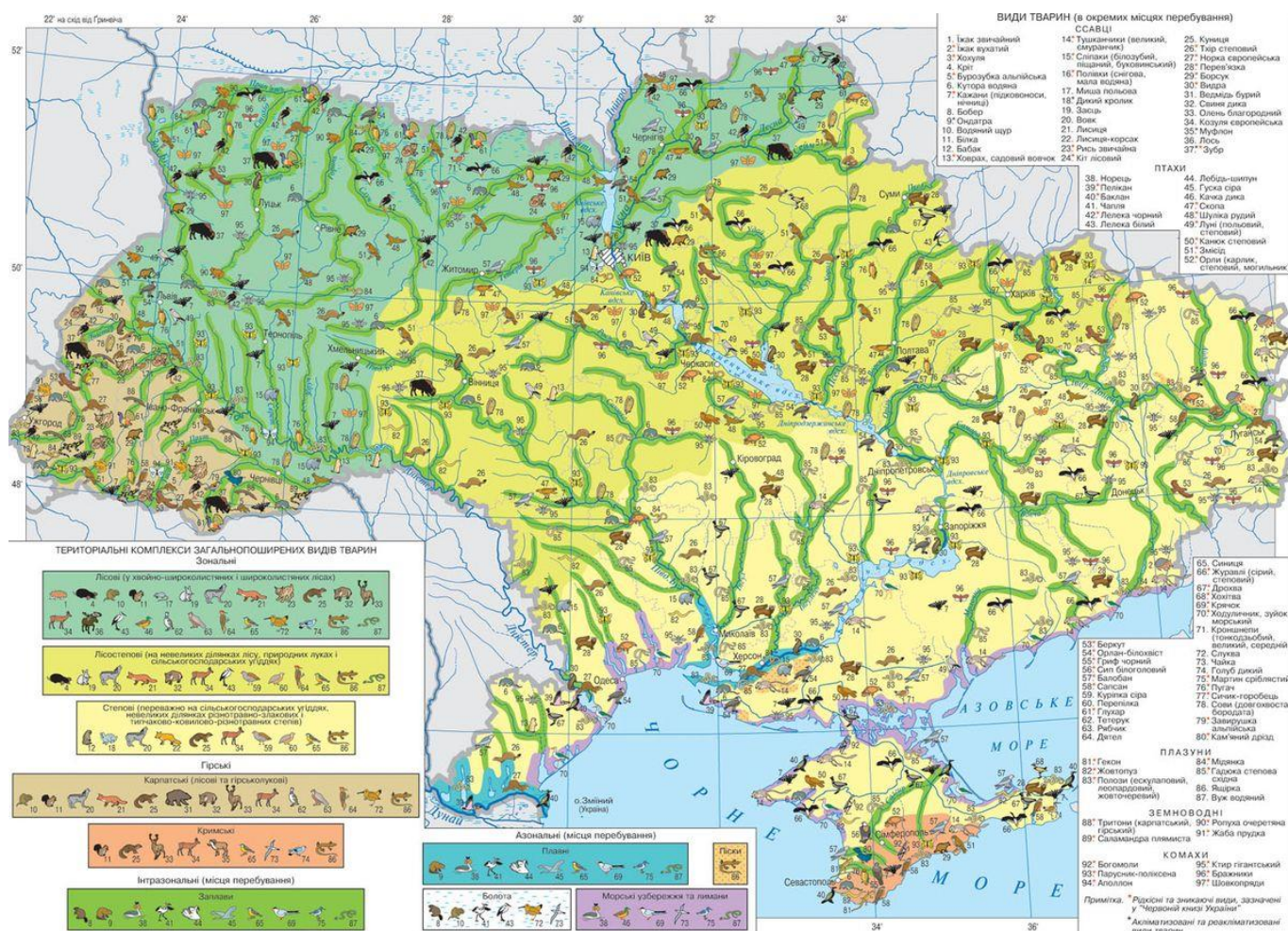

Рисунок 3.8. Тваринний світ України

Птахи на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені степовими, лучними, водно-болотними та синантропними комплексами. До степових видів належать куріпка сіра (*Perdix perdix*), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*), просянка (*Emberiza calandra*), посмітюха (*Galerida cristata*). У водно-болотних та заплавах річки Південний Буг трапляються гуска сіра (*Anser anser*), лиска (*Fulica atra*), курочка водяна (*Gallinula chloropus*), луни очеретяний та лучний (*Circus aeruginosus*, *Circus pygargus*), чепура мала (*Egretta garzetta*), крячки річковий і малий (*Sterna hirundo*, *Sterna albifrons*), а також інші водоплавні та навколводні види. Лісосмуги та прибережні насадження забезпечують місця гніздування для дрібних співочих птахів, зокрема синиць, вівсянок, вивільги та очеретянок.

Плазуни представлені типовими видами степової та прибережно-водної фауни: ящірка зелена (*Lacerta viridis*), ящірка різнобарвна (*Eremias arguta*), вуж водяний (*Natrix tessellata*), гадюка степова (*Vipera renardi*), а також інші види, пов'язані з відкритими біотопами та заплавами. Земноводні представлені жабою трав'яною (*Rana temporaria*) та часничницею звичайною (*Pelobates fuscus*), які є чутливими індикаторами стану водно-болотних екосистем.

Загалом тваринний світ територій, які ймовірно зазнають впливу, зазнав істотної трансформації внаслідок розорювання степів, інтенсивного сільськогосподарського використання, розвитку транспортної інфраструктури та

урбанізації. Основними осередками збереження біорізноманіття залишаються заплави річок, балки та полезахисні лісосмуги, які забезпечують екологічні коридори та місця існування для ряду видів. Збереження цих біотопів є ключовою умовою підтримання стабільності місцевих екосистем та охорони рідкісних видів фауни.

У межах міського середовища та прилеглих територій, які ймовірно зазнають впливу, значну частку становить синантропна фауна, тісно пов'язана з життєдіяльністю людини. До неї належать сірий пацюк (*Rattus norvegicus*), хатня миша (*Mus musculus*), а також свійські та напівсвійські тварини – собака свійський (*Canis lupus familiaris*) та кішка свійська (*Felis catus*), які є постійними компонентами міських екосистем. Також поширені голуб сизий (*Columba livia*), ворона сіра (*Corvus cornix*), горобець хатній (*Passer domesticus*), що адаптовані до урбанізованого середовища.

Території та об'єкти природно-заповідного фонду

Територія Новоодеської громади характеризується наявністю об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ), які відіграють важливу роль у збереженні природного біорізноманіття та підтриманні екологічної рівноваги.

У межах Новоодеської громади функціонує 7 територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, з яких 1 має статус державного значення – природний заповідник «Єланецький степ». Решта 6 об'єктів є заказниками місцевого значення, що виконують природоохоронні функції на регіональному рівні (табл. 3.8, 3.9, рис. 3.9).

Таблиця 3.8. Території та об'єкти природно-заповідного фонду державного значення на території Новоодеської міської територіальної громади

№	Назва	Площа загальна, га	Рік	Підстава (рішення облради)	Район
1	Природний заповідник «Єланецький степ» (до складу входить ландшафтний заказник «Михайлівський степ»)	3010,65 (всього в межах різних громад)	1995	Укази Президента України від 17.07.1996 № 575/96, від 17.05.2016 № 3214/2016	Миколаївський та Вознесенський

Таблиця 3.9. Території та об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення на території Новоодеської міської територіальної громади

№	Назва	Площа загальна, га	Рік	Підстава (рішення облради)	Район
1	Ботанічний заказник «Богодарівка»	50,00	1995	Рішення обласної ради від 02.02.1995 № 24; розпорядження голови ОДА від 19.07.2012 № 227-р	Миколаївський
2	Ландшафтний заказник «Вовча Балка»	250,00	1993	Рішення обласної ради від 12.03.1993 № 11; розпорядження голови ОДА від 19.07.2012 № 226-р	Миколаївський
3	Ландшафтний заказник «Михайлівський»	87,20	1995	Рішення обласної ради від 02.02.1995 № 24; наказ управління екології та	Миколаївський та Вознесенський

				природних ресурсів ОВА від 26.01.2023 № 10	
4	Ландшафтний заказник «Михайлівський степ»	1343,10	1997	Рішення обласної ради від 14.08.1997 № 13; розпорядження голови ОДА від 22.11.2010 № 425	Миколаївський
5	Ландшафтний заказник «Новоодеський»	20,70	2013	Рішення обласної ради від 02.10.2013 № 8; наказ управління екології та природних ресурсів ОВА від 01.05.2023 № 38	Миколаївський
6	Гідрологічний заказник «Щербанівське водосховище»	385	1979	Рішення обласної ради від 25.12.1979 № 623 та від 23.10.1984 №448; наказ управління екології та природних ресурсів ОВА від 28.02.2025 № 40	Миколаївський та Вознесенський

Природний заповідник «Єланецький степ» – єдиний степовий природний заповідник Правобережної України, створений у 1996 році та розширений у 2016 році за рахунок приєднання ділянки «Михайлівський степ». Загальна площа заповідника перевищує 3 тис. га, частина території розташована в межах Новоодеської громади. Територія заповідника представлена яружно-балковим комплексом у басейні річок Громоклія та Інгул, де збереглися унікальні ділянки цілинного типчаково-ковилового степу, петрофітно-степові угруповання та перелogi. Значну частину займають також лісосмуги та чагарникова рослинність, спостерігаються процеси природного заростання степу. Наявні локальні водні об'єкти – тимчасові водойми, джерела та невеликі ставки.

Флора заповідника налічує понад 600 видів вищих судинних рослин, серед яких значна кількість ендемічних і рідкісних видів. До Червона книга України занесено 23 види, зокрема ковили (волосиста, Лессінга, найкрасивіша, українська), горицвіт весняний та інші.

Фауна представлена близько 1500 видами безхребетних та понад 150 видами хребетних тварин. Серед них трапляються рідкісні та охоронювані види, зокрема сірий хом'ячок, сарматський полоз, а також значна кількість птахів (понад 130 видів, з яких понад 20 занесені до Червоної книги України). Заповідник відзначається високим різноманіттям денних хижих птахів.

Ландшафтний заказник «Михайлівський степ» – цінна природна територія, що являє собою систему балок (Велика Дівчина та Кемлича) на північ від с. Михайлівка, які формують єдиний степовий масив у басейні річки Південний Буг. Територія представлена переважно природними степовими біотопами з елементами чагарникової та деревної рослинності. Основу рослинного покриву становлять формації ковили (волосистої, Лессінга, української, шорсткої, найкрасивішої), а також унікальні угруповання ковили української з домінуванням катрану татарського. Усі ці угруповання занесені до Зелена книга України, а значна частина видів – до Червона книга України.

Флора заказника характеризується високою природоохоронною цінністю: тут зростає понад 5 % світової популяції еремогоне головчастої, представлені популяції астрагалу шерстистоквіткового, гвоздики ланцетної, льонку Біберштейна та інші рідкісні види (загалом близько 16 видів Червоної книги України).

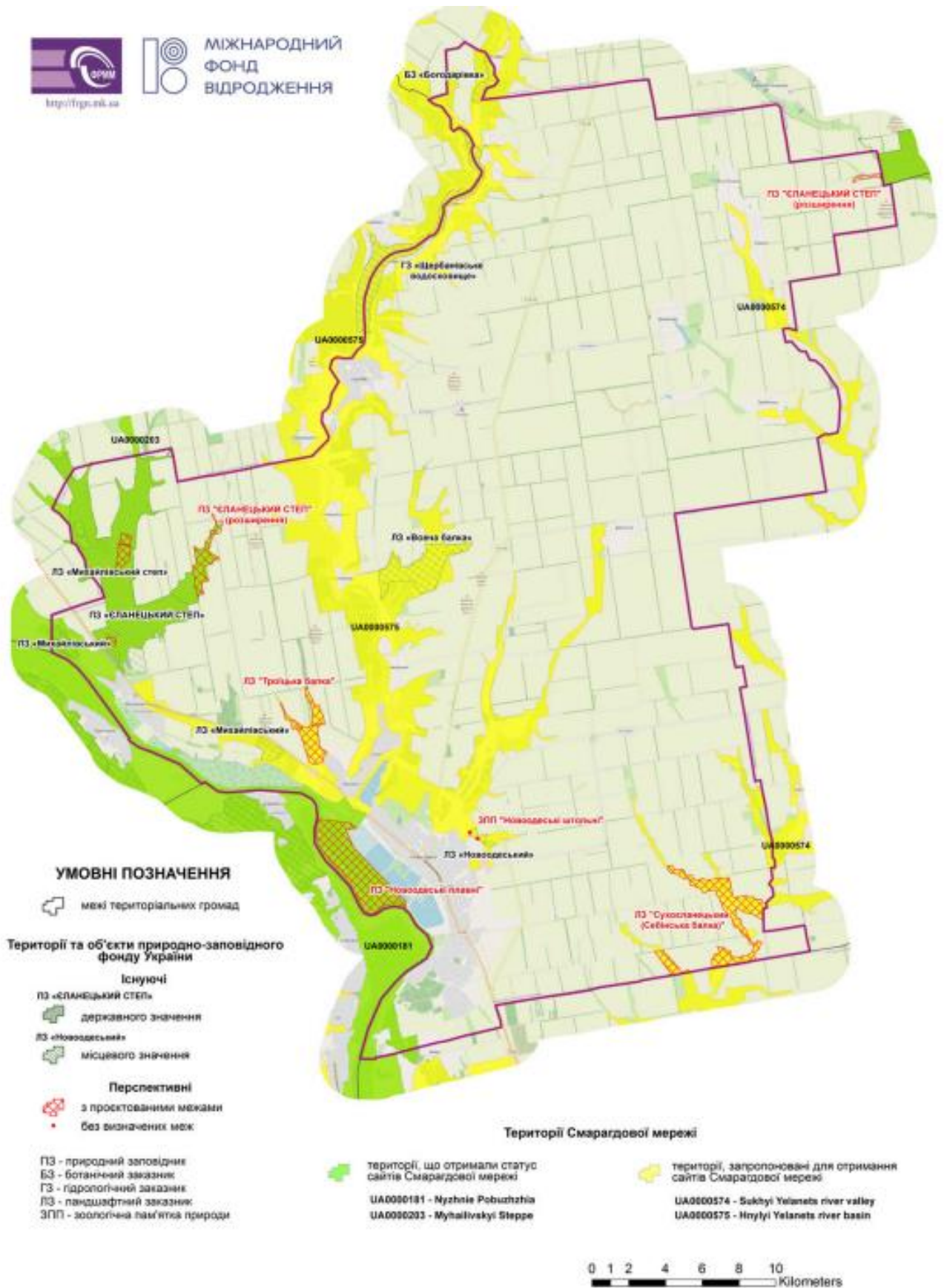

Рисунок 3.9. Природоохоронні території Новоодеської громади

Фауністичний комплекс є типовим для степів півдня Правобережної України та відзначається значним різноманіттям, особливо серед комах. Серед рідкісних видів відмічені дибка степова, красотіл пахучий, бджола-тесляр звичайна. Серед плазунів трапляється полоз каспійський (жовточеревий), занесений до Червоної книги

України. Орнітофауна подібна до Єланецький степ, але має окремі відмінності та включає види, що не гніздяться на інших ділянках заповідника.

У структурі земель переважають пасовища (понад 90 %), частка лісових і чагарникових насаджень становить близько 6 %. Територія межує із сільськогосподарськими угіддями, що обумовлює її вразливість до антропогенного впливу.

Ландшафтний заказник «Михайлівський» розташований на лівому березі долини річки Південний Буг поблизу сіл Троїцьке, Михайлівка та Білоусівка та охоплює територію колишнього кар'єру з прилеглими природними та рекультивованими ділянками. У межах заказника виділяються дві основні ділянки: порушені території кар'єру з системою штучних водойм і рекультивованих земель, а також відокремлена ділянка цілинного степу. На останній збереглися природні степові угруповання з домінуванням ковили волосистої та ковили Лессінга, характерні для корінних фітоценозів плакорних ділянок.

Флора заказника має високу природоохоронну цінність: зафіксовано зростання щонайменше дев'яти видів, занесених до Червона книга України. Поєднання порушених і природних територій формує мозаїчну структуру ландшафту, що сприяє збереженню біорізноманіття та відновленню степових екосистем.

Ландшафтний заказник «Вовча балка» розташований у долині річки Гнилий Єланець, на лівому березі, на північ від с. Троїцьке, в околицях сіл Криворіжжя та Новопавлівка, та охоплює частину однойменної балки. Територія заказника представлена балковим ландшафтом із плакорними ділянками, схилами та днищем балки, де поширені вапнякові відслонення. Тут збереглися природні степові фітоценози, характерні для Правобережного степу.

Рослинність представлена різнотравно-типчакково-ковилловими угрупованнями з участю рідкісних та зникаючих видів, занесених до Червона книга України, зокрема: тюльпан бузький, голонасінник одеський, дрік скіфський, сон чорніючий, ковила Лессінга, ковила волосиста, ковила українська, горлиця весняний, а також зморшок степовий.

Ландшафтний заказник «Новоодеський» розташований у межах м. Нова Одеса та охоплює балку Ниршина поблизу Кургану Слави. Територія представлена ділянкою цілинного степу, що зберігся в умовах міського середовища. Особливу цінність заказника становлять покинуті підземні каменоломні, вхід до яких розташований у межах балки. Вони є місцем зимівлі значної кількості рукокрилих. Усі види кажанів, що тут мешкають, занесені до Червона книга України, зокрема нічниця ставкова, нічниця водяна, нічниця вусата та лилик пізній.

Ентомофауна заказника характеризується значним різноманіттям, що обумовлено поєднанням степових біотопів та наявністю укриттів у підземних порожнинах. Загалом заказник «Новоодеський» є важливим локальним осередком збереження степових екосистем і місцем концентрації рідкісних видів рукокрилих у межах урбанізованої території.

Ландшафтний заказник «Богодарівка» розташований на схилах долини річки Гнилий Єланець поблизу с. Богодарівка та охоплює ділянки з природною степовою рослинністю. Територія характеризується наявністю гранітних відслонень, на яких сформувалися цінні степові угруповання з домінуванням ковили (волосистої, Лессінга, української, Граффа, шорсткої). У складі флори відмічено рідкісні види, зокрема півники понтичні, шоломницю весняну, тюльпан Шренка, рябчик руський та інші, частина яких занесена до Червона книга України.

Гідрологічний заказник «Щербанівське водосховище» розташований на річці Гнилий Єланець в околицях с. Щербані та охоплює ділянку водосховища з прибережно-водними екосистемами. Територія має важливе значення як місце гніздування, сезонних міграцій та зимівлі водоплавних птахів. Тут регулярно трапляються лебідь-шипун, крижень, чирянки, поганки, норці червоноголової і червонодзьобий, лиска, а також чаплі велика біла та мала.

До перспективних територій природно-заповідного фонду (ПЗФ) у межах Новоодеської міської територіальної громади віднесено ділянки, що характеризуються високою природоохоронною цінністю, зокрема унікальною флорою та фауною. Включення таких територій до реєстрів перспективних об'єктів здійснюється з метою їх подальшого заповідання та збереження біорізноманіття (рис. 3.9).

Перелік перспективних об'єктів сформовано за участю Українська природоохоронна група і передбачає розширення та доповнення існуючої мережі ПЗФ. Зокрема, запропоновано створення ландшафтних заказників «Троїцька балка», «Сухоєланецький (Себінська балка)», «Новоодеські плавні», зоологічної пам'ятки природи «Новоодеські штольні», а також розширення території Єланецький степ.

Перспективна природоохоронна територія «Троїцька балка» розташована поблизу с. Троїцьке та є однією з найбільш цінних природних територій Новоодеської громади, що зберегла фрагменти цілинного степу в долині річки Гнилий Єланець. Територія представлена балковим ландшафтом із добре збереженим типчаково-ковилковим степом, який не зазнавав розорювання. У складі рослинності домінують ковили (волосиста, Лессінга), поширені горицвіт весняний, а також ранньовесняні ефемероїди, зокрема дикі тюльпани та півники. Частина видів занесена до Червоної книги України. Територія також багата лікарськими рослинами – чебрецем, шавлією, безсмертником піщаним. Ландшафтні умови характеризуються наявністю крутих схилів із виходами вапняків і пісковиків, що формує різноманітні мікрокліматичні умови: у днищі балки розвивається більш волога чагарникова рослинність (терен, шипшина), тоді як на вододілах переважають ксерофітні степові угруповання. Геологічні відслонення мають наукове значення. З огляду на високу природоохоронну цінність, територія потребує подальших досліджень та оформлення офіційного статусу об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення.

Перспективна природоохоронна територія «Сухоєланецький (Себінська балка)» є важливим елементом екологічної мережі Новоодеської громади та розглядається як цінна ділянка для подальшого заповідання. Вона розташована поблизу с. Себине у межах басейну річки Сухий Єланець (притока Південний Буг) і являє собою складну систему ярів і балок із крутими схилами. Територія має високу природоохоронну цінність завдяки збереженим ділянкам типчаково-ковилового степу на вапнякових відслоненнях, наявності рідкісних та червонокнижних видів флори, а також важливого значення як оселища для степової фауни. Ландшафтні особливості, зокрема виходи неогенових порід, формують унікальні умови для розвитку петрофітної рослинності та виконують важливу гідрологічну функцію акумуляції і очищення поверхневих вод.

Перспективна природоохоронна територія «Новоодеські плавні» є цінною прибережно-водно-болотною екосистемою у межах заплави річки Південний Буг, що відіграє важливу роль у збереженні біорізноманіття та регулюванні гідрологічного режиму території. Вона характеризується наявністю заплавлених луків,

Водночас у межах Новоодеської міської територіальної громади екологічна мережа має сформовану структуру та базується на поєднанні водно-болотних угідь річки Південний Буг і збережених ділянок цілинного степу, що виконують функції підтримання біорізноманіття та екологічної рівноваги регіону.

Основними елементами екологічної мережі громади (рис. 3.10), сформованими в межах природних територій громади, є:

Бузький сполучний екологічний коридор загальнодержавного значення, що розташований навколо річища великої річки Південний Буг, простягається по всій території області від межі з Кіровоградською областю у південно-східному напрямі. Бузький коридор з'єднує ключову територію загальнодержавного значення Бузький каньйон, ключові території місцевого значення – Кодимську, «Михайлівський степ», Ковалівську, «Новоодеські плавні», «Себінську балку», Петрово-Солониську, «Капустяну балку», Балабанівсько-Галіцинівську та інші з національною екомережею;

Південноукраїнський сполучний екологічний коридор загальнодержавного значення, що пролягає вздовж русла річки Південний Буг. Він з'єднує лісостепові райони центру України з приморськими лиманами Чорного моря. Для Новоодеської громади це означає, що вся прибережна зона та заплава річки є частиною великої транскордонної системи міграції флори та фауни. Коридор є частиною глобального маршруту перелітних птахів. У плавнях та на берегах поблизу Нової Одеси та прилеглих сіл зупиняються на відпочинок тисячі особин під час сезонних перельотів. Забезпечує зв'язок між окремими заповідними об'єктами (ядрами екомережі), дозволяючи тваринам (наприклад, козулям, кабанам, видрі) переміщатися для пошуку їжі та розмноження;

ключова територія загальнодержавного значення Єланецький степ (Природний заповідник «Єланецький степ»);

ключова територія загальнодержавного значення Михайлівський степ (Ландшафтний заказник «Михайлівський степ»);

ключова територія місцевого значення Новоодеські плавні (Перспективна природоохоронна територія «Новоодеські плавні»);

ключова територія місцевого значення Вовча балка (Ландшафтний заказник «Вовча балка»);

ключова територія місцевого значення Михайлівський кар'єр, що є територією відпрацьованого кар'єру на лівому березі долини р. Південний Буг неподалік с. Білоусівка на території Вознесенського району, входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Михайлівський»;

ключова територія місцевого значення Богодарівська (Ландшафтний заказник «Богодарівка»);

ключова територія місцевого значення Щербанівське водосховище (Гідрологічний заказник «Щербанівське водосховище»);

Гнилоєланецький сполучний екологічний коридор місцевого значення, що розташований у долині річки Гнилий Єланець у межах області та забезпечує просторове поєднання елементів екомережі басейну цієї річки з долиною річки Південний Буг.

Таким чином, екологічна мережа Новоодеської громади представлена системою ключових та сполучних територій різного рівня, які зосереджені переважно поза межами урбанізованих територій і приурочені до природних ландшафтів долини річки Південний Буг та балкових систем. Території, що

зазнають потенційного впливу, не входять до складу екомережі, однак їхній стан може опосередковано впливати на функціонування прилеглих природних комплексів.

Території Смарагдової мережі

Території Смарагдової мережі є складовою загальноєвропейської системи охорони біорізноманіття, сформованої відповідно до положень Бернської конвенції. Вони охоплюють ділянки з цінними природними оселищами та видами, що потребують збереження на міжнародному рівні, і відіграють ключову роль у підтриманні екологічної стабільності регіонів.

У межах Новоодеської міської територіальної громади, а також у безпосередній близькості до територій, які ймовірно зазнають впливу (м. Нова Одеса), виділяються два основні об'єкти Смарагдової мережі, що формують важливий природоохоронний каркас регіону.

Території Смарагдової мережі «Нижнє Побужжя» (*Lower Southern Bug*, SiteCode: UA0000181) є однією з найбільш пріоритетних природоохоронних територій європейського значення, що охоплює нижню течію річки Південний Буг – від м. Вознесенськ через м. Нова Одеса до м. Миколаїв (рис. 3.11). Загальна площа території становить близько 9 706 га, при цьому в межах Новоодеської міської територіальної громади вона включає заплавні ділянки, острови, прибережні скельні відслонення та акваторію річки в районі Нової Одеси та прилеглих населених пунктів.

Природна цінність території визначається поєднанням унікальних ландшафтів гранітно-степового Побужжя, де представлені: петрофітні (скельні) степи з ендемічною флорою; заплавні ліси у пониженнях рельєфу; прибережно-річкові та гідрофільні біотопи (зарості верб та очерету). Таке різноманіття оселищ формує сприятливі умови для існування значної кількості рідкісних і вразливих видів. Зокрема, територія має важливе значення для збереження: іхтіофауни (марена дніпровська, вирезуб, шереспер), для яких ця ділянка є ключовою нерестовою зоною; орнітофауни (орлан-білохвіст, чапля жовта, коровайка), що використовують заплави як місця живлення та гніздування; ссавців, зокрема видри річкової, яка є індикатором якості водного середовища; популяцій кажанів та специфічних рослинних угруповань, приурочених до гранітних відшарувань.

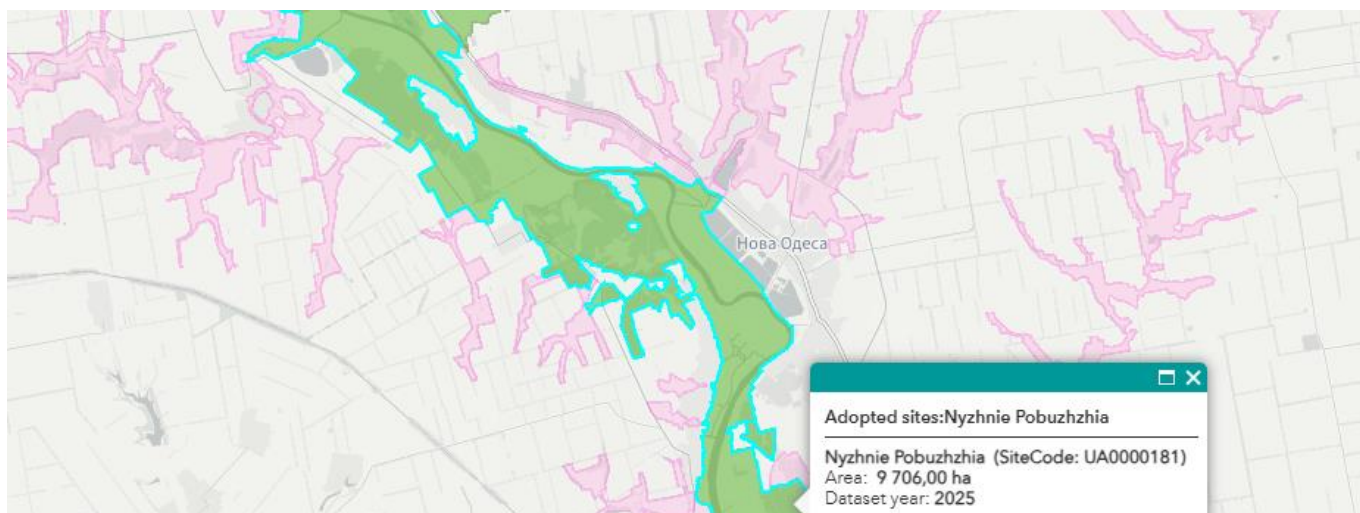

Рисунок 3.11. Схема розміщення територій Смарагдової мережі «Нижнє Побужжя» за даними <https://emerald.eea.europa.eu/>

Функціонально територія виконує роль ключового екологічного коридору, забезпечуючи міграцію видів у напрямку Чорного моря та підтримуючи цілісність регіональної екологічної мережі. Водночас вона виступає природним регулятором водного режиму та сприяє очищенню поверхневих вод.

Території *Смарагдової мережі «Басейн річки Гнилий Єланець» (Hnylyi Yelanets river basin, SiteCode: UA0000575)* площею 23 292,08 га є важливим елементом Смарагдової мережі, що на сучасному етапі номінована до включення до її складу та розглядається як перспективна природоохоронна територія міжнародного значення (рис. 3.12). Вона охоплює всю долину річки Гнилий Єланець – лівої притоки Південного Бугу від витоків до місця впадіння у межах Новоодеської громади.

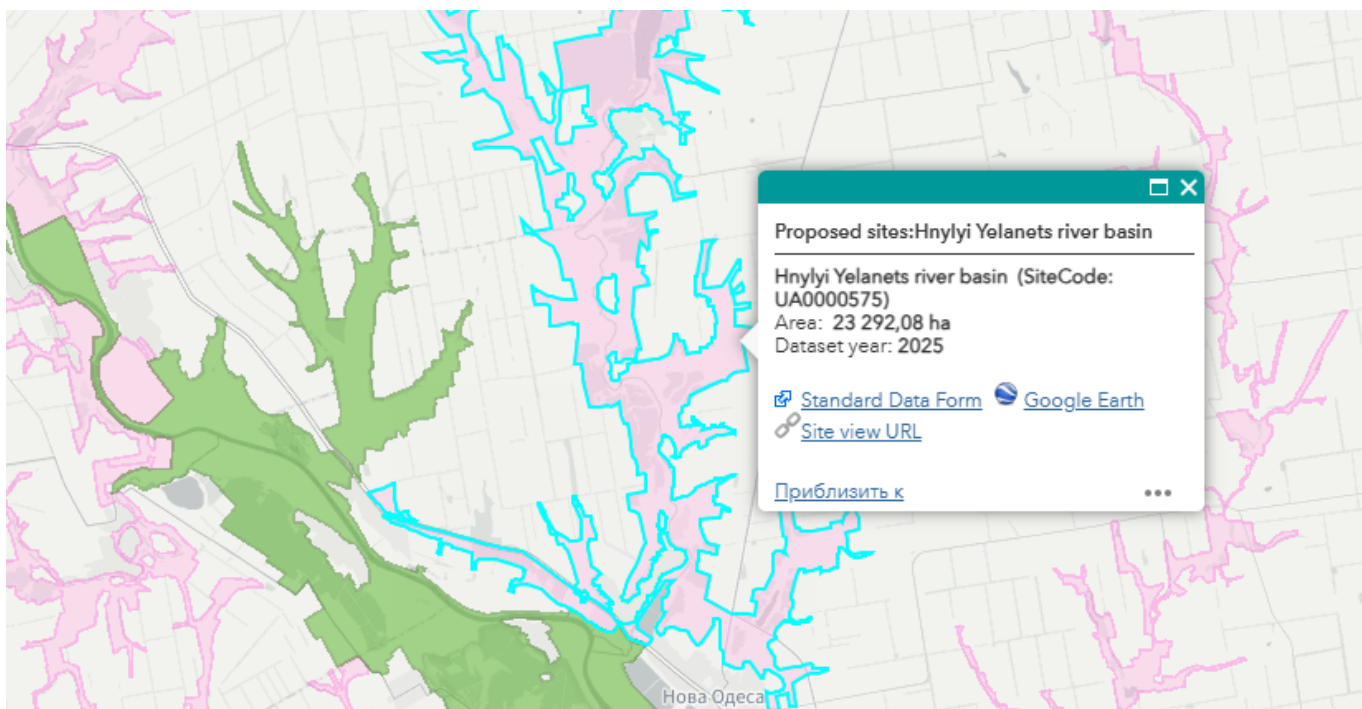

Рисунок 3.12. Схема розміщення територій Смарагдової мережі «Басейн річки Гнилий Єланець» за даними <https://emerald.eea.europa.eu/>

У структурі регіональної екомережі дана територія виконує функцію екологічного коридору меридіонального типу, який забезпечує просторовий зв'язок між ключовими природоохоронними ядрами. Зокрема, вона поєднує територію природного заповідника «Єланецький степ» із долиною Південного Бугу, формуючи єдину систему міграційних шляхів та обміну біологічними ресурсами.

Природна структура території характеризується різноманіттям оселищ, що підлягають охороні відповідно до міжнародних класифікацій. Серед них переважають: степові угруповання на чорноземах; прибережно-водні та очеретяні біотопи; чагарникові формації, що виконують важливі екосистемні функції. Таке поєднання середовищ забезпечує існування значної кількості видів, що мають міжнародне природоохоронне значення. Територія є важливою для збереження популяцій птахів (зокрема мігруючих та водно-болотних), земноводних і плазунів, а також ссавців, серед яких особливе значення має видра річкова як індикатор екологічного стану водних екосистем.

Окрім біотичного значення, басейн річки Гнилий Єланець відіграє ключову роль у формуванні та підтриманні водного режиму території. Природна рослинність заплав та схилів сприяє зменшенню ерозійних процесів, запобігає замуленню

водотоків та забезпечує природне очищення поверхневих вод перед їх надходженням до річки Південний Буг. Водночас заплавні ділянки виконують функцію акумуляції вологи, що позитивно впливає на рівень підземних вод.

З огляду на природоохоронну цінність, територія перебуває під підвищеною увагою щодо регулювання господарської діяльності. Зокрема, обмежується розорювання степових схилів, контролюється інтенсивність випасу худоби та регламентується проведення гідротехнічних робіт, що можуть впливати на природний стан водних екосистем.

Функціонально басейн річки Гнилий Єланець перебуває у тісному взаємозв'язку з об'єктом Смарагдової мережі «Нижнє Побужжя» (UA0000181). У межах Новоодеської громади ці території формують єдину екологічну систему, в якій водні та біотичні ресурси басейну Гнилого Єланця інтегруються в екосистему Південного Бугу, забезпечуючи безперервність екологічних процесів, міграцію видів та підтримання біорізноманіття.

Населення та стан його здоров'я

Чисельність населення м. Нова Одеса впродовж 2021–2024 років характеризується відносною стабільністю з незначними коливаннями та загальною тенденцією до помірному зростанню (табл. 3.10). У цілому така динаміка свідчить про збереження демографічної стійкості міського ядра навіть в умовах воєнного періоду та загальних міграційних процесів.

Таблиця 3.10. Демографічна характеристика Новоодеської міської територіальної громади, осіб

Найменування населеного пункту	2021	2022	2023	2024
Нова Одеса	12475	12468	12518	12561
Всього по громаді	18442	18228	17726	17325

Демографічна структура міста формується під впливом міграційних процесів, пов'язаних із внутрішнім переміщенням населення, частковим відтоком працездатних груп до більших міських центрів, а також перерозподілом населення в межах регіону. Водночас м. Нова Одеса зберігає функції локального адміністративного, освітнього та логістичного центру, що частково компенсує негативні демографічні тенденції через концентрацію робочих місць у сферах послуг, аграрного виробництва та водогосподарської інфраструктури. Таким чином, місто залишається основним демографічним ядром територій впливу, де зосереджена найбільша частка населення громади та трудових ресурсів.

У межах всієї Новоодеської міської територіальної громади спостерігається поступове скорочення чисельності населення, що є наслідком поєднання природного скорочення та міграційного відтоку. Водночас демографічна ситуація зазнала суттєвих трансформацій унаслідок воєнних дій: частина населення виїхала за межі громади, тоді як одночасно відбувся приплив внутрішньо переміщених осіб, що частково стабілізувало загальну чисельність мешканців. У попередні періоди частка ВПО оцінювалася на рівні близько чверті населення громади.

Сучасна демографічна структура характеризується також незначними позитивними змінами у віковому складі, зокрема зростанням частки дитячого населення, що може свідчити про поступову адаптацію соціально-демографічної системи до нових умов розвитку. Попри загальну тенденцію до скорочення

населення, громада зберігає функціональну стійкість як локальний центр розселення, зайнятості та соціальної інфраструктури.

Таблиця 3.11. Демографічні показники Новоодеської громади

Тип населення	За 2023 рік	За 2024 рік
Доросле населення	25542	25474
Підлітки	1014	1013
Діти до 14 років включно	4089	4174
Міське населення	12563	12563
Сільське населення	18082	18082
Всього населення	30645	30645

Демографічні процеси у громаді у 2023-2024 роках характеризуються зниженням інтенсивності природного відтворення населення на тлі відносної стабілізації окремих структурних показників.

Рівень народжуваності зменшився з 134 до 118 випадків, а коефіцієнт – з 4,3 до 3,9 на 1000 населення, що свідчить про поступове зниження репродуктивного потенціалу. Паралельно спостерігається зменшення загальної смертності з 470 до 436 випадків, при цьому коефіцієнт смертності знизився з 15,3 до 14,2 на 1000 населення, що вказує на часткове покращення загальних умов виживання населення або зміну вікової структури.

Смертність населення у працездатному віці, навпаки, демонструє незначне зростання – з 78 до 81 випадку (з 3,7 до 3,9), що може свідчити про збереження впливу соціально-економічних факторів, стресових навантажень та наслідків воєнного періоду на найбільш активні вікові групи.

Показник малюкової смертності у 2023 році становив 2 випадки (14,9 на 1000 народжених живими), тоді як у 2024 році дані відсутні, що ускладнює оцінку динаміки, але вказує на необхідність подальшого статистичного моніторингу цього показника як чутливого індикатора стану системи охорони здоров'я.

У результаті співвідношення народжуваності та смертності формується нестійка демографічна ситуація. У 2023 році фіксувався від'ємний природний приріст (-11), тоді як у 2024 році показник демонструє формальне покращення (10,3), що потребує обережного трактування, оскільки може бути зумовлене міграційними процесами або статистичними коливаннями.

У цілому демографічна ситуація в Новоодеській міській територіальній громаді залишається напруженою, з ознаками депопуляційних тенденцій, які частково компенсуються міграційним припливом та внутрішньою структурною перебудовою населення.

Стан здоров'я населення Новоодеської міської територіальної громади формується під впливом сукупності екологічних, соціальних та інфраструктурних чинників. Важливу роль відіграють стан водних ресурсів, якість питного водопостачання та рівень технічного зношення мереж, що можуть опосередковано впливати на поширеність захворювань сечовидільної та шлунково-кишкової систем. Додатковим фактором ризику є природні особливості підземних вод, зокрема підвищений вміст мінералів у окремих горизонтах.

У структурі захворюваності домінують хронічні неінфекційні хвороби, насамперед серцево-судинної системи, що є типовим для регіонів із подібною віковою структурою населення. Також зберігається стабільний рівень патологій

органів дихання, які загострюються сезонно, та ендокринних порушень, пов'язаних із мікроелементним дисбалансом.

Таблиця 3.11. Захворюваність населення Новоодеської міської територіальної громади (2024 рік)

Найменування класу хвороби	Кількість	Частка, %
Всього	2904	94,8
Деякі інфекційні та паразитичні хвороби	45	1,5
Новоутворення	226	7,4
Хвороби крові	13	0,4
Хвороби ендокринної системи	124	4,0
Розлади психіки та поведінки	–	–
Хвороби нервової системи	166	5,4
Хвороби ока	–	–
Хвороби вуха	–	–
Хвороби системи кровообігу	798	26,0
Хвороби органів дихання	49	16,3
Хвороби органів травлення	285	9,3
Хвороби шкіри	118	3,9
Хвороби кістково-м'язової системи	86	2,8
Хвороби сечової системи	183	6,0
Вагітність та пологи	54	1,8
Стани перинатального періоду	–	–
Уроджені аномалії	2	0,1
Симптоми та відхилення, виявлені при обстеженнях	3	0,1
Травми та отруєння	302	9,9

У 2024 році структура смертності населення через хвороби характеризувалася переважанням хронічних неінфекційних захворювань. Загальна кількість смертей становила 436 випадків, з яких основну частку займали хвороби системи кровообігу – 290 випадків, що визначало провідну роль серцево-судинної патології у формуванні загального рівня смертності.

Другою за значущістю групою були новоутворення – 71 випадок, що свідчило про стабільно високий онкологічний ризик у структурі причин смертності. Значно меншу частку становили травми та зовнішні причини – 33 випадки, які відображали вплив побутових, соціальних та поведінкових факторів.

Інші класи патологій мали поодинокий або незначний внесок: хвороби органів травлення – 19 випадків, інфекційні та паразитарні захворювання – 3 випадки, а також окремі поодинокі випадки, пов'язані з хворобами крові, ендокринної та нервової систем. Така структура вказувала на відносно контрольований рівень інфекційної захворюваності та домінування хронічних процесів.

У цілому, у 2024 році смертність характеризувалася типовим для регіону профілем із домінуванням серцево-судинних захворювань, що визначало основні пріоритети у сфері охорони здоров'я та профілактики

Медична інфраструктура громади представлена багатопрофільними закладами вторинного та первинного рівнів, які забезпечують базову та спеціалізовану допомогу населенню, зокрема в умовах підвищеного навантаження у воєнний період. Окремо слід відзначити зростання ролі психологічного здоров'я, зумовленого тривалим стресовим навантаженням і міграційними процесами.

Таблиця 3.12. Заклади охорони здоров'я Новоодеської міської територіальної громади

№	Назва закладу	Рік побудови / реконструкції	Потужність (ліжка / місця)
1	КНП «Новоодеська багатoproфільна лікарня»	1976 р.	109 ліжок стаціонару
2	КНП «Новоодеський центр первинної медико-санітарної допомоги»	1976 р.	не визначено (без ліжкового фонду)
3	Новоодеська амбулаторія ЗПСМ	1976 р.	50 ліжок денного стаціонару
4	Амбулаторія ЗПСМ с. Озерне	1950 р. (реконструкція 2013 р.)	не визначено
5	Амбулаторія ЗПСМ с. Підлісне	не визначено	не визначено
6	Амбулаторія ЗПСМ с. Троїцьке	1960 р.	не визначено
7	Пункт здоров'я с. Дільниче	1970 р.	не визначено
8	Пункт здоров'я с. Михайлівка	1987 р.	не визначено
9	Пункт здоров'я с. Новосафронівка	1989 р.	не визначено

Мережа закладів охорони здоров'я Новоодеської міської територіальної громади має змішану структуру (табл. 312), що включає багатoproфільну лікарню, центр первинної медико-санітарної допомоги, амбулаторії загальної практики–сімейної медицини та пункти здоров'я у сільських населених пунктах. Така конфігурація загалом відповідає базовим вимогам організації первинної та вторинної медичної допомоги на рівні громади.

Ключовим елементом системи є КНП «Новоодеська багатoproфільна лікарня» з потужністю 109 ліжок, яка забезпечує стаціонарне лікування населення. Водночас значна частина інфраструктури первинної ланки сформована ще у 1950–1980-х роках, що свідчить про високий ступінь фізичного та морального зношення будівельного фонду.

Первинна медико-санітарна допомога представлена як центральним КНП, так і амбулаторіями в населених пунктах громади. При цьому частина об'єктів (зокрема пункти здоров'я та окремі амбулаторії) не має визначеної потужності та обмежена у функціональних можливостях, що може свідчити про їх переважно консультативно-фельдшерський характер.

Географічне розміщення закладів є відносно рівномірним і забезпечує базову доступність медичних послуг для населення громади, однак матеріально-технічна база частини об'єктів потребує модернізації, зокрема в частині енергоефективності, доступності для маломобільних груп населення та цифровізації медичних послуг.

У цілому стан здоров'я населення можна охарактеризувати як стабільний, проте вразливий до екологічних та соціальних ризиків, що формують потребу в посиленні профілактичних та реабілітаційних заходів.

Об'єкти історико-культурної спадщини

На територіях, які ймовірно зазнають впливу, у межах м. Нова Одеса історико-культурна спадщина представлена комплексом об'єктів, що відображають багатозаровість історичного розвитку території. Найбільша концентрація таких об'єктів зосереджена в межах міської забудови та на прибережних територіях річки Південний Буг.

Центральним і найбільш знаковим об'єктом є Курган Слави з монументом «Сталевий солдат», який виконує роль головної меморіальної доміанти міста. Комплекс розташований на підвищенні в північній частині міста та має як археологічне, так і меморіальне значення. Його основу становить давній курган, який у 1975 році було інтегровано в меморіальну структуру. Верхівку споруди увінчує 15-метрова фігура воїна зі сталі, що символізує подвиг захисників під час форсування Південного Бугу у 1944 році. Особливістю комплексу є його масштабний символічний зміст: на курган було закладено землю з численних братських могил, що підсилює його значення як простору національної пам'яті та місця колективного вшанування загиблих. Сьогодні територія виконує не лише меморіальну, але й культурно-рекреаційну функцію, формуючи основу для розвитку локального історико-туристичного простору, зокрема через проведення пам'ятних заходів та культурних подій.

Важливе місце у структурі спадщини посідає Свято-Георгіївський храм кінця XIX століття, який є одним із найкращих зразків сакральної архітектури регіону. Попри історичні трансформації та період використання не за призначенням у радянський час, будівля зберегла автентичні архітектурні риси та залишається діючим духовним осередком громади.

Окремий пласт становить історична забудова центральної частини міста, представлена фрагментами житлової та адміністративної архітектури кінця XIX – початку XX століття. Ці об'єкти відображають етапи формування міського середовища та становлення Нової Одеси як адміністративного і торгового осередку. До цього ж комплексу належить краєзнавчий музей, розташований у історичній будівлі, який акумулює археологічні та етнографічні матеріали, виявлені на території громади.

Вагоме значення має також археологічна спадщина, представлена багаточисельними поселеннями та курганами групами. Зокрема, пам'ятка «Нова Одеса-1» репрезентує періоди бронзової та ранньозалізної доби, що підтверджує тривалу безперервність заселення території. Курганні групи, розташовані як у межах міської забудови, так і на околицях, формують цілісний археологічний ландшафт місцевого значення.

Таким чином, історико-культурна спадщина Нової Одеси формує багатокomпонентну систему, у якій поєднуються археологічні, сакральні та меморіальні об'єкти, що в сукупності відображають історичну тяглість розвитку території та її культурну ідентичність.

Матеріальні активи

Матеріальні активи міста Нова Одеса формуються сукупністю об'єктів транспортної, інженерної, виробничої та соціальної інфраструктури, які забезпечують функціонування громади як локального адміністративного та господарського центру.

Місто має розвинену мережу автомобільних шляхів, що забезпечують зв'язок із Миколаєвом, Вознесенськом та іншими населеними пунктами області. Через територію громади проходять важливі регіональні транспортні маршрути, які формують логістичний коридор півдня України: державна траса національного значення Н-24, автошлях Т-1510 територіального значення. Оскільки основна траса проходить через центр міста, це створює значне навантаження на екологію та стан комунальних доріг, що примикають до Н-24.

Значну роль відіграють дорожні переходи через річку Південний Буг, які забезпечують безперервність транспортних зв'язків та мають стратегічне значення для регіону. Міст через Південний Буг є важливим інфраструктурним об'єктом, який забезпечує перехід траси Н-24 на правий берег річки в напрямку Вознесенська. Його стан є критичним для стабільності всього регіонального логістичного вузла.

Ключовим інженерним об'єктом є водозабір із річки Південний Буг та пов'язана з ним система централізованого водопостачання. Місто використовує переважно підземні води артезіанських горизонтів. Водопостачанням міста займається КП «Центральне водовідведення». Значна частина труб була прокладена ще за радянських часів, тому система має високий відсоток зношеності (понад 60-70 %), що призводить до частих аварій та втрат води. Для підтримки тиску в системі та створення запасу води використовуються водонапірні вежі (системи Рожновського) та наземні резервуари чистої води.

Система водовідведення (каналізації) у місті Нова Одеса є однією з найбільш критичних частин комунальної інфраструктури. На відміну від водопостачання, вона охоплює лише частину міста – переважно багатоповерхову забудову та промислові об'єкти. Основним підприємством, що обслуговує цю систему, є КП «Центральне водовідведення» Новоодеської міської ради. Більшість приватних домоволодінь використовують локальні очисні споруди – вигрібні ями або септики. Очисні споруди міста були зведені кілька десятиліть тому і наразі потребують капітальної реконструкції. Через зношеність обладнання ефективність очищення стічних вод іноді не відповідає сучасним екологічним стандартам, що створює ризики для басейну Південного Бугу.

У районі Нової Одеси функціонує магістральний водогін, який забезпечує подачу води до Миколаєва з пропускною здатністю до 120 тис. м³ на добу та має високий рівень технічної надійності.

Соціальні активи представлені закладами освіти, охорони здоров'я, культури та адміністративними установами. У місті функціонує центральна лікарня, яка обслуговує не лише міське населення, а й жителів навколишніх територій. Також діє мережа шкіл, закладів позашкільної освіти та культурних установ, що формують базову соціальну інфраструктуру громади.

Економічна складова матеріальних активів включає аграрні підприємства, елеваторні комплекси та переробні потужності, які забезпечують зайнятість населення та формують основу місцевої економіки. Важливе значення мають річкові логістичні об'єкти та складські комплекси, пов'язані з агропромисловим виробництвом.

Матеріальні активи м. Нова Одеса мають комплексний характер і поєднують транспортну, інженерну та соціально-економічну інфраструктуру. Найбільш стратегічне значення має водогосподарський комплекс, зокрема водозабір і магістральний водогін до Миколаєва, який формує міжрегіональну інфраструктурну функцію міста.

Прогнозні зміни поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

Прогнозні зміни поточного стану довкілля та стану здоров'я населення у разі незатвердження документа державного планування викладені у розділі 2 Звіту про СЕО.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

У цьому розділі здійснено ідентифікацію та аналіз основних екологічних проблем і потенційних ризиків впливу на здоров'я населення, що можуть виникнути у зв'язку з реалізацією документа державного планування – Детального плану території по провулку Рибний, 10-А в місті Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області.

Оцінка екологічної ситуації виконана з урахуванням стану основних компонентів довкілля, зокрема ландшафтної структури, рельєфу, геологічного середовища, земельних ресурсів і ґрунтового покриву, атмосферного повітря, водних ресурсів, а також факторів радіаційного та електромагнітного впливу, кліматичних і мікрокліматичних умов. Додатково враховано аспекти утворення та управління відходами, стан біорізноманіття, наявність і просторове розташування природоохоронних територій, а також можливий вплив планованої діяльності на здоров'я населення (табл. 4.1).

Таблиця 4.1. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення МД
Вплив на ландшафт та планувальну структуру	Локальна трансформація сформованої виробничо-складської території без зміни природних ландшафтів; ущільнення забудови в межах існуючого підприємства	Територія ДПТ (виробнича зона ТОВ «Миколаїврибпром»)	Рациональне використання території в межах існуючої промзони; упорядкування забудови без розширення за межі ділянки
Порушення рельєфу	Локальні зміни мікрорельєфу в межах існуючої промислової території внаслідок улаштування нових або реконструкції існуючих будівель, технологічних майданчиків і внутрішньо майданчикових проїздів	Виробничі зони, будівельні майданчики, внутрішня транспортна інфраструктура	Мінімізація земляних робіт; використання існуючого рельєфу; вертикальне планування території з урахуванням водовідведення
Вплив на геологічне середовище	Локальне ущільнення ґрунтів у межах існуючої промислової території внаслідок експлуатації будівель, технологічного обладнання та руху вантажного транспорту; вплив на глибинні геологічні процеси	Виробничі майданчики, зони руху транспорту, ділянки забудови	Обмеження навантаження на ґрунтову основу; дотримання будівельних норм і вимог щодо несучої здатності основ; використання існуючих конструктивних рішень

	відсутній		
Вплив на мінеральні ресурси	Вплив відсутній, оскільки розробка родовищ корисних копалин та використання надр у межах території проектування не передбачається; наявні будівельні роботи не зачіпають мінерально-сировинну базу	Територія ДПТ	Спеціальні заходи не передбачаються, дотримання чинного законодавства щодо охорони надр
Вплив на земельні ресурси	Збереження промислового використання земель; можливе локальне перевпорядкування функціональних зон	Межі земельної ділянки підприємства	Використання території відповідно до цільового призначення 11.02; відсутність зміни категорії земель
Вплив на ґрунтовий покрив	Локальне ущільнення ґрунтів у межах проїздів і технологічних майданчиків; потенційний ризик забруднення паливно-мастильними матеріалами, виробничими відходами та стічними водами у разі порушення технологічних регламентів	Виробничі майданчики, зони транспорту та інженерної інфраструктури	Влаштування твердих водонепроникних покриттів у виробничих зонах; організоване водовідведення; контроль поведінки з ПММ; роздільний збір та своєчасне вивезення відходів; очищення виробничих стічних вод на локальних очисних спорудах
Утворення та управління відходами	Утворення будівельних, побутових та виробничих відходів, зокрема органічних відходів рибпереробки (рибні залишки), пакувальних матеріалів, відпрацьованих мастил, фільтрів та інших відходів експлуатації обладнання; потенційний ризик вторинного забруднення ґрунтів і повітря у разі неналежного поводження	Вся територія підприємства, виробничі та складські зони	Роздільне збирання відходів за класами небезпеки; тимчасове зберігання у спеціально обладнаних контейнерах та холодильних камерах (для органічних відходів); передача відходів виключно ліцензованим операторам; дотримання вимог санітарного та екологічного законодавства
Вплив на атмосферне повітря	Викиди від котельні, холодильного обладнання (фреони), виробничих процесів та транспорту; можливе запахове навантаження (органічні речовини)	Територія підприємства та санітарно-захисна зона	Дотримання дозволу на викиди; санітарно-захисна зона; технічне обслуговування обладнання
Вплив на клімат, мікроклімат	Локальні зміни мікроклімату, пов'язані з наявністю виробничої забудови, твердих покриттів, тепловиділенням технологічного обладнання. Формування «острівця тепла» не прогнозується через обмежену площу та наявність озеленення	Територія ДПТ (виробничі та допоміжні майданчики, внутрішні проїзди)	Озеленення території; збереження та розвиток зелених насаджень; мінімізація площі твердого покриття; застосування світлих та водонепроникних покриттів у допоміжних зонах

Шумове навантаження	Шум від виробничого обладнання, компресорних установок та вантажного транспорту	В межах підприємства	Локалізація джерел шуму; експлуатація справного обладнання; дотримання нормативів
Вібраційний вплив	Виникає під час роботи виробничого обладнання (компресорні установки, насосне обладнання), холодильних агрегатів, а також під час руху вантажного транспорту та технологічних операцій; має локальний, періодичний та обмежений у часі характер; рівні вібрації не перевищують допустимих нормативів за умови справної експлуатації обладнання	Виробничі цехи, холодильні установки, зони руху транспорту в межах підприємства	Використання сертифікованого та справного обладнання; технічне обслуговування машин і механізмів; регламентовані режими роботи; раціональна організація транспортного руху в межах території
Електромагнітний вплив	Формується внаслідок роботи електрообладнання виробничих цехів, холодильних установок, трансформаторної підстанції та систем електропостачання. Має локальний характер, обмежений межами промислового майданчика, та не перевищує нормативних рівнів за умови дотримання правил експлуатації	Територія розміщення електрообладнання, трансформаторна підстанція, виробничі та інженерні зони	Використання сертифікованого електрообладнання; дотримання вимог монтажу та експлуатації електромереж; регулярне технічне обслуговування
Забруднення поверхневих вод	Потенційне потрапляння забруднених стічних та поверхневих стічних вод (зважені речовини, залишки органічних речовин рибопереробного виробництва, ПММ) у разі порушення системи водовідведення або аварійних ситуацій	Територія підприємства, зони водовідведення, можливий вплив на міську каналізаційну систему	Організована система виробничої та господарсько-побутової каналізації; локальні очисні споруди; контроль скиду стічних вод відповідно до дозволу на спецводокористування
Вплив на підземні води	Потенційний ризик інфільтрації забруднюючих речовин (виробничі стоки, органічні залишки рибопереробки, ПММ) у підземні горизонти у разі аварійних витоків або порушення роботи систем водовідведення	Вся територія підприємства, зони розміщення інженерних мереж та очисних споруд	Герметизація виробничих майданчиків; організоване водовідведення та очищення стічних вод; контроль поводження з ПММ; дотримання режиму санітарної охорони свердловини
Вплив на рослинний світ	Рослинний покрив представлений рудеральною та штучно сформованою рослинністю (акація, тополя, клен, липа, ясен, дуб, чагарники). Вилучення рослинності	Виробничий майданчик, під'їзди, зони інженерної інфраструктури	Максимальне збереження наявних зелених насаджень; компенсаційне озеленення; висадка стійких декоративних і захисних насаджень

	можливе лише локально в межах забудови. Цінні або червонокнижні види відсутні		
Вплив на тваринний світ	Фауна представлена синантропними та адаптованими видами (гризуни, голуб сизий, горобець, синиця, воронів, прудка ящірка, комахи). Можливе тимчасове витіснення дрібних видів під час будівництва. Червонокнижні види відсутні	Територія проектування та прилеглі антропогенно змінені ділянки	Обмеження шумового впливу; збереження зелених насаджень як місць існування; недопущення руйнування лісосмуг
Вплив на біорізноманіття	Біорізноманіття має антропогенно трансформований характер, сформоване переважно синантропними видами. Вплив планованої діяльності є локальним і не призводить до втрати екологічної рівноваги	Вся територія ДПТ	Мінімізація втручання в зелені зони; компенсаційне озеленення; дотримання екологічних вимог під час будівництва
Території природно-заповідного фонду (ПЗФ)	Об'єкти ПЗФ у межах ділянки відсутні. Найближчий об'єкт – ландшафтний заказник «Новоодеський» (>2 км). Прямий або опосередкований вплив не прогнозується	Територія проектування та зона впливу >2 км	Дотримання природоохоронного законодавства; відсутність господарської діяльності в межах ПЗФ
Смарагдова мережа	Територія проектування не входить до Смарагдової мережі. Найближча ділянка UA0000181 (Nyzhnie Pobuzhzhia) розташована на відстані ~1,3 км. Просторового перетину немає	Зона впливу до 1,3 км	Відсутність впливу на оселища Смарагдової мережі; дотримання нормативів викидів і шуму
Екологічна мережа	Територія не входить до структурних елементів екомережі. Найближчі елементи (Бузький екокоридор та ключові території) розташовані поза межами ділянки. Порушення цілісності екомережі не прогнозується	Територія ДПТ та прилеглі ландшафти	Збереження існуючих зелених насаджень; відсутність фрагментації природних територій; екологічно збалансоване планування
Вплив на радіаційний стан	Планована діяльність не передбачає використання джерел іонізуючого випромінювання. Зміни природного радіаційного фону не прогножуються	Вся територія ДПТ	Дотримання вимог радіаційної безпеки; контроль будівельних матеріалів (за потреби)
Світлове забруднення	Формується за рахунок зовнішнього та технологічного освітлення території у темний період доби. Може створювати локальний дискомфорт для прилеглих територій при	Периметр підприємства, прилеглі житлові та громадські території (в т.ч. ЗДО «Орлятко»)	Використання енергоефективних світильників спрямованої дії; обмеження надлишкового освітлення; автоматичні системи регулювання

	надмірній інтенсивності		
Тепловий вплив	Локальне тепловиділення від котельного обладнання, холодильних установок, технологічних процесів та транспорту. Вплив обмежений межами підприємства	Виробничі будівлі, інженерні споруди	Ізоляція теплових установок; енергоефективне обладнання; регламент експлуатації
Вплив на здоров'я населення	Потенційний вплив може бути пов'язаний з викидами в атмосферне повітря (пил, НМЛОС, продукти згорання), шумом та запаховим навантаженням. З урахуванням існуючої СЗЗ та технологічного режиму вплив оцінюється як локальний і допустимий	Найближча житлова та громадська забудова, ЗДО «Орлятко»	Дотримання СЗЗ; контроль викидів; санітарно-захисні заходи; модернізація обладнання
Безпека життєдіяльності населення	Ризики пов'язані з транспортними потоками, виробничими процесами та можливими аварійними ситуаціями (витоки аміаку/фреону, пожежі, розлив ПММ). Ймовірність аварій низька за умови дотримання регламентів	Територія підприємства, під'їзні дороги	Організація руху транспорту; інструктаж персоналу; системи пожежогасіння; аварійні плани реагування
Вплив на матеріальні активи територій	Можливий незначний вплив у вигляді підвищеного навантаження на дорожню інфраструктуру та інженерні мережі під час експлуатації та логістики	Провулок Рибний, під'їзні дороги, міські мережі	Використання існуючої транспортної інфраструктури; обмеження вагових навантажень; планування логістики
Вплив на об'єкти історико-культурної спадщини	Об'єкти культурної спадщини в межах території та зони впливу відсутні. Вплив не прогнозується.	Територія проектування та прилеглі землі	Дотримання вимог законодавства про охорону культурної спадщини, припинення робіт у разі виявлення археологічних об'єктів
Ризики надзвичайних ситуацій	Основні ризики: пожежі у виробничих приміщеннях, аварії холодильного обладнання (фреон), витоки ПММ, локальні техногенні інциденти. Природні НС (зливи, спека, ожеледиця) можуть впливати на експлуатацію	Вся територія підприємства	Дотримання ДБН з пожежної безпеки; наявність первинних засобів пожежогасіння; аварійні плани; навчання персоналу

Вплив ландшафти та рельєф

Зміни ландшафтної структури та рельєфу матимуть локальний характер і можуть проявлятися у таких формах:

подальша трансформація техногенного ландшафту внаслідок ущільнення забудови та розміщення додаткових виробничо-складських об'єктів;

зміна візуально-просторової структури території через збільшення площ забудови та інженерної інфраструктури;

локальні зміни мікрорельєфу в межах будівельних майданчиків, проїздів та зон інженерного облаштування;

порушення природного водовідведення на мікрорівні у разі недостатньо організованого вертикального планування;

ризик розвитку локальних ерозійних процесів у випадку порушення ґрунтового покриву без належного закріплення поверхонь.

При цьому вплив на природні геоморфологічні структури, формування нових форм рельєфу регіонального рівня або деградацію природних ландшафтів не прогнозується.

Вплив на ландшафти та рельєф оцінюється як локальний, незначний та контрольований, без порушення природних геоморфологічних умов та без впливу на природні ландшафти регіонального рівня.

Вплив на геологічне середовище та надра (корисні копалини)

Реалізація положень ДПТ здійснюється в межах існуючої антропогенно трансформованої території, що використовується для розміщення виробничо-складського комплексу. У зв'язку з цим вплив на геологічне середовище має локальний та обмежений характер.

Під час реалізації будівельно-експлуатаційних рішень можливі такі впливи на геологічне середовище:

локальне порушення природної структури ґрунтів і верхніх геологічних шарів у процесі виконання земляних робіт, улаштування фундаментів, інженерних мереж і твердих покриттів;

ущільнення ґрунтової основи в межах зон забудови та інженерної інфраструктури внаслідок збільшення техногенного навантаження;

локальні зміни інфільтраційних властивостей ґрунтів, пов'язані зі збільшенням площ водонепроникних покриттів;

ризик техногенного впливу на геологічне середовище у разі аварійних витоків паливно-мастильних матеріалів або забруднених стічних вод з подальшим проникненням у ґрунтовий шар.

Вплив на глибинні геологічні процеси, тектонічні структури та регіональні геологічні умови не прогнозується.

Територія проектування не належить до зон залягання розвіданих або перспективних родовищ корисних копалин. Розробка надр у межах ділянки не передбачається, а отже вплив на надра та мінерально-сировинні ресурси відсутній.

Вплив на геологічне середовище оцінюється як локальний, незначний та контрольований, без впливу на глибинні геологічні процеси. Вплив на надра відсутній.

Вплив на земельні ресурси та ґрунти

Реалізація положень ДПТ здійснюється в межах сформованої земельної ділянки, що належить до категорії земель промисловості з цільовим призначенням 11.02 – для обслуговування комплексу будівель і споруд виробництва консервної продукції. Зміна цільового призначення земельної ділянки не передбачається.

Проектні рішення спрямовані на уточнення функціонального використання території, розвиток існуючого виробничого комплексу, розміщення додаткових виробничо-складських потужностей та вдосконалення інженерної інфраструктури без залучення нових земельних ресурсів.

Вплив на земельні ресурси та ґрунтовий покрив має переважно локальний характер і пов'язаний із інтенсифікацією використання території, що може супроводжуватися такими ризиками:

ущільнення та деградація ґрунтового покриву у межах проїздів, майданчиків і зон забудови внаслідок збільшення транспортного та технологічного навантаження;

часткове порушення ґрунтового шару під час виконання будівельно-монтажних робіт (зняття або переміщення родючого шару);

збільшення площ твердого покриття, що призводить до зменшення природного водопоглинання та зміни умов ґрунтоутворення;

ризик локального забруднення ґрунтів у разі аварійних витоків паливно-мастильних матеріалів, стічних вод або неналежного управління відходами;

вторинне забруднення ґрунтів поверхневим стоком за відсутності ефективної системи його організованого відведення.

З огляду на те, що територія є вже антропогенно трансформованою та використовується для виробничих потреб, потенційний вплив не поширюється на прилеглі землі інших категорій і має локалізований характер.

Вплив на земельні ресурси та ґрунти оцінюється як локальний, контрольований і допустимий. За умови дотримання проектних рішень та вимог природоохоронного законодавства, суттєвих негативних змін стану ґрунтів та земельних ресурсів не прогнозується.

Управління відходами

У процесі реалізації планованої діяльності передбачається утворення відходів II–IV класів небезпеки (II клас – високонебезпечні, III – помірно небезпечні, IV – малонебезпечні), що формуються на етапах будівництва та експлуатації об'єкта.

На етапі підготовчих та будівельно-монтажних робіт утворюватимуться переважно будівельні, виробничо-технологічні та допоміжні відходи, зокрема: відходи будівельних матеріалів і конструкцій (бетон, цегла, асфальтобетон, металобрухт), залишки лакофарбових матеріалів, клеїв і герметиків, відпрацьовані нафтопродукти (мастила, паливо), використані фільтрувальні матеріали, абсорбенти, обтиральні матеріали, зношені шини, акумулятори, пакувальні матеріали, а також змішані побутові відходи.

На етапі експлуатації об'єкта формуватимуться побутові та виробничі відходи, характерні для підприємств харчової (рибопереробної) промисловості, зокрема: змішані побутові відходи, пакувальні матеріали (папір, картон, пластик, скло, метал), відходи нафтопродуктів і технічних рідин, відходи обслуговування обладнання, відходи очищення стічних вод (осади, шлами), а також органічні відходи виробництва (сировина, відходи переробки риби та продукція, непридатна до використання).

Потенційні екологічні проблеми у сфері управління відходами можуть бути пов'язані з:

- ризиком забруднення ґрунтів і підземних вод у разі неналежного тимчасового зберігання відходів;

- утворенням фільтратів із органічних відходів (рибні відходи), що можуть спричиняти локальне погіршення санітарного стану території;

- накопиченням небезпечних відходів (мастила, акумулятори, фільтри) у разі порушення регламентів їх передачі спеціалізованим організаціям;

- вторинним забрудненням території через неналежне поводження з пакувальними матеріалами та змішаними відходами;

- ризиком поширення гризунів, комах і супутнього санітарного навантаження при несвоєчасному вивезенні органічних відходів.

Управління відходами на етапі будівництва здійснюватиметься підрядною організацією відповідно до вимог чинного законодавства у сфері управління відходами.

На етапі експлуатації передбачається впровадження організованої системи управління відходами, що включає:

- роздільний збір відходів за видами та класами небезпеки;

- тимчасове зберігання у спеціально відведених місцях;

- передачу відходів спеціалізованим ліцензованим підприємствам для оброблення, відновлення або видалення.

Проектними рішеннями передбачається облаштування спеціалізованого майданчика для тимчасового зберігання відходів із твердим водонепроникним покриттям, захисною відбортовкою та зручним під'їздом для спецтранспорту. Для різних типів відходів передбачається використання окремої тари з урахуванням класу небезпеки та фізико-хімічних властивостей.

Небезпечні відходи (відпрацьовані мастила, акумулятори, фільтри тощо) передаватимуться виключно суб'єктам господарювання, що мають відповідні ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з управлінням небезпечними відходами. Відходи, придатні до повторного використання або перероблення, передаватимуться як вторинна сировина.

Вплив, пов'язаний з утворенням та управлінням відходами, має довгостроковий, але контрольований характер. За умови дотримання передбачених проектних рішень, санітарних вимог та вимог законодавства у сфері управління відходами, потенційний негативний вплив оцінюється як локальний, незначний і допустимий.

Вплив на водне середовище

Реалізація положень ДПТ передбачає розвиток існуючого виробничого об'єкта в межах сформованої території з підключенням до систем водопостачання та водовідведення, а також експлуатацію підземного джерела водопостачання (свердловини). З огляду на наявність централізованих інженерних мереж, сформовану систему водокористування та регламентовані умови спеціального водокористування, вплив на водне середовище в нормальних умовах експлуатації є контрольованим.

Реалізація положень ДПТ та подальша експлуатація виробничого об'єкта можуть зумовлювати виникнення локальних екологічних проблем і пов'язаних із ними впливів на водне середовище, які мають переважно потенційний характер і

проявляються за умови порушення технологічних регламентів або аварійних ситуацій:

забруднення підземних водоносних горизонтів у разі аварійних витоків паливно-мастильних матеріалів, технологічних рідин або виробничих і господарсько-побутових стічних вод, що може призводити до локального погіршення якості підземних вод та їх санітарно-гігієнічних показників;

інфільтрація забрудненого поверхневого стоку у ґрунтовий шар і підземні води за відсутності або недостатньої ефективності системи організованого водовідведення, що спричиняє потрапляння забруднюючих речовин (нафтопродукти, зважені речовини, пил) у водоносні горизонти;

потенційне погіршення якості води у свердловині у разі недотримання режиму зон санітарної охорони або порушення правил експлуатації водозабірних споруд;

надходження недостатньо очищених виробничих стічних вод до системи централізованого водовідведення у разі неефективної роботи локальних очисних споруд, що створює додаткове навантаження на міські очисні споруди;

аварійні ситуації в системах водовідведення (пориви мереж, витoki, перевантаження), що можуть призводити до локального забруднення ґрунтів і опосередкованого впливу на підземні води;

тимчасовий вплив під час будівельно-монтажних робіт, пов'язаний із змивом ґрунтових частинок, потраплянням ПММ у ґрунт та порушенням природного поверхневого стоку;

кумулятивний вплив із суміжними територіями внаслідок міграції агрохімічних речовин із прилеглих сільськогосподарських угідь (добрива, пестициди), що може додатково навантажувати підземні води.

Вплив на водне середовище має потенційний, локальний характер і проявляється переважно як ризиковий за умов порушення технологічних процесів або інженерної експлуатації. За нормальних умов функціонування підприємства вплив є контрольованим та не призводить до суттєвого погіршення стану водних ресурсів.

Вплив на атмосферне повітря

Реалізація положень ДПТ та подальша експлуатація об'єкта здійснюється в межах сформованої виробничої території, що функціонує як рибопереробний комплекс і має діючу дозвільну документацію у сфері охорони атмосферного повітря. Викиди забруднюючих речовин здійснюються відповідно до дозволу на викиди забруднюючих речовин від 17.04.2018 № 4824810100-63, виданого уповноваженим органом, яким визначено перелік контрольованих речовин, граничні параметри та умови експлуатації джерел викидів.

Санітарно-захисна зона підприємства сформована та встановлена з урахуванням характеру виробництва. Відповідно до чинних санітарних норм та висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 04.10.2017 № 602-123-20-4/31392, розміри СЗЗ скориговані та становлять: 40 м у східному напрямку від димаря котельної, 13 м у південно-західному напрямку, 20 м у західному та північному напрямках від компресорної станції, 10 м від крайніх джерел газових контейнерів та 50 м у інших напрямках від технологічних джерел викидів. Житлова забудова в межі СЗЗ не потрапляє.

Вплив на атмосферне повітря має переважно локальний характер і пов'язаний із функціонуванням технологічного обладнання, транспортних засобів та виконанням будівельно-монтажних робіт, що може супроводжуватися такими ризиками:

тимчасове погіршення якості атмосферного повітря під час будівництва внаслідок роботи будівельної техніки та автотранспорту з двигунами внутрішнього згоряння, що супроводжується викидами оксиду вуглецю, оксидів азоту, діоксиду сірки, твердих частинок, вуглеводнів та інших продуктів згоряння палива;

пилове забруднення повітря при виконанні земляних робіт (розробка котлованів, траншей, зняття та переміщення ґрунту), а також під час перевантаження та зберігання сипучих матеріалів (пісок, щебінь, ґрунт), що може призводити до підвищення концентрацій зважених частинок у приземному шарі атмосфери;

локальне забруднення повітря викидами зварювальних аерозолів під час виконання монтажних робіт, що містять оксиди металів, оксиди азоту, фтористі сполуки та інші компоненти зварювальних сумішей;

збільшення транспортного навантаження на прилеглі дороги, що може спричиняти додаткові викиди забруднюючих речовин та формування транспортного пилу, а також посилення акустичного дискомфорту в прилеглих територіях;

потенційне погіршення якості атмосферного повітря під час експлуатації об'єкта за рахунок роботи технологічного обладнання, систем вентиляції, холодильного та теплогенеруючого устаткування, що супроводжується викидами оксидів азоту, оксиду вуглецю, діоксиду сірки, летких органічних сполук та холодоагентів у разі витоків;

утворення специфічних запахових навантажень у процесі виробничої діяльності (зокрема при переробці та зберіганні харчової сировини), що може призводити до локального дискомфорту для населення при несприятливих метеорологічних умовах;

ризик аварійних викидів забруднюючих речовин у разі порушення технологічних режимів роботи обладнання, витоків палива, мастильних матеріалів або нештатної роботи вентиляційних і газоочисних систем;

вторинне забруднення атмосферного повітря внаслідок неналежного управління відходами та стічними водами, що може призводити до утворення аміаку, сірководню та інших летких сполук органічного та неорганічного походження.

У сукупності вплив на атмосферне повітря є контрольованим і локальним. За умови дотримання умов дозволу на викиди, експлуатації пилогазоочисного обладнання та санітарно-захисного режиму, перевищення гранично допустимих концентрацій на межі житлової забудови не прогнозується.

Вплив на зміну клімату та мікроклімат

Реалізація положень ДПТ передбачає розвиток існуючого виробничо-складського комплексу з переробки рибної сировини в межах вже освоєної промислової території. У зв'язку з цим вплив на кліматичні умови має локальний характер і не призводить до суттєвих змін регіонального клімату, однак супроводжується утворенням викидів парникових газів та формуванням локальних мікрокліматичних ефектів.

Під час реалізації проектних рішень можливі такі впливи:

викиди парникових газів (CO₂, CH₄) у результаті роботи автотранспорту, котельного обладнання на твердому паливі (деревні пелети) та енергоспоживання підприємства;

викиди аерозолів і дрібнодисперсного пилю, що утворюються під час технологічних процесів (підготовка сировини, теплова обробка), які можуть впливати на якість атмосферного повітря;

ризик витоків холодоагентів (фреонів) із холодильного обладнання, які є парниковими газами та потенційно впливають на озоновий шар;

збільшення транспортного навантаження, пов'язаного з постачанням сировини та відвантаженням готової продукції, що супроводжується додатковими викидами в атмосферу;

локальне підвищення температури повітря в межах підприємства (ефект «острівця тепла») внаслідок роботи теплогенеруючого обладнання;

можливе зниження відносної вологості повітря у зоні впливу технологічних процесів;

утворення та розповсюдження запахів органічного походження, що можуть впливати на комфортність проживання населення;

зміна підстильної поверхні (збільшення площі твердих покриттів), що може впливати на локальний тепловий та водний баланс території.

Враховуючи, що проект реалізується в межах існуючої промислової ділянки без значного розширення території, вплив на клімат має обмежений масштаб і не спричиняє суттєвих змін кліматичних параметрів на регіональному рівні.

Вплив на зміну клімату та мікроклімат оцінюється як локальний, помірний та контрольований. За умови впровадження енергоефективних технологій, належного технічного обслуговування обладнання, контролю викидів та раціонального управління ресурсами негативний вплив може бути мінімізований до допустимого рівня.

Шумовий вплив

Шумове навантаження є одним із суттєвих факторів техногенного впливу на довкілля та здоров'я населення, особливо в умовах функціонування промислових об'єктів. Джерелами шуму виступають технологічне обладнання, інженерні системи та транспортні потоки, що формують акустичне забруднення навколишнього середовища. Тривалий вплив підвищених рівнів шуму може призводити до погіршення стану здоров'я людини, зокрема до порушень слуху, підвищеного нервового напруження, зниження працездатності та якості життя, а також впливати на стан екосистем.

Реалізація положень ДПТ пов'язана з експлуатацією та розвитком рибопереробного підприємства, що супроводжується формуванням додаткового шумового навантаження в межах виробничої території.

Під час функціонування об'єкта визначаються такі екологічні проблеми та прямі впливи:

формування підвищеного рівня шуму у виробничій зоні від роботи технологічного, вентиляційного, компресорного та насосного обладнання;

шумове навантаження від руху вантажного та внутрішньомайданчикowego транспорту;

негативний вплив на здоров'я працівників (підвищена втомлюваність, шумовий стрес, ризик порушення слуху при тривалому впливі понад 80-85 дБ);

потенційний дискомфорт для населення у разі поширення шуму за межі санітарно-захисної зони;

локальний вплив на фауну (відлякування птахів, порушення поведінкових реакцій) у межах зони дії шуму.

Відповідно до ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів», санітарно-захисна зона для об'єкта становить 50 м, при цьому за результатами санітарно-епідеміологічної експертизи вона уточнена в межах 10-50 м залежно від джерел шуму. Це забезпечує дотримання допустимих рівнів шуму на межі житлової забудови.

Шумовий вплив оцінюється як локальний та контрольований. Основні ризики стосуються виробничого персоналу, тоді як для населення суттєвий негативний вплив не прогнозується за умови дотримання нормативних вимог.

Вібраційний вплив

Реалізація положень ДПТ пов'язана з експлуатацією виробничого обладнання рибопереробного підприємства, що зумовлює формування локального вібраційного впливу в межах промислового майданчика.

Під час функціонування об'єкта визначаються такі екологічні проблеми та прямі впливи:

утворення локальних вібрацій від роботи технологічного обладнання (конвеєри, пакувальні машини, вентиляційні та сушильні установки), що передаються через конструкції будівель;

вібраційний вплив від компресорного, насосного та холодильного обладнання, який має постійний характер;

виникнення імпульсних і низькочастотних вібрацій від роботи транспортних засобів та внутрішньомайданчикової техніки;

передача вібрацій через ґрунт і конструкції будівель, що може спричинити їх поступове зношення (утворення тріщин, деформації елементів);

негативний вплив на працівників підприємства (втома, дратівливість, ризик розвитку вібраційної хвороби при тривалому впливі);

локальний вплив на тваринний світ (порушення поведінкових реакцій, уникнення територій з підвищеним рівнем коливань).

З огляду на розміщення об'єкта в межах існуючої промислової території та обмеженість джерел вібрації межами виробничого майданчика, поширення вібрацій за межі санітарно-захисної зони є незначним.

Вібраційний вплив оцінюється як локальний, помірний та контрольований. Основні ризики стосуються виробничого персоналу та технічного стану обладнання і споруд. За умови впровадження антивібраційних заходів (віброізоляція, належне кріплення обладнання, технічне обслуговування, моніторинг) негативний вплив на довкілля та здоров'я населення не перевищуватиме допустимих значень.

Електромагнітний вплив

Реалізація положень ДПТ передбачає функціонування рибопереробного підприємства, що супроводжується формуванням електромагнітного впливу в межах виробничої території.

Під час експлуатації об'єкта визначаються такі екологічні проблеми та прямі впливи:

формування електромагнітних полів від роботи трансформаторної підстанції та розподільчих електромереж;

вплив електромагнітного випромінювання від електродвигунів технологічного обладнання, компресорів, насосів і вентиляційних систем;

локальні електромагнітні поля від зварювального, ремонтного та допоміжного електрообладнання;

формування електромагнітного фону в зонах інтенсивного енергоспоживання (виробничі цехи, холодильні установки);

потенційний вплив на працівників при тривалому перебуванні поблизу джерел підвищеної напруги.

З урахуванням того, що всі джерела електромагнітного випромінювання є локалізованими та розміщені в межах промислового майданчика, поширення впливу за межі підприємства є обмеженим і не перевищує нормативних значень на межі санітарно-захисної зони.

Електромагнітний вплив оцінюється як локальний, незначний та контрольований. За умови дотримання вимог електробезпеки, правильного розміщення обладнання та технічного обслуговування негативний вплив на здоров'я населення та довкілля не прогнозується.

Радіаційний вплив

Радіаційний фактор є одним із потенційних видів фізичного впливу на довкілля, однак для підприємств харчової промисловості, зокрема рибопереробного виробництва, він не є характерним. Джерела іонізуючого випромінювання в межах таких об'єктів зазвичай відсутні або мають допоміжний контрольний характер (за наявності вимірального обладнання).

Реалізація положень ДПТ передбачає функціонування існуючого рибопереробного підприємства без використання джерел іонізуючого випромінювання у технологічному процесі.

Світлове забруднення

Реалізація положень ДПТ передбачає функціонування виробничо-складського комплексу рибопереробного підприємства, що супроводжується використанням систем зовнішнього та внутрішнього освітлення.

Під час експлуатації об'єкта визначаються такі екологічні аспекти та можливі впливи:

використання зовнішнього освітлення виробничої території у темний час доби для забезпечення безпеки руху транспорту та роботи підприємства;

локальне формування світлового навантаження від промислових будівель, складських зон та майданчиків завантаження/розвантаження;

можливе розсіювання світла за межі підприємства у разі недостатнього екранування світильників;

потенційний вплив на працівників (порушення зорового комфорту при надмірній яскравості або неправильному напрямку світла);

можливий локальний вплив на фауну, зокрема на нічних птахів та комах, у разі надмірного освітлення прилеглих територій.

З урахуванням того, що територія проєктування є промисловою зоною з існуючою забудовою, світловий вплив має локальний характер і не поширюється на

значні відстані. Організація освітлення здійснюється відповідно до вимог безпеки та експлуатації промислових об'єктів.

Світловий вплив оцінюється як локальний, контрольований та незначний. За умови застосування спрямованого освітлення, екранування світильників та раціонального режиму освітлення у нічний час негативний вплив на довкілля та населення є мінімальним.

Тепловий вплив (теплове забруднення)

Реалізація положень ДПТ передбачає функціонування рибопереробного підприємства, що зумовлює формування локального теплового впливу в межах виробничої території.

Під час експлуатації об'єкта визначаються такі екологічні проблеми та прямі впливи:

виділення тепла від роботи технологічного обладнання (пакувальні лінії, конвеєри, механічні обробні машини);

тепловиділення від холодильного, компресорного та вентиляційного обладнання (локальні теплові зони);

утворення тепла від котельного обладнання та систем опалення виробничих і допоміжних приміщень;

нагрівання повітря у виробничих приміщеннях унаслідок інтенсивних технологічних процесів;

локальне формування ефекту «теплового острова» в межах щільно забудованої виробничої території через наявність твердих покриттів і відсутність природного озеленення.

З огляду на розміщення об'єкта в межах існуючої промислової зони, тепловий вплив має локальний характер і не призводить до змін регіонального клімату. Основний вплив обмежується виробничими приміщеннями та прилеглою територією підприємства.

Тепловий вплив оцінюється як локальний, помірний та контрольований. За умови впровадження енергоефективного обладнання, належної вентиляції та дотримання технологічних режимів негативний вплив на довкілля та здоров'я населення є незначним і перебуває в межах нормативно допустимих значень.

Вплив на соціальне середовище та здоров'я населення

Реалізація положень ДПТ спрямована на розвиток існуючого рибопереробного підприємства в межах сформованої промислової зони, що має як позитивні, так і потенційні негативні наслідки для соціального середовища та стану здоров'я населення.

До позитивних соціальних впливів належать:

збереження та можливе збільшення кількості робочих місць;

підвищення рівня зайнятості населення та економічної активності території;

стабільне функціонування місцевого підприємства харчової промисловості;

формування податкових надходжень до місцевого бюджету, що сприяє розвитку інфраструктури громади.

Потенційні негативні впливи на соціальне середовище та здоров'я населення пов'язані з функціонуванням виробничого об'єкта та включають:

можливий вплив шумового навантаження, вібрації, світлового та теплового забруднення на комфорт проживання населення у разі поширення за межі санітарно-захисної зони;

потенційний вплив викидів в атмосферне повітря (запахи, аерозолі) на якість повітряного середовища;

ризика для здоров'я працівників, пов'язані з виробничими факторами (шум, вібрація, фізичне навантаження), що регулюються вимогами охорони праці;

можливий психологічний дискомфорт у разі інтенсивної виробничої діяльності в нічний час (за наявності пікових режимів роботи).

Водночас, враховуючи розміщення об'єкта в межах промислової території, наявність витриманої санітарно-захисної зони та віддаленість від житлової забудови, значний негативний вплив на населення не прогнозується. Основні потенційні впливи локалізуються в межах виробничого майданчика.

Вплив на соціальне середовище та здоров'я населення оцінюється як переважно позитивний у соціально-економічному аспекті та контрольований у частині екологічних ризиків. За умови дотримання нормативних вимог та впровадження природоохоронних і санітарних заходів ризику для здоров'я населення є мінімальними.

Вплив на природно-заповідний фонд

Проектована земельна ділянка розташована поза межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду України і безпосередньо з ними не межує. У межах території проектування та її безпосереднього оточення відсутні офіційно встановлені об'єкти ПЗФ, природоохоронні зони та охоронювані природні комплекси.

Враховуючи розташування об'єкта в межах сформованої антропогенно зміненої промислової території, вплив на природно-заповідний фонд є відсутнім і не потребує додаткових компенсаторних заходів.

Вплив на екологічну мережу

Земельна ділянка розташована поза межами складових елементів екологічної мережі України та безпосередньо з ними не межує. Територія проектування знаходиться в межах сформованої антропогенно трансформованої промислової зони, що знижує її природну цінність як елементу екологічної інфраструктури.

Враховуючи характер існуючого землекористування та рівень антропогенного навантаження, вплив на екологічну мережу оцінюється як відсутній, без необхідності застосування компенсаторних природоохоронних заходів. Фрагментація або порушення екологічних коридорів не прогнозується.

Вплив на екологічну мережу оцінюється як відсутній, без необхідності застосування компенсаторних природоохоронних заходів.

Вплив на Смарагдову мережу

Земельна ділянка розташована поза межами територій Смарагдової мережі та не межує з її об'єктами. Територія проектування знаходиться в межах існуючої антропогенно трансформованої промислової зони, що виключає її функціональну роль як складової природоохоронних територій європейського значення.

З огляду на характер існуючого землекористування та відсутність природних екосистем високої цінності, реалізація проєктних рішень не впливає на цілісність, зв'язність або функціонування об'єктів Смарагдової мережі.

Вплив на Смарагдову мережу оцінюється як відсутній, і додаткових природоохоронних заходів у цьому контексті не потребує.

Вплив на біорізноманіття (рослинний та тваринний світ)

Реалізація положень ДПТ здійснюється в межах антропогенно трансформованої території міської виробничої забудови, у зв'язку з чим природні екосистеми збережені фрагментарно та представлені переважно синантропними і рудеральними угрупованнями. Біорізноманіття території сформоване під впливом тривалого господарського освоєння та характеризується низькою природоохоронною цінністю.

Під час реалізації будівельно-експлуатаційних рішень можливі такі впливи на рослинний та тваринний світ:

часткове вилучення або пошкодження існуючих зелених насаджень у межах будівельно-монтажних робіт;

тимчасове порушення умов існування синантропних видів фауни внаслідок шумового, вібраційного та транспортного впливу;

локальна трансформація рослинного покриву з переважанням рудеральних видів у межах виробничої території;

можливе тимчасове витіснення дрібних ссавців та птахів у період активних будівельних робіт;

незначні зміни умов існування безхребетних у зв'язку з ущільненням ґрунтів та зміною мікроклімату.

На території проєктування відсутні види рослин і тварин, занесені до Червоної книги України, а також відсутні природні біотопи високої екологічної цінності та міграційні шляхи диких тварин.

Вплив на біорізноманіття оцінюється як локальний, незначний та контрольований і не призводить до суттєвих змін структури рослинного та тваринного світу прилеглих територій.

Вплив на архітектурні та культурні пам'ятки

Реалізація положень ДПТ не передбачає впливу на об'єкти культурної спадщини та архітектурні пам'ятки, оскільки територія проєктування не належить до земель історико-культурного призначення та не містить зареєстрованих об'єктів культурної спадщини.

Вплив на матеріальні активи

Реалізація положень ДПТ передбачає розвиток існуючого виробничо-складського комплексу в межах сформованої земельної ділянки, що зумовлює вплив на матеріальні активи підприємства та прилеглої інфраструктури.

Під час будівництва та експлуатації об'єкта можливі такі екологічні аспекти та прямі впливи:

модернізація та розширення існуючих виробничих будівель і споруд;

оновлення та встановлення нового технологічного обладнання (виробничі лінії, холодильні установки, інженерні системи);

покращення інженерної інфраструктури підприємства (електропостачання, водопостачання, водовідведення, теплопостачання);

можливий тимчасовий вплив на існуючі будівлі та споруди під час виконання будівельно-монтажних робіт (вібраційні навантаження, обмеження доступу);

підвищення вартості та функціональної ефективності матеріальних активів у результаті модернізації виробництва.

З урахуванням того, що плановані зміни здійснюються в межах існуючого промислового майданчика без зміни його функціонального призначення, вплив на сторонні матеріальні об'єкти не прогнозується.

Вплив на матеріальні активи оцінюється як локальний, переважно позитивний та пов'язаний із підвищенням вартості та ефективності існуючих основних засобів підприємства.

Вразливість проєкту до ризиків надзвичайних ситуацій

Реалізація положень ДПТ передбачає функціонування та розвиток існуючого виробничо-складського комплексу, що зумовлює наявність певної вразливості до ризиків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Під час експлуатації об'єкта визначаються такі потенційні ризики та екологічні аспекти:

пожежна небезпека, пов'язана з наявністю котельного обладнання, електроустановок, холодильних агентів та пакувальних матеріалів;

ризик аварійних витоків аміаку або фреонів із холодильного обладнання;

можливість аварій на системах водопостачання та водовідведення з локальним підтопленням виробничих приміщень;

ризик перебоїв електропостачання, що може призводити до зупинки холодильних камер і псування сировини та продукції;

вплив надзвичайних ситуацій природного характеру (сильні зливи, шквальні вітри, ожеледиця), що можуть ускладнювати роботу транспорту та інженерних систем;

потенційні ризики воєнного характеру, характерні для регіону, які можуть впливати на безперервність виробничого процесу та стан інфраструктури.

З огляду на розміщення об'єкта в межах існуючої промислової забудови та наявність інженерної інфраструктури, вразливість є типовою для об'єктів харчової промисловості подібного класу.

Рівень вразливості проєкту до ризиків надзвичайних ситуацій оцінюється як помірний та контрольований за умови дотримання вимог пожежної безпеки, промислової безпеки, регулярного технічного обслуговування обладнання та впровадження систем аварійного реагування.

SWOT-аналіз

WOT-аналіз був здійснений як аналітичний інструмент стратегічної оцінки, що застосовується для визначення сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз, пов'язаних із реалізацією документа державного планування. У межах даного детального плану території SWOT-аналіз був використаний для комплексного оцінювання умов функціонування існуючого виробничого підприємства та перспектив його розвитку з урахуванням екологічних, містобудівних, соціально-економічних та інфраструктурних факторів.

Аналіз базувався на наявних характеристиках території проєктування, існуючому стані виробничої діяльності, інженерному забезпеченні, а також потенційних екологічних та соціальних впливах. Метою SWOT-аналізу було

визначення збалансованості проєктних рішень, виявлення ключових ризиків та можливостей розвитку, а також формування підґрунтя для прийняття обґрунтованих планувальних рішень у межах ДПТ.

SWOT-аналіз виконано як складову частину стратегічної екологічної оцінки та містобудівного обґрунтування відповідно до вимог чинного законодавства України у сфері містобудування та охорони навколишнього природного середовища (табл. 4.2.).

Таблиця 4.2. SWOT-аналіз реалізації проєктних рішень ДПТ

<i>Сильні сторони</i>	<i>Слабкі сторони</i>
<p>Наявність існуючого виробничого комплексу з сформованою інженерною та транспортною інфраструктурою.</p> <p>Розміщення в межах сформованої промислової зони, що мінімізує конфлікт із житловою забудовою.</p> <p>Чітко визначене цільове призначення земельної ділянки (11.02), що відповідає фактичному використанню території.</p> <p>Дотримання санітарно-захисного режиму та наявність встановленої (скороченої) санітарно-захисної зони.</p> <p>Відсутність необхідності зміни функціонального призначення земельної ділянки та переведення земель.</p> <p>Наявність сформованого виробничого циклу та відпрацьованих технологічних процесів переробки рибної сировини.</p> <p>Розвинена система постачання сировини та збуту готової продукції.</p> <p>Наявність власної інженерної інфраструктури підприємства (водопостачання, енергозабезпечення, холодильні та котельні системи), що забезпечує автономність виробництва.</p>	<p>Висока залежність виробництва від енергоресурсів (електроенергія, паливо).</p> <p>Обмежена територія розвитку в межах сформованої земельної ділянки.</p> <p>Потенційне навантаження на інженерні мережі громади (водопостачання, водовідведення, електропостачання).</p> <p>Зношеність та моральне старіння системи централізованого водовідведення та очисних споруд біологічної очистки громади, що потребує реконструкції; можливий ризик скиду недостатньо очищених стічних вод у р. Південний Буг.</p> <p>Наявність характерного запахового навантаження, притаманного рибопереробним підприємствам, що може впливати на комфорт навколишнього середовища та здоров'я населення.</p> <p>Наявність технологічних впливів (шум, вібрація, тепловиділення, запахи).</p> <p>Обмежена екологічна стійкість виробничої території внаслідок тривалої антропогенної трансформації.</p>
<i>Можливості</i>	<i>Загрози</i>
<p>Модернізація виробництва та впровадження енергоефективних технологій.</p> <p>Розширення виробничих потужностей та підвищення доданої вартості продукції.</p> <p>Підвищення екологічної ефективності виробництва шляхом реконструкції інженерних систем, включно з очисними спорудами.</p> <p>Розвиток місцевої економіки та</p>	<p>Воєнні ризики, характерні для регіону, включно з руйнуванням інфраструктури.</p> <p>Коливання цін на енергоресурси та сировину.</p> <p>Посилення екологічних вимог та регуляторних обмежень.</p> <p>Ризики аварій техногенного характеру (холодильне, котельне обладнання).</p> <p>Кліматичні зміни (посухи, екстремальні опади), що можуть впливати на водні</p>

<p>створення нових робочих місць. Можливість залучення інвестицій та грантових програм, у тому числі в рамках зеленого відновлення та сталого розвитку. Посилення продовольчої безпеки регіону та стабільності переробної галузі.</p>	<p>ресурси. Зношеність частини інженерних мереж у громаді.</p>
---	--

Проведений SWOT-аналіз свідчить, що реалізація детального плану території має переважно позитивний потенціал розвитку за рахунок використання вже сформованої виробничої інфраструктури та функціонування діючого підприємства.

Сильні сторони проекту полягають у наявності існуючого виробничого комплексу, вигідному розміщенні в межах промислової зони та забезпеченості базовою інженерною інфраструктурою. Це створює сприятливі умови для подальшого розвитку виробництва без необхідності залучення нових територій.

Слабкі сторони пов'язані переважно з технологічними та екологічними аспектами діяльності, зокрема зношеністю окремих інженерних систем, залежністю від енергоресурсів та наявністю локальних впливів (шум, вібрація, запахи, стічні води), що потребують модернізації та контролю.

Можливості розвитку полягають у модернізації виробництва, підвищенні енергоефективності, реконструкції інженерної та очисної інфраструктури, залученні інвестицій та розвитку економічного потенціалу громади.

Загрози пов'язані з техногенними ризиками, змінами екологічних вимог, коливанням енергетичних ресурсів, а також зовнішніми факторами, включаючи кліматичні та безпекові умови регіону.

У цілому SWOT-аналіз підтверджує доцільність реалізації ДПТ за умови впровадження заходів з модернізації виробництва, екологічної безпеки та підвищення енергоефективності, що дозволить мінімізувати негативні впливи та забезпечити сталий розвиток території.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

5.1. Міжнародний рівень. Україна є стороною низки міжнародних угод і конвенцій, що спрямовані на охорону навколишнього середовища та запобігання негативному впливу на здоров'я населення.

5.1.1. Паризька кліматична угода (2015 рік), згідно з якою Україна зобов'язана впроваджувати заходи зі скорочення викидів парникових газів, підвищення енергоефективності, сприяння розвитку низьковуглецевої економіки та адаптації до змін клімату.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Скорочення викидів парникових газів від промислових об'єктів	Врахування необхідності мінімізації викидів CO ₂ шляхом модернізації технологічного обладнання (енергоефективні лінії переробки риби, холодильні установки з низьким енергоспоживанням), оптимізація транспортної логістики постачання сировини та готової продукції
Підвищення енергоефективності виробничих процесів	Впровадження енергоощадного обладнання (двигуни класу IE3-IE4, LED-освітлення, системи рекуперації холоду та тепла), зменшення втрат енергії в холодильних та котельних установках
Зменшення викидів від холодильних агентів (фреонів)	Передбачення використання сучасних холодоагентів з низьким потенціалом глобального потепління (низький GWP), контроль герметичності холодильних систем, запобігання витокам
Скорочення непрямих викидів від енергоспоживання	Орієнтація на енергозберігаючі технології та можливість використання відновлюваної електроенергії (зокрема сонячних панелей на дахах виробничих будівель)
Адаптація до змін клімату	Забезпечення стабільної роботи холодильних потужностей у періоди екстремальних температур, резервні системи енергоживлення для недопущення псування продукції, врахування підвищених температурних навантажень на обладнання
Зменшення теплового навантаження на довкілля	Раціональне розміщення тепловиділяючого обладнання, застосування вентиляційних та охолоджувальних систем для зниження локального перегріву повітря у виробничій зоні

5.1.2. Орхуська конвенція (Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в ухваленні рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, 1998 рік) встановлює зобов'язання щодо забезпечення доступу громадськості до екологічної інформації, участі у прийнятті рішень у сфері довкілля та доступу до правосуддя з питань охорони довкілля.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Забезпечення доступу громадськості до екологічної інформації щодо планованої діяльності	Оприлюднення матеріалів ДПТ та звіту СЕО на офіційних ресурсах органу місцевого самоврядування, у відкритих державних реєстрах, а також забезпечення можливості ознайомлення з ключовими екологічними показниками діяльності рибопереробного підприємства (викиди, стоки, відходи, шум)
Забезпечення участі громадськості у процесі	Проведення громадських обговорень проекту ДПТ із можливістю подання зауважень і пропозицій щодо впливів виробництва (запахи,

прийняття рішень	стічні води, шум, транспортне навантаження) та їх врахування у проєктних рішеннях
Гарантування права доступу до правосуддя у сфері довкілля	Інформування громадськості про механізми оскарження рішень щодо затвердження ДПТ та забезпечення доступу до екологічної інформації у разі виникнення спорів або порушень природоохоронного законодавства
Прозорість екологічних рішень та контролю	Передбачення системи екологічного моніторингу діяльності підприємства (якість стічних вод, рівень запахового та шумового впливу, поводження з відходами) з можливістю ознайомлення зацікавлених сторін із результатами контролю

5.2. Державний рівень. Врахування державних зобов'язань у сфері охорони довкілля під час розробки ДПТ є важливим етапом у забезпеченні сталого розвитку, збереженні екологічного балансу та мінімізації негативного впливу на довкілля й здоров'я населення. Основні екологічні зобов'язання закріплені у державних стратегіях, програмах та нормативних актах України.

5.2.1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначає основи державної екологічної політики, встановлює вимоги щодо оцінки впливу на довкілля планованої діяльності та передбачає екологічний контроль у сфері будівництва та експлуатації об'єктів.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Пріоритет екологічної безпеки при плануванні та здійсненні господарської діяльності	Розміщення та розвиток рибопереробного підприємства з урахуванням санітарно-захисної зони, містобудівних обмежень та мінімізації впливу на житлову забудову; застосування принципу локалізації впливів у межах виробничої території
Охорона атмосферного повітря та запобігання забрудненню	Передбачення заходів щодо зменшення викидів від котельного обладнання, холодильних установок та транспортних засобів; впровадження ефективної вентиляції та систем очищення викидів, мінімізація запахового навантаження
Охорона водних ресурсів та запобігання забрудненню вод	Реконструкція та модернізація системи централізованої каналізації та очисних споруд біологічної очистки; контроль за скидами стічних вод та недопущення потрапляння недостатньо очищених стоків у довкілля
Рациональне поводження з відходами виробництва	Організація роздільного збирання рибних та виробничих відходів, їх передача спеціалізованим підприємствам; недопущення накопичення органічних відходів на території підприємства
Запобігання негативному впливу на здоров'я населення	Дотримання встановленої санітарно-захисної зони, контроль рівнів шуму, запахів, вібрації та якості повітря на межі СЗЗ
Здійснення державного та виробничого екологічного контролю	Впровадження системи виробничого екологічного моніторингу (стічні води, повітря, відходи, шумове навантаження), регулярна перевірка дотримання екологічних нормативів

5.2.2. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює обов'язковість проведення екологічного аналізу документів державного планування з метою виявлення, оцінки та попередження потенційних негативних впливів на довкілля та здоров'я населення на ранніх стадіях планування.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Проведення стратегічної екологічної оцінки (СЕО)	Під час розроблення ДПТ виконано процедуру СЕО з визначенням, описом та оцінкою ймовірних впливів функціонування

проєкту ДПТ	рибопереробного підприємства на атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти, шумове навантаження, вібрацію, а також здоров'я населення
Виявлення та оцінка екологічних ризиків планованої діяльності	Проаналізовано ризики, пов'язані з експлуатацією виробничого комплексу (викиди від котельні та холодильного обладнання, утворення виробничих стоків, запахові навантаження, шум і вібрація від обладнання та транспорту)
Урахування впливу на довкілля та здоров'я населення	Враховано локальний характер впливів у межах промислової території та санітарно-захисної зони; оцінено відсутність значного впливу на житлову забудову за межами нормативних розривів
Інтеграція екологічних обмежень у містобудівні рішення	При плануванні розвитку території передбачено збереження існуючої виробничої функції, впорядкування забудови, дотримання СЗЗ, а також організацію інженерної інфраструктури з урахуванням екологічних вимог
Розробка заходів із запобігання та мінімізації негативного впливу	Передбачено заходи щодо зменшення викидів і запахів, герметизації технологічних процесів, організації очищення стічних вод, управління відходами, зниження шуму та вібрації
Забезпечення екологічного моніторингу та контролю	Встановлюється необхідність періодичного контролю стану атмосферного повітря, рівнів шуму, стану стічних вод, ґрунтів та дотримання санітарно-захисного режиму підприємства

5.2.3. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» визначає правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, встановлює процедури виявлення, аналізу, запобігання та мінімізації негативного впливу на довкілля і здоров'я населення, а також регламентує участь громадськості у процесі прийняття рішень щодо реалізації планованої діяльності.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Визначення необхідності проведення процедури ОВД для планованої діяльності	При плануванні розвитку рибопереробного підприємства враховано вимоги Закону щодо видів діяльності, які підлягають ОВД; у разі реалізації нових або реконструкції існуючих потужностей забезпечується проходження процедури ОВД до початку будівельно-експлуатаційних робіт
Виявлення, опис і оцінка впливів на довкілля	У межах підготовки ДПТ виконано оцінку впливів від експлуатації підприємства, включаючи викиди в атмосферне повітря (котельня, холодильне обладнання, транспорт), утворення та відведення стічних вод, вплив на ґрунти, шум, вібрацію, запахові навантаження та вплив на біорізноманіття
Запобігання, зменшення та ліквідація негативних впливів	Передбачено комплекс природоохоронних заходів: герметизація технологічних процесів, організація очищення стічних вод, контроль запахових викидів, застосування шумопоглинаючого обладнання, раціональне поводження з відходами, попередження аварійних розливів
Оцінка альтернатив планованої діяльності	У процесі розроблення ДПТ враховано варіантність організації виробничо-складських зон у межах існуючої земельної ділянки з пріоритетом мінімізації додаткового впливу на довкілля та інженерну інфраструктуру
Громадське обговорення та врахування зауважень	Забезпечено проведення процедури громадського обговорення проєкту ДПТ із врахуванням пропозицій та зауважень заінтересованої громадськості при доопрацюванні матеріалів
Доступ до екологічної інформації та прозорість процесу	Матеріали СЕО та проєкт ДПТ підготовлено з дотриманням вимог відкритості, забезпечено доступ до екологічної інформації через офіційні канали оприлюднення

5.2.4. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» встановлює правові та організаційні основи охорони атмосферного повітря, регулює викиди забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел, визначає нормативи якості атмосферного повітря та вимоги до здійснення моніторингу і впровадження заходів зі зменшення забруднення.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин	Планування розвитку рибопереробного підприємства з урахуванням розміщення потенційних джерел впливу (котельня, холодильне та компресорне обладнання, транспорт) та забезпечення дотримання нормативів якості атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони
Регулювання викидів від стаціонарних джерел	Передбачення експлуатації обладнання з мінімальними викидами (енергоефективні котли, герметичні холодильні системи з контрольованими холодоагентами, організовані джерела викидів)
Зменшення впливу пересувних джерел забруднення	Оптимізація транспортно-логістичних операцій на території підприємства, скорочення часу роботи двигунів на холостому ходу, використання техніки з нижчим рівнем викидів
Запобігання запаховому забрудненню	Організація належного зберігання рибної сировини та відходів, своєчасне їх вивезення, санітарна обробка виробничих приміщень для зменшення органічних запахів
Моніторинг стану атмосферного повітря	Передбачення періодичного контролю якості повітря на межі санітарно-захисної зони з урахуванням характерних для підприємства забруднювачів та запахових навантажень
Дотримання вимог екологічної безпеки при експлуатації обладнання	Використання технічних рішень, що зменшують викиди (фільтрація, герметизація, регулярне технічне обслуговування обладнання) та контроль герметичності холодильних систем

5.2.5. Закон України «Про управління відходами» забезпечує регулювання питань управління відходами та вимагає ефективного управління ними, впровадження принципів циркулярної економіки та безпечного відновлення матеріалів.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Мінімізація утворення відходів	При функціонуванні рибопереробного підприємства передбачено оптимізацію технологічних процесів з метою зменшення втрат сировини та утворення виробничих відходів (органічні відходи риби, пакувальні матеріали, допоміжні матеріали)
Організація системи роздільного збирання відходів	Передбачено впровадження роздільного збирання виробничих, харчових та побутових відходів із їх подальшим накопиченням у спеціально облаштованих контейнерах на території підприємства
Безпечне тимчасове зберігання відходів	Визначення спеціально обладнаних місць для тимчасового зберігання відходів із твердим водонепроникним покриттям та захистом від потрапляння атмосферних опадів і розповсюдження запахів
Передача відходів ліцензованим підприємствам	Усі відходи передаються суб'єктам господарювання, які мають відповідні ліцензії на збирання, оброблення, відновлення або видалення відходів, відповідно до їх класу небезпеки
Поводження з органічними відходами рибного виробництва	Органічні відходи (залишки сировини, відходи обробки риби) передаються на використання як вторинні ресурси (зокрема для кормових цілей або переробки)
Зменшення впливу відходів на довкілля та здоров'я	Запобігання утворенню вторинних забруднень (запахів, фільтрату, шкідників) шляхом щоденного вивезення відходів та дотримання

населення	санітарного режиму на підприємстві
Контроль та облік утворення відходів	Ведення внутрішнього обліку утворення, накопичення та передачі відходів, а також контроль за дотриманням вимог екологічної безпеки персоналом

5.2.6. Земельний кодекс України визначає правові засади використання та охорони земель, встановлює категорії земель, режими їх використання, а також вимоги щодо раціонального використання земельних ресурсів, збереження ґрунтів і недопущення їх деградації та забруднення.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Раціональне використання земель та збереження ґрунтового покриву	Проектні рішення ДПТ передбачають використання території в межах існуючої сформованої земельної ділянки виробничого призначення без залучення додаткових земель, з максимальним збереженням ґрунтового покриву поза межами забудови
Дотримання категорії земель і режиму їх використання	Земельна ділянка використовується в межах встановленого цільового призначення для розміщення та експлуатації об'єктів переробної промисловості; зміна категорії земель не передбачається
Збереження родючого шару ґрунту	Під час виконання будівельно-монтажних робіт передбачено зняття та тимчасове складування родючого шару ґрунту з подальшим використанням при благоустрої та озелененні території
Обмеження техногенного впливу на ґрунти	Мінімізація площі порушення ґрунтів шляхом максимального використання існуючих покриттів і забудови, обмеження руху будівельної техніки поза визначеними проїздами
Запобігання забрудненню земель	Передбачено заходи щодо недопущення потрапляння паливно-мастильних матеріалів, виробничих стоків та будівельних відходів у ґрунтове середовище, а також організацію герметичних зон тимчасового зберігання відходів
Рекультивация порушених земель	Після завершення будівельних робіт передбачається відновлення порушених ділянок, планування території та благоустроїв із використанням рослинного шару

5.2.7. Водний кодекс України встановлює правові засади використання, охорони та відтворення водних ресурсів, визначає вимоги щодо водокористування, регулювання скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти та запобігання негативному впливу на поверхневі й підземні води.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Запобігання забрудненню підземних вод	При експлуатації рибного цеху враховано наявність органічно забруднених стічних вод (жири, білкові залишки, мийні розчини), у зв'язку з чим передбачено герметизацію виробничих зон, водонепроникні покриття та недопущення інфільтрації забруднюючих речовин у ґрунт
Охорона водних об'єктів та зрошувальних каналів	Враховано ризики впливу підприємства на прилеглу гідромережу, зокрема можливе потрапляння органічних стоків і поверхневого змиву; передбачено повне виключення скиду неочищених стічних вод у відкриті водні об'єкти
Регулювання відведення виробничих стічних вод	Виробничі та господарсько-побутові стоки рибного цеху формуються переважно з органічними забрудненнями та підлягають обов'язковому відведенню до централізованої каналізації з контролем відповідності допустимим концентраціям жирів і органіки

Регулювання відведення поверхневого стоку	Поверхневий стік із території підприємства (зони розвантаження сировини, технологічні майданчики) організовано відводиться із застосуванням системи водовідведення та локального очищення від завислих речовин і органічних домішок
Раціональне використання водних ресурсів	При технологічних процесах (миття сировини, обладнання, санітарна обробка) передбачено оптимізацію водоспоживання та впровадження водоощадних технологій для зменшення обсягів стічних вод
Запобігання вторинному забрудненню вод	Враховано специфіку рибного виробництва (швидке розкладання органічних залишків), передбачено оперативне видалення відходів, недопущення їх потрапляння у каналізаційні системи та утворення фільтрату
Контроль впливу на водне середовище	Передбачено технічний контроль стану внутрішніх мереж водовідведення, регулярне обслуговування каналізаційних систем та контроль ефективності відведення стічних вод для недопущення аварійних скидів

5.2.8. Цілі сталого розвитку України до 2030 року, імплементовані в Україні відповідно до глобальних Цілей сталого розвитку ООН, спрямовані на забезпечення екологічно збалансованого розвитку, раціональне використання природних ресурсів, зниження антропогенного навантаження на довкілля та формування безпечних умов життя населення.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Підвищення енергоефективності виробничих процесів	При експлуатації рибопереробного цеху передбачено використання енергоефективного технологічного та холодильного обладнання, оптимізацію роботи компресорних і вентиляційних систем для зменшення енергоспоживання
Зменшення антропогенного навантаження на довкілля	Передбачено мінімізацію впливу виробництва на атмосферне повітря, водні ресурси та ґрунти за рахунок застосування локальних очисних споруд, організованого водовідведення та контролю технологічних процесів
Запровадження принципів циркулярної економіки	Передбачено роздільне збирання відходів рибного виробництва (органічні, пакувальні, побутові) та їх передачу на перероблення або утилізацію спеціалізованим підприємствам
Раціональне використання природних ресурсів	Передбачено оптимізацію використання води у процесах миття сировини та обладнання, а також зменшення втрат сировини під час виробничого циклу
Зменшення утворення забруднень у процесі виробництва	Передбачено контроль утворення органічних відходів, недопущення їх накопичення на території підприємства та оперативне видалення з виробничої зони
Забезпечення безпечних умов для працівників і населення	Проектні рішення спрямовані на дотримання санітарно-захисних вимог, мінімізацію шумового, вібраційного та запахового впливу та забезпечення екологічної безпеки прилеглої території

5.2.9. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки визначає пріоритети збалансованого просторового розвитку територій, інтеграції екологічних вимог у містобудівне планування, підвищення енергоефективності та зменшення екологічних ризиків під час реалізації проектів розвитку виробничої та інженерної інфраструктури.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Урахування регіональних екологічних ризиків під час планування територій	Проектні рішення сформовані з урахуванням існуючого антропогенного навантаження виробничої зони, потенційного впливу рибного цеху (органічні стоки, запахи, шум, вібрація) та розміщення відносно існуючої забудови
Інтеграція виробничих об'єктів у планувальну структуру території	Розміщення рибопереробного підприємства передбачено в межах сформованої виробничої території з урахуванням санітарно-захисних розривів та мінімізації конфлікту з житловою забудовою
Раціональне управління водними ресурсами та водовідведенням	Передбачено відведення виробничо-побутових стічних вод із високим вмістом органічних забруднень до централізованої системи каналізації з контролем допустимих концентрацій та організацією очищення поверхневого стоку
Зменшення ризиків забруднення довкілля під час експлуатації об'єкта	Передбачено заходи щодо недопущення потрапляння органічних відходів, жирів та мийних розчинів у ґрунт і водне середовище, а також контроль технологічних процесів миття та переробки сировини
Розвиток ефективних систем управління відходами	Передбачено роздільне збирання органічних відходів рибного виробництва, пакувальних матеріалів та побутових відходів із подальшою передачею ліцензованим підприємствам
Підвищення енергоефективності виробничих процесів	Передбачено використання енергоефективного холодильного, компресорного та вентиляційного обладнання для зниження енергоспоживання та тепловиділень
Запобігання деградації земель та ґрунтового покриву	Проектні рішення передбачають використання вже освоєної території з мінімізацією додаткового зайняття земель та збереженням родючого шару ґрунту у межах будівництва
Формування безпечного виробничого та санітарного середовища	Передбачено дотримання санітарних вимог до рибопереробних підприємств, контроль запахів, шуму, вібрації та організацію захисних заходів для персоналу і прилеглої території

5.2.10. Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року визначає систему пріоритетних заходів, спрямованих на зниження антропогенного навантаження на довкілля, підвищення рівня екологічної безпеки та інтеграцію екологічних вимог у процеси територіального планування й розвитку об'єктів соціальної інфраструктури.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Використання екологічно безпечних рішень при реалізації планованої діяльності	Для рибопереробного виробництва передбачено застосування технологічних рішень, що зменшують утворення забруднених стоків, органічних відходів та виключають потрапляння забруднень у ґрунт і водні об'єкти
Зменшення впливу на водні ресурси та меліоративну систему	Передбачено організоване водовідведення виробничих та дощових стоків із обов'язковим очищенням перед скидом та недопущенням потрапляння стоків у зрошувальний канал
Мінімізація впливу на ґрунтовий покрив	Будівельні роботи обмежуються межами ділянки, передбачено зняття та збереження родючого шару ґрунту з подальшим використанням при благоустрої
Попередження забруднення водного середовища	Виключається скидання неочищених виробничих стоків, передбачено контроль роботи очисних споруд та герметизацію мереж водовідведення
Підвищення рівня екологічної безпеки виробничої території	Планувальні рішення забезпечують локалізацію впливів рибного виробництва (органічні стоки, запахи) у межах виробничої зони без впливу на суміжні території
Посилення екологічного	Передбачено контроль якості стічних вод та стану меліоративного

контролю	каналу у процесі будівництва та експлуатації об'єкта
Раціональне використання території	ДПТ реалізується в межах існуючої земельної ділянки без зміни її категорії, що мінімізує додаткове навантаження на довкілля

5.2.11. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року та Національний план управління відходами до 2033 року визначають державну політику у сфері запобігання утворенню відходів, зменшення їх негативного впливу на довкілля, розвитку системи роздільного збирання, перероблення та повторного використання, а також впровадження принципів циркулярної економіки.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Запобігання утворенню відходів та зменшення їх обсягів	Для рибопереробного виробництва передбачено оптимізацію технологічних процесів з метою зменшення втрат сировини та утворення органічних і пакувальних відходів
Забезпечення належного поводження з відходами	Передбачено організацію системи збирання, тимчасового накопичення та передачі органічних, побутових і виробничих відходів ліцензованим підприємствам
Недопущення негативного впливу відходів на ґрунти та водні ресурси	Передбачено запобігання потраплянню органічних відходів та фільтрату у ґрунт і систему водовідведення, зокрема у зони впливу меліоративних каналів
Розвиток системи роздільного збирання відходів	Передбачено впровадження роздільного збирання органічних, виробничих і побутових відходів у межах виробничої території
Мінімізація захоронення відходів	Проектні рішення передбачають передачу більшості відходів на утилізацію або перероблення, з мінімізацією обсягів, що підлягають захороненню
Запровадження екологічно безпечних практик поводження з відходами	Передбачено організоване тимчасове зберігання відходів у герметичних контейнерах та регулярне їх вивезення з території підприємства

5.2.12. Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року визначає ключові напрями державної політики щодо зниження екологічних ризиків, підвищення стійкості екосистем та адаптації територій і секторів економіки до кліматичних змін, зокрема шляхом зменшення викидів забруднюючих речовин, раціонального використання природних ресурсів та мінімізації негативного впливу господарської діяльності.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Скорочення викидів забруднюючих речовин та парникових газів	Для рибопереробного підприємства передбачено оптимізацію транспортної логістики, енергоспоживання та технологічних процесів, що зменшує обсяги викидів від пересувних і виробничих джерел
Адаптація до змін клімату та дефіциту водних ресурсів	Передбачено раціональне водокористування у виробничих процесах рибопереробки з контролем витрат води та недопущенням перевитрат у періоди дефіциту водних ресурсів
Запобігання деградації ґрунтів	Передбачено мінімізацію порушення ґрунтового покриву, збереження родючого шару ґрунту та його використання при благоустрої після завершення будівельних робіт
Протидія ерозійним процесам	Планувальні рішення передбачають обмеження площ твердого покриття та збереження захисних зелених насаджень, що знижує ризик вітрової та водної ерозії
Запобігання забрудненню водних об'єктів	Передбачено організоване відведення виробничих і дощових стоків із попереднім очищенням та недопущенням потрапляння забруднень

	у меліоративні канали
Раціональне використання земельних ресурсів	ДПТ реалізується в межах існуючої земельної ділянки сільськогосподарського призначення без зміни її категорії та без залучення додаткових земель
Зниження ризиків аварійних ситуацій екологічного характеру	Передбачено інженерні заходи (очисні споруди, організоване водовідведення, герметизація мереж), що зменшують ризик аварійного забруднення води та ґрунтів

3. Регіональний рівень. Розроблення ДПТ враховує положення регіональних стратегічних і програмних документів, що визначають пріоритети сталого розвитку, раціонального використання природних ресурсів та екологічної безпеки на території Миколаївської області.

5.3.1. Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включно визначає пріоритети сталого регіонального розвитку, спрямовані на ефективне використання природних ресурсів, розвиток переробної промисловості, зменшення техногенного навантаження на довкілля, підвищення екологічної безпеки та модернізацію інженерної інфраструктури.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Розвиток переробної промисловості	ДПТ передбачає розміщення рибопереробного підприємства як об'єкта переробної промисловості, що забезпечує підвищення доданої вартості агропродовольчої продукції регіону
Ефективне використання природних ресурсів	Проект реалізується в межах існуючої земельної ділянки без розширення території та без вилучення додаткових природних земель, із раціональним використанням водних і енергетичних ресурсів
Зменшення техногенного навантаження на довкілля	Планувальні рішення передбачають локалізацію виробничих процесів у межах відведеної території та впровадження заходів щодо зменшення впливу стічних вод, запахів і шуму
Підвищення екологічної безпеки територій	Передбачено очищення виробничих стічних вод, організацію системи водовідведення та дотримання санітарно-захисних розривів до чутливих територій
Адаптація до кліматичних змін	Враховано залежність виробництва від стабільного водо- та енергозабезпечення, передбачено підвищення енергоефективності технологічного та холодильного обладнання
Модернізація інженерної інфраструктури	Використовується існуюча інженерна інфраструктура (водопостачання, водовідведення, електропостачання), передбачено її раціональне навантаження та за потреби модернізацію
Сталий розвиток територіальних громад	Реалізація ДПТ сприяє створенню робочих місць та розвитку місцевої економіки без конфлікту з житловою забудовою
Раціональне планування та використання територій	Проектні рішення передбачають розміщення об'єкта в межах сформованої земельної ділянки з мінімізацією впливу на навколишні території

5.3.2. Програма економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2026 рік орієнтована на відновлення виробничого потенціалу регіону, раціональне використання природних ресурсів та впровадження екологічно безпечних технологій.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Відновлення та розвиток інженерної інфраструктури	ДПТ передбачає підключення рибопереробного підприємства до мереж водопостачання та електропостачання з урахуванням

(водо- та енергозабезпечення)	технологічних потреб виробництва
Забезпечення водної стійкості та «блакитна економіка»	Передбачено раціональне використання води у виробництві, локальне очищення стічних вод та недопущення скидів у природні водні об'єкти
Підтримка економічного розвитку регіону	Реалізація ДПТ створює умови для розвитку рибопереробного виробництва, створення робочих місць та підвищення доданої вартості продукції
Підвищення екологічної безпеки	Передбачено санітарно-захисні заходи, очищення стоків, контроль запахів і мінімізацію впливу на ґрунти та навколишнє середовище
Раціональне використання ресурсів	Застосування енерго- та водоощадних технологій у виробничих процесах та оптимізація використання сировини

5.3.3. Комплексна програма охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки спрямована на стабілізацію та покращення стану навколишнього середовища області, створення безпечного для здоров'я населення середовища та підтримку стійкості екосистем.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Зниження забруднення водних ресурсів	Передбачено локальні очисні споруди для очищення виробничих та поверхневих стоків рибопереробного підприємства перед відведенням
Мінімізація впливу на ґрунти та меліоративні системи	Виключено потрапляння забруднених стоків у ґрунти та зрошувальні канали, передбачено герметичні зони обробки відходів
Поводження з виробничими органічними відходами	Передбачено організоване збирання та передача рибних відходів на утилізацію або переробку спеціалізованим підприємствам
Раціональне використання природних ресурсів	Впровадження водо- та енергоощадних технологій у процесах переробки риби та консервного виробництва
Підвищення екологічної безпеки	Санітарно-захисні заходи, контроль запахів, шуму та організація екологічно безпечної експлуатації підприємства

4. Місцевий рівень.

Стратегія розвитку Новоодеської міської територіальної громади на період до 2027 року визначає пріоритети сталого розвитку громади.

Зобов'язання, що стосуються ДПТ	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки ДПТ
Розвиток місцевої економіки та підприємництва	ДПТ передбачає розміщення рибопереробного (консервного) виробництва, що створює робочі місця та підвищує додану вартість місцевої сировини
Ефективне використання земельних ресурсів	Використання земель у межах існуючої ділянки без розширення меж та без вилучення природних територій
Розвиток інженерної інфраструктури	Передбачено забезпечення підприємства водопостачанням, водовідведенням, електропостачанням та локальними очисними спорудами
Підвищення екологічної безпеки громади	Передбачено очищення виробничих стоків, контроль запахів та недопущення забруднення ґрунтів і водних об'єктів
Підтримка сталого розвитку території	Планувальні рішення забезпечують баланс між виробничою діяльністю та збереженням довкілля
Раціональне використання ресурсів	Впровадження водо- та енергоощадних технологій у процесах рибопереробки

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Реалізація рішень детального плану території по провулку Рибному, 10-А у місті Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області, що передбачає розвиток існуючого рибопереробного підприємства ТОВ «Миколаїврибпром» із формуванням додаткових виробничо-складських потужностей у межах сформованої земельної ділянки, зумовлює виникнення локального антропогенного навантаження на компоненти довкілля.

Характер впливів визначається двоетапністю реалізації проєкту (будівництво та експлуатація), а також особливостями розташування території – у сформованій промисловій зоні в безпосередній близькості до житлової забудови та закладу дошкільної освіти. Водночас впливи мають просторово обмежений характер і не виходять за межі планувальної території та встановленої санітарно-захисної зони.

Первинні наслідки формуються під час виконання підготовчих та будівельно-монтажних робіт і мають короткостроковий та переважно оборотний характер. У цей період спостерігається:

- тимчасове погіршення якості атмосферного повітря за рахунок пиловиділення та викидів від будівельної техніки;

- підвищення рівня шумового навантаження;

- локальне порушення ґрунтового покриву в межах зон будівництва;

- ризик локального забруднення ґрунтів і вод у разі порушення правил поводження з ПММ.

Зазначені впливи є типовими для будівництва, мають обмежений у часі характер та припиняються після завершення робіт і виконання заходів благоустрою.

Вторинні наслідки пов'язані з функціонуванням підприємства та мають довгостроковий, стабільний і регламентований характер. Основні впливи зумовлені: технологічними процесами рибопереробки (виділення запахів, забруднюючих речовин); роботою котельного, холодильного та вентиляційного обладнання; функціонуванням дизель-генератора як резервного джерела енергії; рухом автотранспорту; утворенням виробничих стічних вод та відходів. Підприємство здійснює діяльність на підставі чинного дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та дозволу на спеціальне водокористування, що визначає регламентованість і контрольованість впливів.

Важливим обмежувальним фактором є дотримання санітарно-захисної зони (СЗЗ), яка відповідно до санітарно-епідеміологічного висновку має диференційований характер (від 10 до 50 м залежно від джерел викидів). Це забезпечує недопущення перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин на межі житлової забудови.

Кумулятивні наслідки оцінюються з урахуванням існуючого антропогенного навантаження території. Оскільки ділянка вже використовується як виробнича, а прилеглі території мають змішане (житлово-господарське) використання, додаткове навантаження не створює критичного накопичувального ефекту. Можливе незначне посилення: транспортного навантаження; шумового впливу; фонового забруднення

атмосферного повітря. Однак ці зміни не виходять за межі екологічної ємності території та оцінюються як малозначущі.

Синергічні ефекти можуть проявлятися у взаємодії таких факторів: викиди автотранспорту + викиди технологічних процесів; шум від транспорту + виробничий шум; запахове навантаження + метеорологічні умови. Ці взаємодії можуть призводити до локального підсилення впливу, особливо з урахуванням близькості житлової забудови та дитячого закладу, проте за умови дотримання СЗЗ та технологічних регламентів не формують небезпечних екологічних станів.

Часова характеристика впливів:

короткострокові (до 1 року) – пов'язані з будівництвом, мають тимчасовий і оборотний характер;

середньострокові (3-5 років) – період стабілізації виробничих процесів;

довгострокові (10-15 років) – сталі, прогнозовано незмінні впливи, що не мають тенденції до зростання.

Постійні впливи пов'язані з експлуатацією підприємства, тоді як тимчасові – виключно з будівельним етапом.

Вплив планованої діяльності на здоров'я населення визначається сукупною дією основних факторів антропогенного навантаження, характерних для функціонування виробничих об'єктів рибопереробної галузі. До таких факторів належать забруднення атмосферного повітря продуктами згоряння палива та технологічних процесів (зокрема діоксидом азоту, оксидом вуглецю, пилом і неметановими леткими органічними сполуками), формування специфічного запахового навантаження, а також шумовий вплив від роботи технологічного обладнання та руху автотранспорту. Водночас вплив зазначених факторів є регламентованим і контрольованим, оскільки діяльність підприємства здійснюється на підставі чинних дозвільних документів у сфері охорони атмосферного повітря та водокористування. Додатковим стримуючим чинником є дотримання встановлених розмірів санітарно-захисної зони, що забезпечує просторове відокремлення джерел впливу від житлової забудови та інших чутливих об'єктів. За умови дотримання технологічних регламентів, нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин та вимог санітарного законодавства, перевищення допустимих рівнів впливу на межі житлової забудови не очікується.

Таким чином, вплив на здоров'я населення оцінюється як незначний, локальний та контрольований, а рівень ризику – як низький і такий, що не створює загрози для санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.

Узагальнено, наслідки реалізації детального плану території характеризуються як локальні, контрольовані та такі, що не спричиняють значущих негативних змін у стані довкілля або умовах життєдіяльності населення.

Оцінка ймовірних наслідків реалізації детального плану території для довкілля та здоров'я населення здійснюється на основі узагальненого аналізу впливів на основні компоненти природного та антропогенного середовища із використанням матричного підходу.

Матриця оцінки значущості впливів дозволяє системно відобразити характер, інтенсивність та екологічну значущість потенційних впливів з урахуванням етапів реалізації проєкту (будівництво та експлуатація), просторового масштабу їх поширення, тривалості дії, оборотності, а також можливих кумулятивних і синергічних ефектів.

Оцінювання охоплює як природні компоненти довкілля (атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти, ландшафти, біорізноманіття), так і соціально-економічні та антропогенні складові, зокрема матеріальні активи, інженерну інфраструктуру та здоров'я населення. Окремо враховано фактори потенційних надзвичайних ситуацій і загальні кліматичні аспекти, пов'язані з функціонуванням об'єкта.

Формування матриці здійснено з урахуванням специфіки розвитку існуючого рибопереробного підприємства в межах вже освоєної промислової території, що зумовлює переважно локальний і контрольований характер впливів (табл. 6.1).

Застосування матричного підходу дає можливість комплексно оцінити допустимість реалізації детального плану території, визначити рівень екологічної значущості впливів та підтвердити відсутність критичних або незворотних змін у стані довкілля.

Таблиця 6.1. Матриця оцінки значущості впливів на довкілля

Компонент довкілля / фактор	Етап	Характер впливу	Просторове охоплення	Часове охоплення	Кумулятивний ефект	Допустимість (+)	Можливість усунення	Загальна значущість
Атмосферне повітря	Будівництво / експлуатація	Прямий, оборотний	Локальне	Коротко-/ довгострокове	Низький	+	Часткова	Низька
Шум	Будівництво / експлуатація	Прямий	Локальне	Коротко/ постійне	Низький	+	Часткова	Низька
Ґрунти	Будівництво / експлуатація	Прямий	Локальне	Короткострокове	Низький	+	Часткова	Низька
Водне середовище	Будівництво / експлуатація	Регульований	Локальне	Довгострокове	Низький	+	Повна	Низька
Біорізноманіття	Будівництво / експлуатація	Непрямий	Локальне	Довгострокове	Низький	+	Часткова	Низька
Ландшафти	Будівництво / експлуатація	Прямий	Локальне	Постійне	Низький	+	Часткова	Низька
Клімат	Будівництво / експлуатація	Непрямий	Глобальне	Довгострокове	Відсутній/низький	+	Не потребує	Дуже низька
Зміни клімату	Будівництво / експлуатація	Опосередкований	Глобальне	Довгострокове	Низький	+	Часткова (зменшення викидів)	Дуже низька
Адаптація до змін клімату	Експлуатація	Позитивний	Локальне	Довгострокове	Позитивний	+	Повна	Позитивна
Надзвичайні ситуації	Будівництво / експлуатація	Потенційний	Локальне	Ймовірнісне	Низький	+	Часткова (запобігання)	Низька
Історико-культурна спадщина	Будівництво / експлуатація	Відсутній	Локальне/відсутній	Нульове	Відсутній	+	Не потребує	Відсутня
Матеріальні активи	Будівництво / експлуатація	Прямий	Локальне	Коротко/довгострокове	Низький	+	Часткова	Низька
ПЗФ	Будівництво / експлуатація	Відсутній	Відсутній	Нульове	Відсутній	+	Не потребує	Відсутня
Смарагдова мережа	Будівництво / експлуатація	Відсутній	Відсутній	Нульове	Відсутній	+	Не потребує	Відсутня
Екологічна мережа	Будівництво / експлуатація	Прямий	Локальне	Довгострокове	Низький	+	Часткова	Низька
Здоров'я населення	Експлуатація	Опосередкований	Локальне	Довгострокове	Низький	+	Часткова	Низька

За результатами узагальненого аналізу матриці оцінки впливів встановлено, що реалізація детального плану території характеризується переважно низьким рівнем екологічної значущості для всіх розглянутих компонентів довкілля.

Просторовий аналіз свідчить, що всі потенційні впливи мають локальний характер і обмежуються межами земельної ділянки та встановленої санітарно-захисної зони. Впливи не поширюються на території природно-заповідного фонду, об'єкти Смарагдової мережі та елементи екологічної мережі загальнодержавного значення, що підтверджує відсутність ризиків для цінних природних комплексів.

Часова структура впливів демонструє чітке розмежування між короткостроковими впливами, пов'язаними з етапом будівництва, та довгостроковими – на етапі експлуатації. При цьому короткострокові впливи мають оборотний характер, а довгострокові є стабільними, прогнозованими та не мають тенденції до нарощування інтенсивності.

Кумулятивний ефект для більшості компонентів оцінюється як низький, що обумовлено відсутністю значного додаткового навантаження порівняно з існуючим станом території, яка вже використовується у виробничих цілях. Синергічні ефекти, хоча і можливі (зокрема для атмосферного повітря, шуму та запахового навантаження), не призводять до формування нових або посиленних екологічних ризиків.

За критерієм допустимості всі впливи визначені як такі, що відповідають нормативним вимогам (позначка «+»), що свідчить про їх екологічну прийнятність за умови дотримання проектних рішень і чинного законодавства.

Важливим є те, що більшість впливів мають часткову або повну можливість усунення чи мінімізації завдяки застосуванню інженерних і організаційних заходів, зокрема: систем очищення викидів; організації водовідведення; належного управління відходами; дотримання санітарно-захисної зони.

Окремо слід відзначити: відсутність впливу на історико-культурну спадщину, ПЗФ, Смарагдову та екологічну мережі; дуже низький рівень впливу на кліматичні фактори; наявність позитивного ефекту у частині адаптації до змін клімату (за рахунок впорядкованої інфраструктури та енергоефективних рішень).

Вплив на здоров'я населення оцінюється як опосередкований, локальний і незначний, що узгоджується з дотриманням санітарно-захисної зони та відсутністю перевищень гранично допустимих рівнів впливу.

Матриця підтверджує, що реалізація детального плану території є екологічно допустимою. Потенційні впливи мають локальний, контрольований характер, низький рівень значущості та не призводять до незворотних або критичних змін у стані довкілля.

Проект не створює передумов для деградації природних систем, не формує суттєвих кумулятивних ефектів і не становить загрози для здоров'я населення. У цілому екологічна ємність території не перевищується, що свідчить про можливість реалізації ДПТ без значних негативних наслідків.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

За результатами аналізу встановлено, що реалізація детального плану території по провулку Рибному, 10-А у місті Нова Одеса супроводжується переважно локальними та контрольованими впливами на довкілля, які є тимчасовими на етапі будівництва та стабільними – під час експлуатації.

З метою запобігання та мінімізації негативних впливів передбачається впровадження комплексу організаційних, інженерних і природоохоронних заходів, спрямованих на: зменшення викидів в атмосферне повітря та запахового навантаження; запобігання забрудненню ґрунтів і підземних вод; очищення стічних вод; належне управління відходами; зниження шумового впливу; дотримання санітарно-захисної зони.

Заходи реалізовуватимуться з урахуванням вимог чинного законодавства, умов дозвільних документів, режиму зон санітарної охорони свердловини та встановлених розмірів СЗЗ.

Таблиця 7.1. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання МД

Складові довкілля, у тому числі здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання МД
Ландшафт Рельєф	<p>Здійснення вертикального планування території з урахуванням збереження існуючого ландшафту, ґрунтів і деревних насаджень відповідно до пункту 12.2 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».</p> <p>При проведенні будівельних та інших робіт, пов'язаних з порушенням ґрунтового покриву, відокремлена ґрунтова маса підлягає зняттю, складуванню, збереженню та перенесенню на порушені або малопродуктивні земельні ділянки відповідно до робочих проєктів землеустрою.</p> <p>При знятті ґрунтового покриву здійснюється пошарове зняття і роздільне складування верхнього, найбільш родючого шару ґрунту, та інших прошарків ґрунту відповідно до структури ґрунтового профілю, а також материнської породи. Об'єм ґрунтової маси, що підлягає зняттю і роздільному складуванню, визначається в робочих проєктах землеустрою. Рекультивация земельних ділянок здійснюється шляхом пошарового нанесення на малопродуктивні земельні ділянки або ділянки без ґрунтового покриву знятої ґрунтової маси, а в разі потреби – і материнської породи в порядку, який забезпечує найбільшу продуктивність рекультивованих земель.</p>

Здійснення охорони, збереження та відтворення цінного природного та переважно природного оточення пам'яток культурної спадщини в зонах охоронюваного ландшафту, включаючи цінні особливості рельєфу, рослинності, а також збереження візуальних зв'язків пам'яток із природним та історично цінним оточенням; виконання інших природоохоронних заходів у межах охоронюваного ландшафту відповідно до пункту 13.1.7 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».

Здійснення ландшафтної планування із збереженням, відновленням та врахуванням природного оточення при проектуванні і розміщенні об'єктів, забезпеченням їх інтеграції у ландшафт та збереження природних умов території відповідно до пункту 9 частини першої статті 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

Максимальне використання існуючої планувальної структури території.

Адаптація нової забудови до існуючих відміток рельєфу.

Мінімізація обсягів земляних робіт.

Збереження існуючих елементів озеленення, включно з захисними насадженнями.

Обмеження переміщення будівельної техніки поза межами визначених технологічних зон з метою запобігання додатковому порушенню рельєфу.

Облаштування тимчасових протиерозійних заходів на період будівництва (геотекстиль, укріплення схилів, водовідвідні канали).

Закріплення поверхонь у зонах можливого ерозійного впливу (тверді покриття, озеленення).

Використання водопроникних або комбінованих покриттів у межах проїздів і майданчиків для збереження природного водного балансу території.

Забезпечення організованого відведення поверхневого стоку з урахуванням рельєфу території для запобігання ерозійним процесам та локальним підтопленням.

Здійснення рекультивації земель, які зазнали змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та в гідрологічному режимі внаслідок проведення будівельних та інших робіт, відповідно до вимог статті 52 Закону України «Про охорону земель» та статті 166 Земельного кодексу України.

Відновлення порушених елементів благоустрою та озеленення одразу після завершення будівельних робіт.

Моніторинг стану рельєфу та озеленення на етапі експлуатації з метою своєчасного виявлення деформацій, просідань або ерозійних процесів.

Надра
(геологічне
середовище,
корисні копалини)

Урахування інженерно-геологічних та гідрогеологічних умов території, включаючи ризики зсувів, підтоплення, карстових процесів, просідання ґрунтів та ерозійних явищ, при плануванні та проектуванні об'єктів відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Кодексу України про надра та ДБН А.2.1-1:2014 «Інженерні вишукування для будівництва».

Урахування факту відсутності родовищ корисних копалин та невикористання надр у господарській діяльності при плануванні території, що виключає ризики виснаження мінерально-сировинної бази.

Проведення інженерно-геологічного вишукування перед проектуванням об'єктів та врахування їх результатів при виборі типів фундаментів і конструктивних рішень відповідно до вимог ДБН А.2.1-1:2014 «Інженерні вишукування для будівництва» та ДБН В.2.1-10:2009 «Основи та фундаменти будівель і споруд».

Забезпечення стабільності ґрунтових основ шляхом недопущення надмірного техногенного навантаження та раціонального розміщення будівель і споруд з урахуванням інженерно-геологічних умов.

Здійснення заходів із запобігання забрудненню геологічного середовища шляхом контролю за зберіганням і використанням будівельних матеріалів, паливно-мастильних речовин, організації роздільного збору відходів та їх передачі спеціалізованим підприємствам відповідно до Закону України «Про управління відходами».

Облаштування спеціально відведених майданчиків для зберігання ПММ та небезпечних речовин із твердим водонепроникним покриттям для запобігання їх інфільтрації у геологічне середовище.

Улаштування систем збору поверхневого стоку та дощової каналізації відповідно до вимог ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди».

Запобігання інфільтрації забрудненого поверхневого стоку у ґрунті та підземні горизонти шляхом організації ефективного водовідведення.

Здійснення рекультивації земель, які зазнали змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та в гідрологічному режимі внаслідок проведення будівельних та інших робіт, відповідно до вимог статті 52 Закону України «Про охорону земель» та статті 166 Земельного кодексу України.

Мінімізація обсягів втручання у геологічне середовище за рахунок використання існуючої інженерної інфраструктури та планувальної структури території.

Здійснення дотримання вимог законодавства у сфері використання та охорони надр, включаючи контроль за їх використанням, запобігання самовільному користуванню відповідно до Кодексу України про надра.

Земельні ресурси,
Ґрунти

Здійснення планування та організації використання земель шляхом розроблення та реалізації документації із землеустрою, встановлення режимів використання земель, спрямованих на запобігання ерозії та деградації ґрунтів, відповідно до Закону України «Про землеустрій».

Здійснення господарської діяльності із дотриманням вимог земельного та природоохоронного законодавства, забезпечення збереження родючості ґрунтів, їх корисних властивостей, запобігання деградації, ерозії, забрудненню, виснаженню та іншим негативним процесам, а також використання земельних ділянок за цільовим призначенням і в межах встановлених обмежень відповідно до статті 35 Закону України «Про охорону земель».

Забезпечення використання земельної ділянки виключно в межах існуючого цільового призначення (землі промисловості) без вилучення додаткових земельних ресурсів та зміни категорії земель.

Здійснення заходів щодо максимального збереження площ земель із ґрунтовим і рослинним покривом, недопущення порушення гідрологічного режиму, дотримання екологічних вимог при проектуванні, розміщенні та будівництві об'єктів, а також зняття, складування та подальшого використання родючого шару ґрунту відповідно до статті 48 Закону України «Про охорону земель».

Здійснення рекультивації земель, які зазнали змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та в гідрологічному режимі внаслідок проведення будівельних та інших робіт, відповідно до вимог статті 52 Закону України «Про охорону земель» та статті 166 Земельного кодексу України.

При проведенні будівельних та інших робіт, пов'язаних з порушенням ґрунтового покриву, відокремлена ґрунтова маса підлягає зняттю, складуванню, збереженню та перенесенню на порушені або малопродуктивні земельні ділянки відповідно до робочих проєктів землеустрою.

При знятті ґрунтового покриву здійснюється пошарове зняття і роздільне складування верхнього, найбільш родючого шару ґрунту, та інших прошарків ґрунту відповідно до структури ґрунтового профілю, а також материнської породи. Об'єм ґрунтової маси, що підлягає зняттю і роздільному складуванню, визначається в робочих проєктах землеустрою. Рекультивація земельних ділянок здійснюється шляхом пошарового нанесення на малопродуктивні земельні ділянки або ділянки без ґрунтового покриву знятої ґрунтової маси, а в разі потреби – і материнської породи в порядку, який забезпечує найбільшу продуктивність рекультивованих земель.

Здійснення вертикального планування території із збереженням природної морфології рельєфу, існуючого ландшафту та зелених насаджень, забезпечення відведення поверхневих вод без виникнення ерозійних процесів, мінімізації обсягів земляних робіт і збереження ґрунтового шару для подальшого використання, а

також планування протиерозійних заходів (терасування, укріплення схилів) відповідно до пункту 12.2 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».

Здійснення інженерної підготовки території шляхом регулювання водного режиму (поверхневого та підземного стоку) з метою запобігання підтопленню, перезволоженню та деградації ґрунтів, забезпечення відведення надлишкових вод та стійкості території для планованої забудови відповідно до Закону України «Про меліорацію земель», Водного кодексу України та вимог ДБН В.2.4-1-99 «Меліоративні системи та споруди».

Здійснення заходів із запобігання заболочуванню, розмиву ґрунтів та порушенню природного водного режиму території відповідно до Закону України «Про охорону земель» та Закону України «Про меліорацію земель».

Здійснення заходів із запобігання деградації ґрунтів у межах ДПТ, а також озеленення територій для зменшення ерозійних процесів і стабілізації ґрунтів відповідно до ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування і забудови населених пунктів».

Збільшення частки озелених територій та використання інфільтраційно-проникних покриттів (екопаркінги, газонні решітки) для зменшення ущільнення ґрунтів і відновлення природного водообміну.

Забезпечення екологічно безпечного управління відходами відповідно до Закону України «Про управління відходами». Організація спеціалізованих майданчиків для тимчасового зберігання відходів із твердим покриттям та захистом від інфільтрації забруднюючих речовин у ґрунти.

Здійснення інженерного зміцнення ґрунтів із застосуванням механічних (ущільнення, армування, заміна слабких ґрунтів) та хімічних (ін'єктування, стабілізація в'язучими матеріалами) методів відповідно до ДБН В.2.1-10:2009 «Основи та фундаменти будівель і споруд» з метою підвищення несучої здатності ґрунтової основи, зменшення деформаційних процесів та забезпечення просторової стабільності будівель і споруд.

Запобігання забрудненню ґрунтів паливно-мастильними матеріалами шляхом їх герметичного зберігання у спеціальних резервуарах із антикорозійним захистом, облаштування локалізованих зон з твердим водонепроникним покриттям, а також застосування сорбційних матеріалів і піддонів для оперативної ліквідації аварійних розливів з метою недопущення інфільтрації нафтопродуктів у ґрунтовий горизонт та підземні води.

Запобігання забрудненню ґрунтів стічними водами відповідно до ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» – організація системи поверхневого та господарсько-побутового водовідведення на території сільськогосподарських будівель і споруд з недопущенням інфільтрації забруднених стоків у ґрунтовий шар; улаштування герметичних каналізаційних

	<p>мереж та водонепроникних елементів системи для запобігання потраплянню забруднюючих речовин у ґрунти та підземні води; застосування локальних очисних споруд з доведенням показників очищення до нормативних вимог; повторне використання умовно очищених стічних вод для технічних потреб об'єкта (зволоження території, господарські потреби); контроль за технічним станом і експлуатацією систем водовідведення з метою недопущення локального підтоплення, ерозії та деградації ґрунтового покриву в межах території ДПТ.</p>
<p>Управління відходами</p>	<p>Здійснення заходів з управління відходами в межах ДПТ відповідно до Закону України «Про управління відходами» шляхом організації роздільного збирання, тимчасового зберігання та подальшої передачі відходів, що утворюються під час будівництва та експлуатації сільськогосподарських будівель і споруд, із забезпеченням недопущення змішування різних видів відходів, передачею їх виключно спеціалізованим підприємствам, що мають відповідні дозвільні документи на здійснення операцій з управління відходами, мінімізацією утворення відходів у процесі будівництва та експлуатації об'єктів, а також недопущенням забруднення ґрунтів і території шляхом облаштування організованих майданчиків накопичення відходів із твердим водонепроникним покриттям.</p> <p>Визначення зон управління відходами на планувальному рівні ДПТ із закріпленням місць тимчасового накопичення та логістики їх вивезення відповідно до функціонального зонування території.</p> <p>Здійснення заходів з управління відходами в межах ДПТ із забезпеченням дотримання вимог державних стандартів у сфері управління відходами, зокрема ДСТУ 2195-99, ДСТУ 3910-99, ДСТУ 3911-99, ДСТУ 4462.0.01:2005, ДСТУ 4462.0.02:2005, ДСТУ 4462.3.01:2006, ДСТУ 4462.3.02:2006, що передбачає безпечну організацію збирання, тимчасового зберігання, транспортування, оброблення та видалення відходів, недопущення забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод та атмосферного повітря, мінімізацію впливу на рослинний і тваринний світ, а також зменшення шумового та запахового навантаження в межах території планованої діяльності.</p> <p>Здійснення заходів із запобігання утворенню та зменшення обсягів відходів у межах ДПТ шляхом впровадження технологій з мінімальним утворенням відходів, повторного використання будівельних матеріалів, застосування багаторазової тари та пакування, оцінки життєвого циклу матеріалів (Life Cycle Assessment), а також відбору ресурсноцінних фракцій для подальшої вторинної переробки та upcycling, що забезпечує зменшення навантаження на довкілля та скорочення обсягів утворення відходів під час будівництва та експлуатації об'єктів ДПТ.</p> <p>Здійснення заходів з організації роздільного збирання відходів у межах ДПТ шляхом впровадження системи роздільного збору відходів у місцях їх утворення з маркуванням контейнерів відповідно до</p>

	<p>Національного класифікатора відходів та фізико-хімічних властивостей фракцій, що забезпечує підвищення рівня їх подальшого оброблення, рециклінгу та безпечного видалення, а також мінімізацію негативного впливу на ґрунти, водні ресурси та атмосферне повітря.</p> <p>Облаштування контейнерних майданчиків із твердим покриттям, захисними огороженнями та (за потреби) навісами, забезпечення роздільного збирання відходів із маркуванням контейнерів, організація доступу спеціалізованого транспорту, а також регулярне очищення, дезінфекція та технічне обслуговування контейнерів відповідно до ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 «Настанова з улаштування контейнерних майданчиків».</p> <p>Організація системи управління будівельними відходами окремо від побутових із недопущенням їх змішування та обов'язковим роздільним накопиченням інертних і небезпечних фракцій.</p> <p>Забезпечення герметичності місць тимчасового зберігання небезпечних відходів (оливи, фільтри, акумулятори) та недопущення їх контакту з ґрунтом і поверхневими водами.</p> <p>Запобігання забрудненню ґрунтів, поверхневих і підземних вод та атмосферного повітря під час зберігання, накопичення та вивезення відходів, дотримання санітарних вимог до організації будівельних майданчиків, а також недопущення утворення несанкціонованих місць складування відходів у межах території ДПТ відповідно до ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».</p> <p>Розміщення майданчиків для збирання побутових відходів із твердим покриттям та забезпеченням під'їзду спеціалізованого транспорту, а також інтеграція системи управління відходами у планувальну організацію території ДПТ відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».</p>
Атмосферне повітря	<p>Дотримання вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря» шляхом здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря виключно за наявності дозволу на викиди та забезпечення контролю їх обсягів і складу відповідно до статей 8, 17 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».</p> <p>Викиди забруднюючих речовин здійснюються на підставі чинного дозволу на викиди, виданого у встановленому законодавством порядку, з дотриманням його умов.</p> <p>Зменшення обсягів викидів і впливу забруднюючих речовин шляхом впровадження організаційно-господарських та технічних заходів щодо забезпечення виконання нормативів екологічної безпеки та безперервної роботи газоочисного обладнання відповідно до статті 9 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».</p> <p>Запобігання спалюванню відходів шляхом недопущення спалювання промислових та побутових відходів, що є джерелами забруднення атмосферного повітря відповідно до статті 20 Закону України «Про охорону</p>

	<p>атмосферного повітря».</p> <p>Дотримання нормативів якості атмосферного повітря та недопущення перевищення встановлених нормативів гранично допустимих концентрацій відповідно до статті 21 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».</p> <p>Впровадження енергоефективного обладнання та сучасних технологій шляхом використання енергозберігаючого обладнання та технічно справних машин і механізмів, що зменшують обсяги викидів забруднюючих речовин відповідно до статті 9 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».</p> <p>Забезпечення контролю неорганізованих викидів (пил, леткі органічні сполуки, продукти згорання від транспорту та обладнання) шляхом регламентації транспортних потоків і технологічних процесів на території підприємства.</p> <p>Встановлення та дотримання санітарно-захисної зони шляхом забезпечення нормативного відокремлення житлової забудови від джерел можливого впливу та організації території відповідно до вимог ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» щодо розмірів санітарно-захисних зон для об'єктів відповідного класу шкідливості (з урахуванням скороченої СЗЗ підприємства та фактичного розташування житлової та громадської забудови в межах сформованої міської структури).</p> <p>Забезпечення упорядкування та благоустрою території санітарно-захисної зони шляхом її розпланування, озеленення та підтримання належного санітарного стану з урахуванням встановлених вимог щодо мінімальної частки озеленення залежно від ширини санітарно-захисної зони, а саме: до 300 м – 60 %, від 300 до 1000 м – 50 %, понад 1000 м – 40 % відповідно до пункту 5.13 ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».</p> <p>Зменшення запахового навантаження шляхом герметизації технологічного обладнання, своєчасного видалення органічних відходів виробництва та підтримання належного санітарного стану виробничих і складських зон.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії шляхом впровадження сонячних та інших відновлюваних джерел енергії для зменшення споживання енергоресурсів та скорочення викидів відповідно до Закону України «Про енергозбереження».</p>
Клімат, Зміни клімату, Адаптація до змін клімату	<p>Впровадження чистих ресурсозберігаючих технологій шляхом зменшення споживання природних ресурсів, підвищення енергоефективності обладнання та скорочення викидів парникових газів за рахунок застосування сучасних технологій виробництва та систем обліку енергоспоживання відповідно до статей 7, 8 Закону України «Про енергозбереження».</p> <p>Використання енергоефективних матеріалів та технологій шляхом застосування теплоізоляційних</p>

	<p>матеріалів, енергоефективного обладнання та систем управління енергоспоживанням для зниження втрат енергії відповідно до статті 9 Закону України «Про енергозбереження».</p> <p>Застосування енергозберігаючого обладнання шляхом використання насосів, котлів, кондиціонерів та систем вентиляції з мінімальним рівнем енергоспоживання відповідно до статті 6 Закону України «Про енергозбереження».</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії шляхом встановлення сонячних панелей, теплових насосів та інших технологій виробництва електричної і теплової енергії з відновлюваних ресурсів відповідно до статей 5, 6 Закону України «Про альтернативні джерела енергії».</p> <p>Мінімізація використання викопного палива шляхом модернізації систем опалення та поступового переходу на альтернативні джерела енергії для зменшення викидів парникових газів відповідно до статті 8 Закону України «Про енергозбереження».</p> <p>Забезпечення теплоізоляції будівель шляхом утеплення огорожувальних конструкцій (стін, покрівлі, підлог та вікон) для зменшення тепловтрат та підвищення енергоефективності відповідно до ДБН В.2.6-31:2021 «Теплова ізоляція будівель».</p> <p>Використання енергозберігаючих освітлювальних приладів шляхом застосування LED-освітлення, датчиків руху та автоматизованих систем керування освітленням для зниження споживання електроенергії відповідно до статті 7 Закону України «Про енергозбереження».</p> <p>Озеленення території шляхом створення газонів, квітників та зон відпочинку для покращення мікроклімату та зниження температурного навантаження відповідно до ДСП 173-93 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».</p>
Водне середовище	<p>Урахування інженерно-геологічних та гідрологічних умов території при плануванні та розміщенні об'єктів, з урахуванням рівня ґрунтових вод, водопроникності ґрунтів та ризиків їх перезволоження відповідно до ДБН А.2.1-1:2014 «Інженерні вишукування для будівництва» та Водного кодексу України.</p> <p>Регулювання поверхневого стоку та вертикального планування території шляхом організації рельєфу з урахуванням природних ухилів, мінімізації земляних робіт, збереження ґрунтового покриву та влаштування системи поверхневого водовідведення (кювети, лотки, дощова каналізація), що забезпечує відведення дощових і талих вод без виникнення ерозійних процесів, підтоплення та порушення гідрологічного режиму території відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди».</p> <p>Захист ґрунтів від забруднення стічними водами та порушення водного режиму шляхом облаштування тимчасових і постійних систем дренажу та водовідведення, застосування локальних очисних споруд у разі</p>

відсутності централізованої каналізації, герметизації інженерних мереж та контролю за відведенням поверхневих і господарсько-побутових стоків, що забезпечує недопущення інфільтраційного забруднення ґрунтів і зміни природного гідрологічного режиму території відповідно до ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди», Водного кодексу України.

Раціональне використання водних ресурсів шляхом планування та контролю обсягів забору і використання води для технологічних, побутових та виробничих потреб із впровадженням заходів водозбереження та недопущенням надмірного водокористування з метою забезпечення економного використання водних ресурсів відповідно до статті 96 Водного кодексу України.

Водопостачання підприємства здійснюється з централізованих мереж та локальної свердловини на підставі чинного дозволу на спеціальне водокористування з дотриманням його умов.

Контроль якості питної води шляхом забезпечення відповідності показників питної води вимогам санітарних норм та встановлення систем очищення і доочищення води для гарантування її безпечності для споживання відповідно до ДСанПіН 2.2.4-171 «Гігієнічні вимоги до води питної, що призначена для споживання людиною».

Для питних потреб використовується також привозна питна вода, що відповідає нормативним вимогам безпеки.

Регулювання поверхневого стоку та вертикального планування території шляхом організації рельєфу з урахуванням природних ухилів, мінімізації земляних робіт, збереження ґрунтового покриву та влаштування системи поверхневого водовідведення (кювети, лотки, дощова каналізація), що забезпечує відведення дощових і талих вод без виникнення ерозійних процесів, підтоплення та порушення гідрологічного режиму території відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди».

Захист ґрунтів від забруднення стічними водами та порушення водного режиму шляхом облаштування тимчасових і постійних систем дренажу та водовідведення, застосування локальних очисних споруд у разі відсутності централізованої каналізації, герметизації інженерних мереж та контролю за відведенням поверхневих і господарсько-побутових стоків, що забезпечує недопущення інфільтраційного забруднення ґрунтів і зміни природного гідрологічного режиму території відповідно до ДБН В.2.5-75:2013 та Водного кодексу України.

Недопущення скидання неочищених або недостатньо очищених стічних вод у природні водні об'єкти шляхом повного відведення стоків до централізованих мереж водовідведення та/або локальних очисних споруд підприємства.

	<p>Забезпечення раціонального використання водних ресурсів, дотримання лімітів і нормативів скидання забруднюючих речовин, утримання водогосподарських споруд у належному стані та здійснення контролю якості й кількості води відповідно до статті 44 Водного кодексу України.</p> <p>Використання рельєфу для організації поверхневого стоку шляхом планування водовідведення з урахуванням природного рельєфу місцевості для забезпечення ефективного відведення дощових і талих вод та мінімізації ерозійних процесів відповідно до статті 70 Водного кодексу України.</p>
Вібрація	<p>Дотримання вимог ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації» шляхом забезпечення дотримання гранично допустимих рівнів загальної та локальної вібрації у місцях перебування людей, оцінки вібраційного впливу від стаціонарних і рухомих джерел, обмеження вібраційного впливу на житлову та громадську забудову та впровадження технічних рішень щодо зниження рівня вібрації на джерелах її виникнення.</p> <p>Дотримання вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я» шляхом запобігання шкідливому впливу вібрації на здоров'я населення, забезпечення санітарно-гігієнічних умов проживання з урахуванням вібраційного фактору, здійснення контролю рівнів вібрації у житловій забудові та громадських місцях та врахування вібраційного впливу при розміщенні об'єктів підвищеної небезпеки.</p> <p>Дотримання вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» шляхом врахування вібраційного впливу при розробленні містобудівної документації, обмеження розміщення об'єктів – джерел вібрації, встановлення планувальних обмежень у зонах впливу вібрації та забезпечення комплексного підходу до планування територій з урахуванням фізичних факторів впливу.</p> <p>Дотримання вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» шляхом запобігання негативному впливу фізичних факторів, у тому числі вібрації, на довкілля, забезпечення екологічної безпеки при експлуатації об'єктів – джерел вібрації, врахування вібраційного впливу при проведенні оцінки впливу на довкілля та СЕО та впровадження заходів щодо мінімізації впливу на екосистеми.</p> <p>Дотримання вимог ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» шляхом врахування вібраційного навантаження при функціональному зонуванні територій, встановлення санітарно-захисних зон і планувальних розривів, формування планувальної структури території з урахуванням фізичних факторів впливу, передбачення інженерно-планувальних заходів захисту.</p> <p>Дотримання вимог ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» шляхом забезпечення санітарно-захисних зон між джерелами вібрації і житловою забудовою, обмеження розміщення об'єктів підвищеного фізичного навантаження поблизу житлових територій, передбачення</p>

	<p>зелених насаджень і зон відпочинку для зниження впливу фізичних факторів та забезпечення комфортних умов проживання населення відповідно до санітарних норм.</p> <p>Забезпечення упорядкування та благоустрою території санітарно-захисної зони шляхом її розпланування, озеленення та підтримання належного санітарного стану з урахуванням встановлених вимог щодо мінімальної частки озеленення залежно від ширини санітарно-захисної зони, а саме: до 300 м – 60 %, від 300 до 1000 м – 50 %, понад 1000 м – 40 % відповідно до пункту 5.13 ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».</p>
Шум	<p>Дотримання вимог статті 21 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» щодо забезпечення відвернення, зниження та досягнення безпечних рівнів виробничого і іншого шуму шляхом застосування малошумних машин і механізмів із низьким рівнем шуму, удосконалення конструкцій транспортних засобів та умов їх експлуатації, утримання дорожнього покриття в належному стані та впровадження організаційних заходів щодо зменшення шумового навантаження відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря».</p> <p>Зменшення рівня шуму від будівельної техніки шляхом регулярного технічного обслуговування обладнання, заміни глушників, контролю справності механізмів та зниження вібрацій під час експлуатації.</p> <p>Захист персоналу від шумового впливу шляхом використання індивідуальних засобів захисту органів слуху під час роботи з шумним обладнанням.</p> <p>Захист територій і будівель від шуму шляхом застосування акустично ефективних планувальних та конструктивних рішень відповідно до ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму».</p> <p>Дотримання вимог ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» шляхом врахування шумового навантаження при функціональному зонуванні територій, встановлення санітарно-захисних зон і планувальних розривів, формування планувальної структури території з урахуванням фізичних факторів впливу, передбачення інженерно-планувальних заходів захисту.</p> <p>Дотримання вимог ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку і інфразвуку» шляхом забезпечення дотримання допустимих рівнів шуму, ультразвуку та інфразвуку від технологічного, транспортного та інженерного обладнання, обмеження шумового навантаження на території підприємств та прилеглі території, впровадження технічних рішень щодо зниження шуму на джерелах його виникнення та забезпечення контролю за рівнями шуму у виробничому середовищі.</p> <p>Забезпечення упорядкування та благоустрою території санітарно-захисної зони шляхом її розпланування, озеленення та підтримання належного санітарного стану з урахуванням встановлених вимог щодо мінімальної частки озеленення залежно від ширини санітарно-захисної зони, а саме: до 300 м – 60 %, від 300</p>

	до 1000 м – 50 %, понад 1000 м – 40 % відповідно до пункту 5.13 ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».
Електромагнітне випромінювання	<p>Дотримання вимог ДСанПіН 239-96 «Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань» шляхом забезпечення дотримання гранично допустимих рівнів напруженості електричних і магнітних полів, встановлення та дотримання санітарно-захисних зон і зон обмеження забудови навколо джерел випромінювання, проведення регулярного контролю рівнів електромагнітного випромінювання та недопущення перевищення нормативів у місцях постійного перебування людей.</p> <p>Дотримання вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» шляхом запобігання негативному впливу фізичних факторів, у тому числі електромагнітного випромінювання, на довкілля, забезпечення екологічної безпеки при розміщенні та експлуатації об'єктів – джерел випромінювання, врахування впливу електромагнітного випромінювання під час проведення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки, а також впровадження заходів щодо мінімізації впливу на екосистеми.</p> <p>Дотримання вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» шляхом врахування санітарних та екологічних обмежень при розміщенні об'єктів електромагнітного випромінювання у містобудівній документації, недопущення розміщення таких об'єктів з порушенням державних будівельних та санітарних норм, забезпечення комплексного планування територій з урахуванням факторів впливу на здоров'я населення та визначення обмежень використання територій у зонах впливу електромагнітного випромінювання.</p> <p>Дотримання вимог Закону України «Про електронні комунікації» шляхом забезпечення безпечної експлуатації базових станцій мобільного зв'язку та інших передавальних пристроїв, дотримання нормативів електромагнітної безпеки, отримання необхідних дозвільних документів та погоджень на розміщення обладнання, а також здійснення контролю за рівнями випромінювання від об'єктів електронних комунікацій.</p> <p>Дотримання вимог Закону України «Про енергетику» шляхом забезпечення безпечної експлуатації ліній електропередачі та трансформаторних підстанцій, встановлення та дотримання охоронних зон навколо об'єктів енергетичної інфраструктури, обмеження забудови в межах зон впливу електромагнітних полів та впровадження технічних рішень щодо зниження рівнів електромагнітного випромінювання.</p> <p>Зменшення впливу електромагнітного випромінювання шляхом використання зелених насаджень, лісосмуг та дерев як природних бар'єрів, планування озеленення територій у санітарно-захисних зонах для</p>

формування захисних екранів та врахування щільності і типу насаджень для підвищення ефективності зниження інтенсивності електромагнітного поля.

Електромагнітне випромінювання Дотримання вимог ДСанПіН 239-96 «Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань» шляхом забезпечення дотримання гранично допустимих рівнів напруженості електричних і магнітних полів, встановлення та дотримання санітарно-захисних зон і зон обмеження забудови навколо джерел випромінювання, проведення регулярного контролю рівнів електромагнітного випромінювання та недопущення перевищення нормативів у місцях постійного перебування людей.

Дотримання вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» шляхом запобігання негативному впливу фізичних факторів, у тому числі електромагнітного випромінювання, на довкілля, забезпечення екологічної безпеки при розміщенні та експлуатації об'єктів – джерел випромінювання, врахування впливу електромагнітного випромінювання під час проведення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки, а також впровадження заходів щодо мінімізації впливу на екосистеми.

Дотримання вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» шляхом врахування санітарних та екологічних обмежень при розміщенні об'єктів електромагнітного випромінювання у містобудівній документації, недопущення розміщення таких об'єктів з порушенням державних будівельних та санітарних норм, забезпечення комплексного планування територій з урахуванням факторів впливу на здоров'я населення та визначення обмежень використання територій у зонах впливу електромагнітного випромінювання.

Дотримання вимог Закону України «Про електронні комунікації» шляхом забезпечення безпечної експлуатації базових станцій мобільного зв'язку та інших передавальних пристроїв, дотримання нормативів електромагнітної безпеки, отримання необхідних дозвільних документів та погоджень на розміщення обладнання, а також здійснення контролю за рівнями випромінювання від об'єктів електронних комунікацій.

Дотримання вимог Закону України «Про енергетику» шляхом забезпечення безпечної експлуатації ліній електропередачі та трансформаторних підстанцій, встановлення та дотримання охоронних зон навколо об'єктів енергетичної інфраструктури, обмеження забудови в межах зон впливу електромагнітних полів та впровадження технічних рішень щодо зниження рівнів електромагнітного випромінювання.

Зменшення впливу електромагнітного випромінювання шляхом використання зелених насаджень, лісосмуг та дерев як природних бар'єрів, планування озеленення територій у санітарно-захисних зонах для

	формування захисних екранів та врахування щільності і типу насаджень для підвищення ефективності зниження інтенсивності електромагнітного поля.
Іонізуюче випромінювання	Використання будівельних матеріалів з низькою природною радіоактивністю шляхом застосування матеріалів, перевірених на вміст природних радіонуклідів, з коефіцієнтом питомої ефективної активності $R_a \leq 370$ Бк/кг відповідно до вимог ДСанПіН 2.6.1.1192-03 «Гігієнічні вимоги до будівельних матеріалів щодо радіоактивності».
Біорізноманіття	<p>Максимальне збереження існуючих зелених насаджень.</p> <p>Дотримання вимог Закону України «Про рослинний світ» шляхом здійснення комплексу заходів, спрямованих на збереження просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, збереження від знищення, пошкодження, захист від пожеж, шкідників і хвороб та забезпечення невиснажливого використання рослинних ресурсів.</p> <p>Збереження умов місцезростання дикорослих рослин і природних рослинних угруповань шляхом недопущення їх деградації та порушення природних екосистем.</p> <p>Забезпечення науково обґрунтованого та невиснажливого використання природних рослинних ресурсів шляхом регулювання їх використання відповідно до екологічної ємності територій.</p> <p>Запобігання негативному впливу господарської діяльності на рослинний світ шляхом впровадження природоохоронних заходів під час планування та здійснення господарської діяльності.</p> <p>Охорона об'єктів рослинного світу шляхом захисту від пожеж, шкідників та хвороб, а також забезпечення заходів із їх збереження та відновлення.</p> <p>Якщо вирубка дерев неминуча, забезпечити здійснення компенсаційного озеленення на заміну знищених або пошкоджених внаслідок провадження планованої діяльності зелених насаджень (деревна, чагарникова, квіткова та трав'яна рослинність природного і штучного походження на визначеній території населеного пункту) згідно з вимогами Закону України «Про зелені насадження міст та інших населених пунктів». Натуральне компенсаційне озеленення здійснюється переважно на тому ж самому місці, де були знесені зелені насадження. При здійсненні компенсаційного озеленення на іншій ділянці кількість рослин і площа зелених насаджень подвоюється. При компенсаційному озелененні кількість одиниць рослин, й площа відновлених зелених насаджень не зменшується. Видовий склад і вік висаджуваних дерев і кущів встановлюється відповідно до «Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України».</p> <p>Передбачення озеленення території підприємства із використанням газостійких та пилостійких порід дерев і кущів як елементу екологічного благоустрою та природного бар'єру між виробничою і суміжною забудовою.</p>

Дотримання вимог Закону України «Про рослинний світ» шляхом здійснення комплексу заходів, спрямованих на збереження просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, збереження від знищення, пошкодження, захист від пожеж, шкідників і хвороб та забезпечення невиснажливого використання рослинних ресурсів.

Дотримання вимог Закону України «Про тваринний світ» шляхом збереження та поліпшення середовища існування диких тварин, а також забезпечення умов збереження видового і популяційного різноманіття тваринного світу.

Збереження існуючих деревних та чагарникових насаджень шляхом їх інвентаризації до початку будівельних робіт, визначення цінних та таких, що підлягають максимальному збереженню, із встановленням тимчасових охоронних зон навколо них у межах будівельного майданчика.

Дотримання вимог Закону України «Про Червону книгу України» шляхом забезпечення охорони, використання та відтворення рідкісних і зникаючих видів тваринного і рослинного світу з метою запобігання їх зникненню та збереження генофонду.

Дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 650 «Про затвердження Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення», зокрема:

створення (відновлення) полезахисних лісових смуг здійснюється шляхом садіння сіянців, саджанців або висівання насіння деревних порід та чагарників, а також природного поновлення на місці загиблих насаджень після їх вирубування. При цьому застосовують способи і схеми змішування, що відповідають місцевим ґрунтово-кліматичним та іншим умовам;

нові полезахисні лісові смуги створюються з метою завершення системи захисних лісових насаджень відповідних територій відповідно до Правил відтворення лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 р. № 303;

заходи щодо охорони від незаконних рубок, забезпечення пожежної безпеки та ліквідації пожеж у полезахисних лісових смугах землекористувачі здійснюють у встановленому законодавством порядку;

на суміжних земельних ділянках під полезахисними лісовими смугами забороняється:

складувати матеріали;

будувати будь-які споруди;

влаштувати звалища сміття, снігу та льоду;

обладнувати стоянки транспортних засобів;

випалювати суху рослинність, розпалювати багаття;

	<p>добувати з дерев сік, смолу, робити надрізи; знищувати мурашники, ловити птахів і звірів; провадити будь-яку діяльність, що може негативно впливати на стан полезахисних лісових смуг.</p> <p>Забезпечення упорядкування та благоустрою території санітарно-захисної зони шляхом її розпланування, озеленення та підтримання належного санітарного стану з урахуванням встановлених вимог щодо мінімальної частки озеленення залежно від ширини санітарно-захисної зони, а саме: до 300 м – 60 %, від 300 до 1000 м – 50 %, понад 1000 м – 40 % відповідно до пункту 5.13 ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».</p>
Природно-заповідний фонд	не передбачаються
Екологічна мережа	не передбачаються
Смарагдова мережа	не передбачаються
Історико-культурна спадщина	<p>Дотримання вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини» шляхом забезпечення збереження об'єктів культурної спадщини, здійснення контролю за їхнім станом, попередження руйнування та пошкодження під час проведення будівельних та інших господарських робіт.</p> <p>Припинення будівельних робіт у разі виявлення археологічних знахідок шляхом негайної зупинки робіт на території будівництва та забезпечення проведення археологічного обстеження відповідно до статті 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини».</p>
Населення та його здоров'я	<p>Дотримання вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» шляхом забезпечення охорони навколишнього природного середовища як базової передумови життя і здоров'я людини, охорони природних екосистем, захисту населення від негативного екологічного впливу, раціонального використання та відтворення природних ресурсів, а також забезпечення гармонійної взаємодії людини, суспільства та природи відповідно до статті 26 Закону.</p> <p>Забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення шляхом дотримання державних медико-санітарних нормативів і правил, впровадження комплексу санітарно-протиепідемічних заходів, а також організації системи епідеміологічного нагляду відповідно до статті 27 Закону.</p> <p>Дотримання санітарно-гігієнічних вимог шляхом забезпечення відповідності планування, забудови та експлуатації об'єкта, організації водопостачання, поводження з відходами, очищення викидів та знешкодження забруднень, а також дотримання вимог безпечного використання речовин і матеріалів, що можуть впливати на санітарно-епідемічний стан території.</p>

	<p>Забезпечення якості атмосферного повітря шляхом дотримання гігієнічних нормативів, недопущення перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин та впровадження заходів із мінімізації викидів відповідно до вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я».</p> <p>Захист населення від шумового впливу шляхом впровадження організаційних, технічних та планувальних заходів, дотримання встановлених нормативів шуму, обмеження шумового навантаження у нічний час та здійснення постійного контролю рівнів шуму відповідно до статті 32 Закону України «Про систему громадського здоров'я».</p> <p>Дотримання вимог ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» шляхом забезпечення функціонального зонування території, дотримання санітарно-захисної зони, а також забезпечення раціонального розміщення об'єктів із урахуванням вимог екологічної та санітарної безпеки.</p> <p>Додатково враховано наявність сформованої житлової та громадської забудови у безпосередньому оточенні території проектування, що обумовлює необхідність підтримання стабільного режиму роботи підприємства без перевищення нормативних рівнів впливу на межі СЗЗ.</p>
Матеріальні активи	<p>Захист будівель, споруд та інженерної інфраструктури шляхом застосування конструктивних рішень і будівельних матеріалів, що забезпечують стійкість об'єктів до впливу природних факторів (сильний вітер, зливи, підтоплення, промерзання ґрунтів), а також техногенних впливів, з урахуванням особливостей експлуатації виробничо-складського комплексу рибопереробного підприємства.</p> <p>Забезпечення охорони виробничої території шляхом організації контрольованого доступу до адміністративно-побутового блоку, виробничих цехів, холодильного комплексу, складських приміщень для готової продукції та сировини, котельні, лабораторії контролю якості та інженерних споруд, з метою недопущення несанкціонованого проникнення та пошкодження майна.</p> <p>Встановлення систем відеоспостереження на території виробничого комплексу шляхом облаштування камер на в'їздах, у виробничих зонах, біля холодильного обладнання (компресорної станції), котельні, насосних станцій, свердловини водопостачання, резервуарів води та на периметрі території для контролю безпеки та запобігання крадіжкам і вандалізму.</p> <p>Забезпечення збереження обладнання, технологічних ліній, холодильних установок, транспорту та матеріально-технічних ресурсів шляхом їх розміщення у спеціалізованих закритих або напівзакритих приміщеннях, а також організації зонованого доступу персоналу до виробничих та складських зон.</p> <p>Забезпечення пожежної безпеки об'єктів шляхом облаштування систем первинного пожежогасіння, протипожежних щитів, пожежних резервуарів, а також підтримання у справному стані систем автоматичного контролю та оповіщення у виробничих і складських приміщеннях, холодильному комплексі</p>

	<p>та котельні.</p> <p>Забезпечення інженерного захисту критичної інфраструктури підприємства шляхом розміщення у захищених технічних приміщеннях трансформаторної підстанції, насосного обладнання, систем водопостачання та водовідведення, а також забезпечення резервного електроживлення для безперервної роботи холодильного обладнання та систем контролю якості продукції.</p> <p>Забезпечення безперебійного функціонування технологічного процесу шляхом резервування критичних систем (електропостачання, водопостачання, холодильні установки) та впровадження аварійних сценаріїв зупинки виробництва без ризику псування сировини і продукції.</p> <p>Організація обліку та контролю матеріально-технічних ресурсів шляхом систематичного ведення інвентаризації обладнання, сировини рибної продукції, тари, пакувальних матеріалів та готової продукції з метою запобігання втратам та несанкціонованому використанню.</p> <p>Забезпечення температурного режиму та безпеки зберігання продукції шляхом безперервного моніторингу роботи холодильного обладнання та впровадження систем сигналізації у разі аварійного відхилення температурних параметрів.</p> <p>Забезпечення інформаційної та цифрової безпеки виробничого процесу шляхом використання захищених систем обліку продукції, резервного копіювання даних лабораторного контролю та технологічних процесів, а також застосування джерел безперебійного живлення для серверного та облікового обладнання.</p> <p>Підготовка персоналу виробничого комплексу шляхом навчання правилам експлуатації технологічного обладнання, дотримання вимог охорони праці, пожежної безпеки, санітарних норм харчового виробництва та дій у разі виникнення аварійних або надзвичайних ситуацій на території об'єкта.</p>
Надзвичайні ситуації	<p>Забезпечення врахування природних та техногенних факторів під час проектування об'єктів шляхом розроблення архітектурно-будівельних рішень з урахуванням вітрових, гідрологічних, пожежних та експлуатаційних навантажень, а також потенційного впливу надзвичайних ситуацій.</p> <p>Оцінка ризиків та інженерний захист території шляхом проведення аналізу потенційних небезпек (пожежі, аварійні ситуації у виробничих цехах, витіки паливно-мастильних матеріалів, відмови холодильного обладнання, порушення роботи котельні та електропостачання) та передбачення комплексу превентивних заходів у межах планувальної організації території ДПТ.</p> <p>Забезпечення протипожежної безпеки об'єктів відповідно до ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги» шляхом передбачення систем пожежної сигналізації, внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання (резервуари, гідранти), проїздів для пожежної техніки, а також дотримання вимог до евакуаційних шляхів у виробничих, складських та адміністративних</p>

приміщеннях.

Формування системи цивільного захисту на території шляхом врахування вимог Кодексу цивільного захисту України при розміщенні виробничо-складських об'єктів, холодильного комплексу, котельні, трансформаторної підстанції та інших елементів інженерної інфраструктури.

Передбачення заходів укриття та тимчасового захисту персоналу шляхом визначення безпечних приміщень на території підприємства для перебування у разі надзвичайних ситуацій із забезпеченням базових умов життєзабезпечення (вентиляція, освітлення, вода, засоби зв'язку та першої необхідності).

Розроблення планів реагування на надзвичайні ситуації шляхом підготовки внутрішніх інструкцій щодо дій персоналу при пожежах, аваріях у холодильному обладнанні, витоках аміаку/фреону (за наявності), відмовах енергопостачання та інших техногенних інцидентах із визначенням маршрутів евакуації та відповідальних осіб.

Організація систем оповіщення шляхом встановлення звукових та світлових сигналів, а також внутрішніх систем повідомлення для оперативного інформування персоналу про виникнення небезпечних подій.

Забезпечення резервного електропостачання шляхом встановлення автономних джерел живлення (дизель-генератори, акумуляторні системи) для безперебійної роботи критичних систем, зокрема холодильного обладнання, насосних станцій, систем водопостачання та очисних споруд.

Забезпечення безперервності технологічного процесу шляхом резервування ключових інженерних систем (електропостачання, холодопостачання, водопостачання) з метою недопущення псування рибної продукції та сировини у разі аварійних відключень.

Технічна безпека обладнання та інженерних систем шляхом регулярного технічного обслуговування виробничого обладнання, перевірки електробезпеки, заземлення, справності холодильних установок, котельного обладнання та насосних систем.

Організація безпечного виконання будівельно-монтажних та ремонтних робіт шляхом розроблення та дотримання проєктів виконання робіт, мінімізації ризиків травматизму та застосування засобів індивідуального і колективного захисту.

Навчання персоналу з питань безпеки шляхом проведення регулярних інструктажів і тренувань щодо дій у разі пожеж, аварійних ситуацій, витоків небезпечних речовин, відключення енергопостачання та евакуації.

Дотримання вимог законодавства у сфері безпеки шляхом виконання положень Законів України «Про охорону праці», «Про пожежну безпеку», Кодексу цивільного захисту України та інших нормативно-правових актів, що регулюють безпечну експлуатацію виробничих об'єктів.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися

Під час розроблення детального плану території розглянуто кілька альтернативних варіантів планувальних рішень з урахуванням вимог містобудівного, природоохоронного та санітарного законодавства України, а також принципів раціонального використання території та мінімізації впливу на довкілля. Оцінка альтернатив здійснювалася з урахуванням екологічних, соціальних та економічних критеріїв (табл. 8.1).

За результатами розгляду альтернатив розвитку території встановлено, що нульова альтернатива (відмова від реалізації ДПТ) не забезпечує досягнення містобудівних та соціально-економічних цілей, оскільки зберігає існуючий стан території без її впорядкування, модернізації інженерної інфраструктури та підвищення ефективності землекористування.

Альтернатива 1 екстенсивного розвитку (освоєння нових територій) передбачає залучення додаткових земельних ресурсів, що призводить до розширення антропогенного впливу, фрагментації природних територій, збільшення потреби в інженерних мережах і транспортній інфраструктурі, а також до зростання сукупного екологічного навантаження.

Обрана альтернатива 2 інтенсивного розвитку в межах існуючої території є найбільш екологічно та містобудівно доцільною, оскільки забезпечує використання вже освоєних земель без додаткового вилучення природних або сільськогосподарських територій. Вона дозволяє здійснити упорядкування планувальної структури, модернізацію інженерної інфраструктури та підвищення її екологічної ефективності.

Хоча реалізація даної альтернативи супроводжується локальним і тимчасовим збільшенням техногенного навантаження (шум, пил, вібрація, утворення відходів, ущільнення забудови), ці впливи є контрольованими, прогнозованими та такими, що можуть бути ефективно мінімізовані за рахунок передбачених у ДПТ природоохоронних, санітарних та інженерних заходів.

Таким чином, альтернативу 2 слід вважати оптимальною, оскільки вона забезпечує баланс між розвитком господарської діяльності, раціональним використанням території та мінімізацією негативного впливу на довкілля.

Таблиця 8.1. Альтернативи, що розглядалися, та обґрунтування обраної альтернативи

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки
1	Альтернатива 0 – «Нульова» (відмова від реалізації ДПТ)	збереження існуючого стану території без реалізації планувальних рішень та без розширення будівель і інфраструктури	Переваги: зберігається поточний характер використання земель; відсутні додаткові техногенні навантаження на довкілля. Недоліки: розвиток господарської діяльності буде

			<p>обмеженим; не відбувається розвиток інженерної та виробничої інфраструктури; не забезпечується впорядкування території та її комплексний розвиток; зберігаються існуючі функціональні та інженерні недоліки; відсутні можливості для модернізації та підвищення екологічної ефективності інфраструктури. Нульова альтернатива є екологічно нейтральною, однак не відповідає цілям містобудівного розвитку території та не забезпечує реалізацію планувальних рішень.</p>
2	Альтернатива 1 – екстенсивного розвитку (розширення на нові території)	винесення частини або всієї забудови за межі існуючої ділянки з освоєнням нових земель	<p>Переваги: можливість проєктування “з нуля” з оптимальною планувальною структурою; потенційне зниження щільності забудови на окремій ділянці; розділення функціональних зон. Недоліки: залучення нових земель, у тому числі потенційно природних або сільськогосподарських; підвищення фрагментації ландшафтів і впливу на біорізноманіття; збільшення витрат на інженерну інфраструктуру; зростання транспортних витрат і супутніх викидів; відсутність раціонального використання вже освоєної території. Таким чином, екстенсивний розвиток має більший сумарний екологічний вплив порівняно з використанням уже освоєної території.</p>
3	Альтернатива 2 – інтенсивного розвитку на існуючій території (базова), розглядається ДПТ	розвиток об’єкта в межах існуючої території шляхом упорядкування простору, реконструкції та розширення існуючих будівель і інженерної інфраструктури без залучення нових земель	<p>Переваги: виключає додаткове вилучення земельних ресурсів; забезпечує раціональне використання вже освоєної території; дозволяє мінімізувати вплив на природні комплекси; сприяє модернізації інженерної інфраструктури з підвищенням її екологічної ефективності; зменшує потребу у нових комунікаціях та транспортних зв’язках. Недоліки: збільшення техногенного навантаження на локальну територію (повітря, шум, пил); тимчасове погіршення умов під час будівельних робіт (шум, вібрація, пил)</p>

			<p>Локальне ущільнення забудови та зростання навантаження на інфраструктуру; потенційне збільшення обсягів утворення відходів; обмежений простір для розширення зелених зон; зростання транспортного навантаження на існуючу дорожню мережу; локальний вплив на ґрунти та рельєф при будівництві; з урахуванням заходів з охорони довкілля та сучасних планувальних рішень, саме цей варіант забезпечує оптимальний баланс між розвитком господарської діяльності та мінімізацією впливу на навколишнє середовище. Зазначені недоліки мають переважно локальний, контрольований та тимчасовий характер і є типовими для проєктів інтенсивного розвитку вже освоєних територій. Вони можуть бути ефективно мінімізовані шляхом реалізації передбачених у ДПТ природоохоронних та інженерних заходів.</p>
--	--	--	---

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Методологічною основою стратегічної екологічної оцінки проєкту детального плану для виявлення всіх важливих впливів і ризиків, оцінювання їх величини та значимості, запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків для довкілля, є системний підхід, який у даному процесі оцінки полягав у поєднанні таких методів дослідження, зокрема: загальних – аналіз, синтез, формалізація, порівняння, історичний, логічний, ідеалізації, експертних оцінок тощо; графічні; нормативно-правового регулювання, контент-аналізу; економіко-математичні, моделювання; інформаційні; прогнозування; соціоекологічні.

Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки:

Об'єкт дослідження – екологічні наслідки впливу, в тому числі на здоров'я людей, реалізації завдань ДДП.

Предмет дослідження – сучасний стан довкілля на території громади та району, його зміни, в тому числі здоров'я населення, в результаті реалізації проєктних рішень цілей та завдань ДДП, види та характер усіх очікуваних впливів.

Мета дослідження – спрогнозувати можливі наслідки у галузі охорони навколишнього середовища, здоров'я населення та раціонального використання природних ресурсів і пов'язаних з ними соціально-економічних наслідків, прийняття заходів по зменшенню шкідливого впливу господарської діяльності на довкілля.

Завданням проведення стратегічної екологічної оцінки є:

визначення та аналіз впливів та наслідків реалізації детального плану для навколишнього середовища, включаючи здоров'я і безпеку людей, тваринний світ, рослинний світ, надра, ґрунти, атмосферне повітря, водні ресурси, культурну спадщину тощо;

пошук обґрунтованих з урахуванням екологічних і економічних факторів проєктних рішень, що сприяють запобіганню або мінімізації можливого впливу запланованих заходів на навколишнє середовище і здоров'я людини;

визначення заходів зі зменшення шкідливого впливу планованої діяльності на навколишнє середовище і здоров'я людини.

Для досягнення зазначених вище цілей було проведено такі роботи:

проведена оцінка сучасного стану навколишнього середовища (клімату, атмосферне повітря, поверхневі води, геологічне середовище і підземні води, земельні ресурси і ґрунтовий покрив, рослинний і тваринний світ, природні комплекси та природні об'єкти);

проведена оцінка існуючих соціально-економічних умов території міста;

визначено й охарактеризовано джерела можливого впливу детального плану на навколишнє середовище;

проведено прогноз і оцінка можливої зміни стану навколишнього середовища при реалізації проєктних рішень.

Стратегічна екологічна оцінка проводилася з врахуванням наявної дослідно-інформаційної бази, як незалежний процес до розробленого проєкту детального плану.

На початковому етапі оцінка полягала у зборі та систематизації всієї доступної та наявної інформації, при цьому проаналізовано кола законодавства пов'язаного з реалізацією проєкту детального плану, надано оцінку стану довкілля в районі громади, описані реципієнти можливих впливів.

Безпосередньо аналітичному опрацюванню були присвячені питання визначення екологічних проблем та ризиків впливу на здоров'я населення громади, а також опису наслідків реалізації документу державного планування. При цьому оцінено величину та значимість цих впливів. Наведені заходи, які доцільно вжити для запобігання та зменшення негативних впливів та наслідків реалізації детального плану.

Під час проведення оцінки застосовано підходи та їх елементи:

оцінка величини та значимості впливу;

методи стратегічного аналізу (контекст планування та цільовий аналіз) ;

SWOT-аналіз слабких та сильних сторін екологічних питань проєкту детального плану території.

У процесі стратегічної екологічної оцінки детального плану опрацьовано інформацію та дані щодо стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, екологічні проблеми, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом: статистичну інформацію, доповіді про стан довкілля, інформацію, включену в інші акти законодавства, що мають відношення до проєкту документа державного планування, дані моніторингу стану довкілля, експертні оцінки, іншу доступну інформацію про екологічні показники, які відображають основні тенденції причин та наслідків екологічної обстановки на підставі даних державних статистичних спостережень із використанням адміністративних даних.

Ускладнення під час стратегічної екологічної оцінки

Стратегічна екологічна оцінка – це процес оцінювання екологічних наслідків ДДП на ранніх стадіях їх розробки, з метою врахування екологічних аспектів у

прийнятті рішень. Проведення СЕО може стикатися з кількома ускладненнями, які можуть вплинути на її ефективність:

1. Недостатність даних. Недостатній доступ до якісних, актуальних та надійних екологічних даних може ускладнювати оцінку впливу на навколишнє середовище. Це може призводити до неправильної оцінки ризиків або недооцінки можливих негативних наслідків.

Відсутність інтегральної інформаційної бази та недостатність спеціальних даних щодо екологічних умов, поточного стану довкілля та стану здоров'я населення в розрізі району, громади та населеного пункту або наявність застарілих даних створили певні труднощі на етапі проведення аналізу поточного стану довкілля.

Під час оцінювання встановлено брак статистичної інформації щодо викидів забруднюючих речовин в атмосферу, поводження з відходами виробництва та споживання, стану поверхневих та ґрунтових вод, здоров'я населення, а також відсутні найбільш актуальні на час складання звіту дані за 2025 рік щодо усіх компонентів навколишнього природного середовища та стану здоров'я населення – сегментів стратегічної екологічної оцінки.

Не зважаючи на це, аналіз доступної інформації стосовно вищенаведеного дав змогу охарактеризувати поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено, стану довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, а також ідентифікувати екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються проєкту детального плану, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.

Також, чинниками, які ускладнювали підготовку звіту СЕО, є розрізненість сучасних статистичних даних в розрізі адміністративних районів. Дані потребують достатніх витрат часу для їх збору та узагальнення.

2. Складність оцінки кумулятивних ефектів. Оцінка кумулятивних (сумарних) ефектів від кількох проєктів або заходів часто є складною через їх комплексність та міжвідомчі взаємозв'язки. Недооцінка таких ефектів може призвести до несподіваних негативних наслідків для довкілля в довгостроковій перспективі.

3. Складність прогнозування довгострокових впливів. Важко точно прогнозувати довгострокові екологічні наслідки через зміни клімату, соціальні та економічні зміни, а також через невизначеність у наукових знаннях. Невизначеність у прогнозах може призвести до обережності у висновках або до неврахування потенційних ризиків.

4. Недосконалість нормативно-правової бази. Невизначеність або недостатність нормативно-правової бази щодо проведення СЕО може створювати проблеми в процесі її реалізації, включаючи труднощі у застосуванні методів оцінки або у врахуванні результатів СЕО при прийнятті рішень. Це може призвести до юридичних спорів або до низької якості виконаних оцінок.

Подолання цих ускладнень вимагає належного планування, залучення всіх зацікавлених сторін, забезпечення достатніх ресурсів, а також вдосконалення нормативно-правової бази і підвищення рівня підготовки фахівців. Це допоможе зробити процес стратегічної екологічної оцінки більш ефективним та результативним.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг наслідків виконання детального плану території по провулку Рибний, 10-А в місті Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області здійснюється щодо земельної ділянки з кадастровим номером 4824810100:02:009:0026, площею 0,4074 га, яка має цільове призначення 11.02 – для обслуговування комплексу будівель і споруд виробництва консервної продукції.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснюється відповідно до Порядку, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272 «Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Мета моніторингу – виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Для здійснення моніторингу Замовник документа державного планування (далі – Замовник) розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки. Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Замовник документа державного планування – орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням, або інший визначений законодавством замовник документа державного планування (Новоодеська міська рада).

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, Замовником визначено (табл. 9.1):

зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;

кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;

періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;

засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку документа державного планування, період, на який здійснюється планування, та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання документа державного планування.

Моніторинг здійснює замовник у межах своїх повноважень:

огляди території (візуально);

аналіз звернень громадян;

перевірку наявності скарг/конфліктів;

запити до підприємства або контролюючих органів;

використання офіційних даних (Держпродспоживслужба, екоінспекція, офіційна статистична звітність);

контроль на основі даних спеціалізованих лабораторій (у разі необхідності);

використання результатів інструментальних вимірювань, надані їх підприємством або контролюючими органами.

Один раз на рік результати моніторингу оприлюднюються Замовником на його офіційному вебсайті у мережі Інтернет та в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки з метою доведення до відома природоохоронних органів і органів охорони здоров'я, а також громадськості.

Таблиця 9.2. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

№ п/п	Захід моніторингу	Об'єкт моніторингу	Показники	Одиниця вимірювання	Цільові значення	Методи вимірювання/ визначення	Періодичність	Засоби виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля
<i>Моніторинг наслідків ДПТ на сферу із запобігання промислового забрудненню та охорону атмосферного повітря</i>								
1	Моніторинг стану атмосферного повітря	Вплив діяльності об'єкта на атмосферне повітря та прилеглу територію	Візуальні ознаки забруднення повітря (помітне задимлення повітря, запиленість, аерозольні «тумани», локальне погіршення прозорості повітря, видимі викиди з вентиляційних труб/витяжок, запах); Наявність/відсутність скарг на запах, пил, задимлення; Наявність інформації про перевищення нормативів ГДК (за даними офіційних органів)	факт / відсутність	Відсутність негативного впливу; Відсутність обґрунтованих скарг; Дотримання нормативів ГДК забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених місць згідно з ДСП 173-93, «Гранично допустимі концентрації ГДК та орієнтовні безпечні рівні діяння ОБРД забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених місць»; Відсутність візуально помітного забруднення	Візуальні обстеження території; Аналіз звернень громадян; Запити до підприємства; Використання даних Держпродспоживслужби та Держекоінспекції (за наявності); У разі потреби – залучення спеціалізованих лабораторій через уповноважені органи	1 раз/рік та у разі надходження скарг	Реєстрація звернень; акти обстеження території; офіційні відповіді контролюючих органів
<i>Моніторинг наслідків ДПТ на стан охорони і використання земель</i>								
2	Моніторинг стану забруднення ґрунтів	Ґрунти на території виробничого	Візуальні ознаки забруднення (плями ПММ, просочування технічних рідин,	факт / наявність / відсутність	Відсутність ознак забруднення; Відсутність підтверджених	Використання інформації, наданої підприємством та/або контролюючими	1 раз/рік та позапланово при надход-	Фіксація стану території (акти обстеження, фотофіксація);

		майданчика, складських зон, зон навантаження/розвантаження, інженерної інфраструктури	засмічення); Наявність скарг щодо стану території; Наявність інформації контролюючих органів про порушення земельного законодавства; У разі надходження офіційних даних – перевищення вмісту нафтопродуктів, важких металів, інших забруднюючих речовин		перевищень нормативів; Утримання території у задовільному санітарному стані	органами; Візуальні обстеження території; Аналіз звернень громадян; Запити до підприємства; Використання даних Держекоінспекції, Держпродспоживслужби та офіційної звітності; У разі потреби – залучення спеціалізованих лабораторій через уповноважені органи	женні скарг або інцидентів	Аналіз динаміки звернень; Порівняння з даними офіційних перевірок; Оцінка виконання природоохоронних заходів підприємством
3	Моніторинг управління відходами	Територія ДПТ	Обсяг утворення відходів за класами небезпеки; Наявність договорів на вивезення/передачу; Факти накопичення або стихійного складування; Наявність скарг	т/рік; наявність/відсутність	Дотримання Закону України «Про управління відходами»; 100 % передача відходів ліцензованим операторам; Відсутність несанкціонованих звалищ	Використання інформації, наданої підприємством та/або контролюючими органами; Розгляд звернень громадян; Направлення запитів до Держекоінспекції та Держпродспоживслужби; Візуальні обстеження території; Аналіз інформації дозвільних органів	Щорічно та позапланово (за скаргами)	Акти обстеження; Фотофіксація; Відповіді контролюючих органів; Звернення громадян; Наявність/відсутність договорів
<i>Моніторинг наслідків ДПТ на сферу управління водними ресурсами</i>								
4	Моніторинг водопостачання	Система централізованого водопоста-	Наявність/відсутність перебоїв у водопостачанні; Обсяги водоспоживання	факт / м ³ /рік	Безперебійне водопостачання; Дотримання умов дозволу;	Аналіз інформації підприємства (за наявності); Запити;	1 раз на рік та за потреби	Акти обстеження; Відповіді органів;

		чання та власна свердловина	(за даними підприємства); Наявність дозволу на спецводокористування; Наявність скарг щодо якості води		Відсутність обґрунтованих скарг	Аналіз звернень громадян; Використання даних контролюючих органів		Звернення громадян
5	Моніторинг водовідведення та стічних вод	Система централізованого водовідведення, локальні очисні споруди, система поверхневого стоку	Наявність/відсутність аварій, витоків, підтоплення; Наявність несанкціонованих скидів; Наявність інформації про якість стічних вод (за даними контролюючих органів); Наявність скарг (запах, забруднення); Стан дощової каналізації	факт / наявність / відсутність	Відсутність аварій та несанкціонованих скидів; Відсутність підтоплення території	Візуальні обстеження; Аналіз звернень; Запити до підприємства; Використання даних екоінспекції та водоканалу; У разі потреби – залучення спеціалізованих організацій	1 раз на рік та позапланово (скарги/ аварії)	Фотофіксація; Акти обстеження; Звернення громадян; Відповіді контролюючих органів
<i>Моніторинг наслідків ДПТ на сферу дотримання планувальних обмежень та санітарного законодавства</i>								
6	Контроль дотримання санітарно-захисних зон	Санітарно-захисні зони виробничих об'єктів	Фактичне дотримання встановлених планувальних розривів; Відсутність нової забудови в межах СЗЗ; Наявність скарг населення	факт / наявність / відсутність	Відповідність вимогам ДСП 173-96 щодо розмірів СЗЗ	Аналіз містобудівної документації; Візуальні обстеження території; Аналіз звернень громадян; Запити до відповідних органів у разі необхідності	1 раз на рік та за потреби	Огляд території; Фотофіксація; Аналіз динаміки забудови; Звернення громадян
7	Моніторинг шумового впливу	Територія ДПТ та прилегла житлова забудова	Наявність/відсутність скарг на шум; Наявність інформації про перевищення нормативів (за даними контролюючих органів); Інтенсивність руху транспорту; Візуальні ознаки	факт / наявність / відсутність	Дотримання вимог ДСН 3.3.6.037-99, ДСП 173-96; Відсутність підтверджених перевищень допустимих рівнів шуму на межі житлової забудови	Аналіз звернень громадян; Запити до Держпродспоживслужби; Аналіз інформації контролюючих органів; Візуальні обстеження території	1 раз на рік та позапланово (за скаргами)	Реєстрація звернень; Акти обстеження; Відповіді контролюючих органів; Фотофіксація джерел шуму

			підвищеного шумового навантаження (робота обладнання у нічний час, часте використання гучної техніки)					
8	Контроль озеленення санітарно-захисної зони	Територія санітарно-захисної зони	Рівень озеленення СЗЗ; Наявність/відсутність зелених насаджень; Стан благоустрою території; Відсутність порушень використання території	% / факт	Не менше 60 % озеленення (для СЗЗ до 300 м) відповідно до ДСП 173-96; Належний санітарний стан території	Візуальні обстеження території; Аналіз містобудівної документації; Фотофіксація; За потреби – використання картографічних матеріалів або публічних геопорталів	1 раз на рік	Огляд території; Фотофіксація; Аналіз змін озеленення; Звернення громадян

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, для проектного об'єкту не передбачаються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Стратегічна екологічна оцінка містобудівної документації впроваджується для всебічного аналізу можливого впливу планованої діяльності на довкілля та запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі детального планування.

Вид документа державного планування – Детальний план території по провулку Рибний, 10-А в місті Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області. У межах території проектування сформована земельна ділянка з кадастровим номером 4824810100:02:009:0026, площею 0,4074 га, яка має цільове призначення 11.02 – для обслуговування комплексу будівель і споруд виробництва консервної продукції. Ділянка належить до категорії земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення та перебуває у приватній власності ТОВ «Миколаїврибпром».

На території підприємства сформовано виробничо-складський та інженерно-технічний комплекс, до складу якого входять консервний цех, виробничі ділянки первинної підготовки рибної сировини та пакування продукції, складські приміщення для зберігання готової продукції, холодильний комплекс із фреоновою компресорною станцією, ремонтно-механічні майстерні, котельня, адміністративний корпус із лабораторією контролю якості, а також об'єкти інженерної та допоміжної інфраструктури, необхідні для забезпечення технологічного процесу, зокрема градирня, свердловина водопостачання, трансформаторна підстанція, водонапірна вежа, резервуар водопостачання (басейн), їдальня (столова), вбиральня та огорожа території.

Метою розроблення детального плану території є уточнення положень містобудівної документації на місцевому рівні щодо окремої земельної ділянки, розташованої у промисловій зоні міста Нова Одеса Миколаївського району Миколаївської області по провулку Рибному, а також обґрунтування можливості розміщення та визначення містобудівних параметрів розвитку існуючого рибопереробного підприємства ТОВ «Миколаїврибпром» шляхом формування додаткових виробничо-складських потужностей.

Реалізація детального плану території пов'язана з переважно локальними та контрольованими впливами на довкілля, що зумовлені інтенсивним розвитком існуючої виробничої території без залучення нових земель. Основні екологічні ризики включають можливе забруднення атмосферного повітря (викиди, запахи), шумове та вібраційне навантаження, утворення виробничих і органічних відходів, потенційний вплив на ґрунти та водні ресурси у разі порушення технологічних регламентів, а також локальні зміни мікроклімату та ущільнення забудови. Вплив на біорізноманіття, природно-заповідний фонд, Смарагдову мережу та екомережу відсутній або незначний через антропогенно трансформований характер території та віддаленість природоохоронних об'єктів.

Потенційний вплив на здоров'я населення оцінюється як допустимий і обмежений санітарно-захисною зоною за умови дотримання екологічних і санітарних норм. Загалом, за рахунок впровадження передбачених природоохоронних, інженерних і організаційних заходів, реалізація ДПТ не

приведе до суттєвого погіршення стану довкілля та відповідає принципам екологічної безпеки і сталого розвитку.